



# سیراقت

سیراقت سیراقتا بوردو اما جانده و کالتورنا به

نمبر  
88  
2013

هه پانه به ل المبدین دهر دکت

## پیدئیه کورد هه ئیگرن



نه جات نهیلی به ریزار بوو  
په رله مانی / کوردستانی  
دخاریت چه ندین گوهورینان  
دپه رله مانی دا بکته



ل امه راسنکی بوو نیکه م جار  
که نجه لک نروکه یه کی ژ پرتیست  
پایسکی و ماتوران چیدکه ت



بوشرا: چه زیکه م بیمه نه فسهر  
دا خزمه تا کوردستانی بکهم



نارینا: من نشته رگه رییت جوانکاری  
کرینه و جوانی تشته کی گرنکه بو بیژه را کج



## بەرپرسياريا نه ته وى و نه ركيهت نه ته وى

### خودانى ئيمتيازى

دەمەكە رەوشا رۆژئاقايى كوردستانى بەر ب كومهكا ئالوزيانقە دچيت و ئەو سەقايى سىياسى و ئەمنى يى ل وىرى پەيدا بووى نە روھنيەك تيدا ديارە و ئەو ھىزىت چەكدارىت دقئىت ئىك ئالى رىبەرتيا قى پارچا كوردستانى بگەت، نە شىايە ب دروستى ب ئەركى خو رابىيت و ھەقسەنگىەكا سىياسى دروست بگەت، كو نە بىتە ئەگەرى كارەسات و مەينەتان بوو كوردان و ئەو ب خو ژى ژ ئەنجامى وى شاشيا خو يا قوربانىان ددەت و بىگومان رۆژا خو سەپاندنى ل ھەمى دونياىى نەمايە و ئەقە باشتىن دەليقەيە بوو كوردان ھاتى و نوکە ھەمى دوست و دوژمنىت مە چاھىت وان ل سەر مەنە كانى ئەم دى دەرھەقا قى رەوشى چ كەين و دى چاوا شىين خو ب رىقە بەين بىى خو بىخىنە چ ئارىشان و وان پرنسىپىت مافىت سىياسى و مروشى پارىزىن و ئەقە دەليقا ئىكى يە ژچەرخى بوورى تاكو نوکە بوو كوردان چىبووى كو بەرژمەندىت وەلاتىت زلھىزىت جىھانى ب كوردستانى قە بەينە گریدان و خوش بەختانە نوکە پتر ژھەر دەمەكى سەرکردايەتيا كوردستانى يا ھەست ب بەرپرسياريا خو يا ميژووى دكەت و سەردەمىكرنا وى دگەل پىقاژوويىت ل جىھانى پەيدا دبن، گەلەك دگونجايەنە و ديسان ئەو نەخشە رىكا بوو رۆژئاقايى كوردستانى ژى ھاتىە كىشان گەلەكى دجھى خودا بوو و ئەگەر ھىز و ئالىيت سىياسى يىت رۆژئاقا دگەل ئىك دكوکبان و ئەقە نەخشە رىكە پەيرەوكربا، ئەم دوى باومرىى داينە دا ئەقرو رۆژئاقا بىتە دىفاكتو و دا ھەمى ئالى ژى نەچارىن سەردەمىرى دگەلدا بگەن و كورد دا بنە ھىزا كارتىكەر دناق موزايكى ئوپوزسيونا سورى دا و ئەقە ژى دا بىتە ئەگەرى وى چەندى كو ھەمى ئالىەك نەچار ببا دان ب مافىت گەلى كورد كرابايە و دا پتر باومرىا پىكقە ژيانى بوو وان ژى دروست بىت.

بەلى گەلەك ب مخابنى قە دبىژىن كو ئەقە دەليقا بوو رۆژئاقا ھاتى كورد نەشيانە ئىكرىزىا خو ب پارىزن و ببەنە ئىكەيەكا ب ھىز ل ھەمبەرى ھەقدژ و نەيارىت خو و ل جھا قى چەندى نوکە پتر ب ھەقركىيت ناخووي قە دمژويلن و ئەقە نە ئىكرىزىا رۆژئاقا ل پاشەرۆژەكا گەلەك نىزىك دى كارتىكرنا خو كەتە سەر ھەمى پارچىت دىترىت كوردستانى و دبىت ھەر نوکە رەنگقەدانا وى ديار ژى ببىت.

داخازى ژھەمى ھىز و ئالى و كەسىت ناقدارىت رۆژئاقا دكەين دەستىت ئىك بگرن و ئىكرىزىا خو خورت و ب ھىز بىخن و پلانان بوو پاشەرۆژا رۆژئاقا دانن و باش بزنانن كو دوژمنىت گەلى مە دچەپەراندانە و رۆژنابوورىت ئەو پىلانەكى نە راجىنن ب دژى داخازىيت كوردان و بلا ھوين ژى خودان پلانىت ستراتىژى بن و ئىكرىزىا وە يا موكوم بىت و بزنانن دلى ھەمى كوردان دگەل وەدايە و دى دپشتەقان بن بوو زالبوونا وە ل سەر دوژمنان و ب دەستقە ئىنانا مافىت كوردان.

# سیلاقت

هه ژمار

88

تەباخ



خودانی نیمتیاژی

محرمهد محسن

سهرنشیکار

خالد دیرمشی

xaliddereshi63@yahoo.com

دهسته کا نشیکاران

عبداللہ مشہختی

د. ناشتی عبداللہ کیم

محرمهد عبداللہ ناھیدی

یوسف محرمهد سعید

سەردار هیئتوتی

دەرھینانا ھونەری

ریناس حەسەن

renasgurbawi@yahoo.com

چاپخانا خانى - دھوکە

فوتو: دلوقان عەتەر

48

دەژیی رانی کوردی دا ج  
دەرپاس دپیت

پەرواز حسین ویریٹ: دەنگە من 30  
ژ یە ناسە عەجرەمە قوتشەرە

27

دەشوکا بەھدینی - بادینی دناشەرا سندان  
و چەکوچیت دەشوکا بوتانی و سورانییدا

موبایلا سەرنشیکاری: Mobile:0750 464 2107

ئەدریس: ئامیدی - کانیا مالا

E\_mail:govarasilav@yahoo.com Tel: ۰۶۲۷۶۳۳۳۶۹

www.amedye.com: سیلاقت ل سەر تورا ئینتەرنیتی

- ھەر بابەتی دگەھیتە سیلاقت. بەپیتە بەلاقرن. یان نە. بو خودانی ناھیتە زفراندن.  
- ژبلی ئەو گوتاریت ناقتی سیلاقت ل سەر ئەم بەرپرسیار نینین ژ ناھەرۆکا چ گوتار و بابەتیت دەینە بەلاقرن

# پیدئییە کورد ھەئبگرن

و: ژعەرەبی: سیلاف



ن: د.مۆردخای زاکی

خەبئینەری جقاتگەھا دۆستینیا  
جوھی کوردی

ئەقە ھەیامی سیبە سالانە ھەلشکافتنییەت من ل سەر گەلی کورد بوورین، نەخاسە ھەمی تەخیت خەلکی وئ ژ جوھی و فەلا و بوسلمانا. جیری من ھەلشکافتی گرتدایی رەخیت سیاسی، جفاکی، گرتدانییەت جفاکی و گرتدانییەت بەروقاژی د ناڤەرا خەلکی ب خۆ دا بوو، زیدەباری گرتدانییەت وان ب رژیتمیت (عەرەب و تۆرک و فارسا)قە. ھەلشکافتنا من یا دکتورایی (زانینگەھا عبیری ۲۰۰۴)، ھەئبەری کرن بو د ناڤەرا جوھی و فەلیت کوردستانی. دیسان پەرتۆکا من (جوھی و سەرکیشیت عەشیرەتیەت وان ل کوردستانی). ھەلشکافتنەک بو ل سەر (مان بو ژینی) ل سالانە ۲۰۰۷.

د ئەقان سالیەت بووری دا، من گەلەک دەوریت دانەزانا کوردا ل زانینگەھا عبیری ل قودسی ب ریتەبرن، من ب دەھان جیر ل سەر کوردا ل وەلاتیت ئیکگرتییت ئەمریکی و ئوورپا، ل شان دوماھیا ژی ل ئەلمانیا و زانینگەھیت جوھیا، پیشکیش کرن. د وان جیریت من داین تئی ئیک شاگردی عەرەب پشکدار نە

بوو، ئەقە ژی بو من جہی حیبەتیی بوو، بوچی عەرەب پویتە ی ب گەلی کورد نادەن؟ د دەرسیت خۆ دا گوھی خۆ نادەنە وان جیرا بیەت گرتدایی کوردا، نەقیت گوە ل چ تشتا بن ل سەر کوردا. بەرسقا فئی پرسیارئ یا ئالوزە و گەلەک پیکہات و ناڤەرۆکیەت ھەین.

بیرا من ل ھەفتینامەکا عەرەبی دەھیت ژ قودسی دەردکەفت، ناڤی وئ (کل خیر) بوو، تیدا چاڤیتکەفتنەک د گەل (محمد نعیم)ی ل سالانە ۱۹۸۸ ھاتبوو کرن، سەرۆکی جقاتەکا فلەستینی یا دژوار بوو، ب ناڤی (ابن البلد) د ناڤ ئسرائیلی دا شول دکر، پرسیار ژئ ھاتە کرن، ھەوہ بوچی چ رەتکرن ل سەر کیمیا بارانکرنا ھەلەبچە و کوشتنا ب کۆما کوردا نە بوو؟ محمد نعیم بەرسقا دا: ژبەرکو کورد یاخی (تمرد) ببوون ل سەر صەدام حسینی، صەدامی ھەمی تشت دا بوئی، حوکم، پەرلەمان، وان ھەق پتری کوردیت ئیرانی و تورکیا ھەبوون، زیدەباری فئی چەندئ ئەو دژی صەدامی بوون. یان ب رەنگەکی دی ئەوی د فیا بیژیت: ئەقە بو سزایی کوردا ژ دەف سەرۆکی عیراقتی یئ وی ھەیامی صەدام حسینی.

ھەر ل سەر کیمیا بارانکرنا ھەلەبچە ب گازیت کیمایی ل سالانە ۱۹۸۸ دئ بو ھەوہ میناکەکی دی بیژم، ل کونگری دەولسی یئ گرتدایی چەکی کیمایی ئەقئ ل پاریس ھاتیبە گرتدان، د فئی کونگرەبی دا نوینەریت ھەمی دەولەتیەت عەرەبی و نوینەری صەدام حسینی رەتکر کو وان چەکی کیمایی دژی کوردا ب کارئینابیت.

یاسر عەرەفاتئ سەرۆکی ریکخراوا

نازادییا فلەستینی، پیروزباھی ل صەدام حسینی کر، ل سەر سەرکەفتنا وی ل سەر کوردا. پشتی سەرھەلدانا کوردا یا سالانە ۱۹۹۱ شکەستن خواری، پاشی ئەمریکا کویت نازادکری، یاسر عەرەفاتئ ب رەنگەکی ئاشکرا پیروزباھی ل صەدامی کرن. گەلەک میناکیت ھەین، گەلەک سەدەم ژی بیەت ھەین ل سەر شان دیتتیەت رەق، نە دلۆقان ل سەر کوردا.

ل ئەکتوبەرا سالانە ۲۰۱۰، ل دەمی من سمینارەک دا، د چارچووئی نەدوہکی کو د. کەمال سەیدو (ژ جقاتا بەرەقانیی ژ گەلیت گەف ل سەر) ل پەرلەمانی ئوورپا ریکخست بوو، ل سەر دزینا سەرودتئ کوردا ژ ئاڤ و پەترۆلا، ئیک ژ بەرھەئبوویا (کورد بوو) بەرسقا من دا، گوئ: تو چ دیتری ل سەر دزینا ئاڤا فلەستینییا ژ رەخی حکومەتا ئسرائیلی؟. من دقیا ل دوماھیا سمینارا خۆ بەرسقا وی بدەم، بەلی دیرۆۆکشان و ھزرقانی کورد (جەمال نەبەزی) بەرسقا وی دا و رەخنە لی گرت. جەمال نەبەزی ب ئەزمانئ عەرەبی پرسیار ژئ کر و گوئی: تە ل ژيانا خۆ ھەمی دیتیە عەرەبەک بەرەقانیی ژ کوردەکی بکەت؟ دئ چ فایدە کەمی تو ب ناڤی فلەستینییا باخقی؟ ئەوان جارەکی ژی چ پویتە ب کوردان دایە؟.

ل سەر رەخی نفش پەرستی، عەرەب ب ساناهی خۆ دینن، کو گەلەک ژ کوردا بلندترن، ئەقیت نیزیکی ئیک ژ رەخی نەتەوی و ئەزمانی و دینی. کۆمەکا جقاتگەھایە وان کومکارا عەرەبی یا ھەی. پتریا وان قەدگەرن بو تیریت عەرەبی، بەلی کورد بوسلمانن یئ عەرەبا، ھندەک عەرەب نابینن کورد بوسلمانن. ئیک ژ



وان سەدەما کو عەرەبا د ئیخستە سەر کوردا، هەبوونا گرتدانا دگەل ئسرائیلیا، وەرگرتنا هاریکاریا ژ وانا. ژ بەر ئی چەندی کورد جەیی نە قیان و نە باوەریی بوون ل دەف عەرەبان.

چەند سالە کوردیت سوربایی بیت هاتینە بی دەنگ کرن، کەس بەحسێ وان ناکەت. هەکە ئەم هەقەری بکەین دگەل کوردیت عێراق و ئیران و تورکیایی، کوردیت سوربایی گەلەک نفشپەرستی و جوداهی و دویریخستن دیتیه. ل سالە ۱۹۶۰ جنسییت ۲۰٪ ژ خەلکی کوردستانا سوربی وەرگرتن، هاتنە هژمارتن خەلکی بیانی. هەمی حەقییت وان بیت بنیاتی ژئ هاتنە ستاندن، نە هیتا ب خوینن، دەنگی خۆ بدن، ئەزمانی کوردی هاتە قەدەغەکرن. پتریا وان د بی شول و پیشە بوون، ژ بەر ئی چەندی پتریا وان مشەختی روژئاقایی بوون، نەخاسمە وەلاتی ئەلمانیا. ل بەراهییا شورهشا عەرەبی ل سوربایی، ئەو چاقەری بوون کو کورد ل

دویف بەرژەوئەندییت عەرەب و تورکا شول بکەن، ببنە دویفەلانکییت وان. لایەنییت عەرەبی و تورکی بزاف دکر کو راستییا لایەنییت سیاسی بیت کوردی قەشیرن، ئەو گەلەک ژ کوردا نە درازیبوون، ژبەرکو وان پشکداری وەکی پیدقی د شورهشا سوری ا نەکریه. تورک و عەرەبا دئییا کوردا بیخنە ژیر چاقدیرییا خۆ، نیزیکی وان نەبن داکو نەگەنە مافیت خۆ بیت سیاسی.

ل سەر شەری ناخۆزی ل سوربایی، دو ریکیت جۆدا هەنە. پتریا عەرەبییت سنی باوەرییا هەمی ل سەر ئیخستنا رژێما سوری ب ریکا چەکی. کیمینەبییت کوردی و مەسیحی و درزی ئەقییت باوەری ب (ئێخوان مسلمین) و نەتەوئەپەرستییت عەرەبی نەیی، دبینن کو ئاریشه ب ریکیت تیکگەهشتنی چارە دییت.

یا ب زەحمەتە ئەم ب زانین دئ کەنگی ئاریشا سوربایی ب دوماهی هییت. هەمی کوردا ل سوربایی و هەمی کوردیت دنیا، بئنی ریکەکا ل بەر هەمی،

ئەو ژی ریکا هەفگرتن و ئیک دەنگییت یە. ژ هەژی گوتنی یە کو روسیا خیانەت ل کوردا کر دەمی ژ ئیرانی دەرکەفتین ل سالە ۱۹۴۶، چاوا کۆمارا مەباباد کەفت، ل سالە ۱۹۷۵ و ل سەر پەیماننا جەزاییری د ناڤهرا عێراق و ئیرانی دا شورهشا کوردی هاتبوو بی دەنگ کرن.

ل سالە ۱۹۹۱ سەرهلدانا کوردا سەرئەگرت، ژ بەرکو ئەمریکا پشتەئانییا وئ نەکر، هەر چەندە ئەو ل دەقەری بوون، گەلەک میناکییت هەین ل سەر دەستوداری کوشتن و بی دەنگ کرنی ل دەقەری. لی هەکە کورد ئیک بگرن وەکی ل کوردستانا عێراقی چی بووی.

کوردیت عێراقی ژئدەری ئیکی نە بو دەولەتا کوردی، جەیی هیقی و گەشبینی نە بو هەمی کوردیت دونیایی. ئەقە ژی سەدەمەکە بو هەمی کوردا کو ئیک ب گرن، زیدەباری جۆداهییت وان، نەخاسمە ل ئەقی هەیامی کو دژی رژێما سوربایی راوستیاینە.

دهنگدان بوو لیستا ۱۱۰ و بهربرتریت پ.د.ک، دهنگدانه بوو نازادی و سه‌ریخویا کوردستانی







محمدعلی یاسین بهرگاردی  
بهره‌وێستایی و ئه‌نگۆزێن دانێهێن و زانیستێن سیاسی

نهم دشیین کوردستانی بکهینه واری ناستی و نازامین





**د. عبدالله جاسم ریکانی**

دهنگی ته بوو  
جفاکهکی ساخلام



■ شیرهتکاری و هزازهتا ساخلامینی  
■ دکتوراه ب نوژداربا جفاکی

By: Shoreshekani

# ئوپوزىيونە كا ئەنتىكە پە

نیهاد ئۆرەماری

وېترى وان پارتىت من دیارکرىن دەنگا بینیت، ئەرى چاوا چىدبىت ئەوا ئەز ب ۳۰ سالان فېرېویمى ئىكى دى بهیت ودقیت ئەوا ئەز ب دەهان سالا فېرېویمى ئەوا ب حەفتیهكى فېرېبىتى.

ل دوماهیكى دېئىن بلا ئوپوزىيون ب ناقتى خەلكى گەفا نەكەتە سەر حكومهتى وەستەلاتى، ژبەرکو هەر ئەقتى خەلكى ئەو حكومهت وپەرلەمان بیىت ھەلبىژارتىن وئەگەر ئەم بیئىن مە كىماسى ھەنە ئەز دوئ باوهرى دامە چ حكومهتیت جیھانى كارتیت وان تەمام نىنن ئەگەر كىماسى نەبن ودىسان ئەگەر توپچیه وەلاتى ئىمارات دى ھەر خازوكا وھەژارا بینى؟! راستى مە ئوپوزىيونە كا ئەنتىكە یاھەى.

جارەكى ژى ئەو پەرلەمان بریارەكا شەرعى نادەرئىخیت؟ ئەرى ئەو مانە ئەو حكومهتى پىك دئىنیت ئەوى پتر كورسیكا دپەرلەمانى دا دئىنیت، یانژى بیىت كىمتر كورسیكا دئىنن دقیت ئەو بریارا دەرىكەن، دیسان ئاخفتنەكا دى یابەرەلاقتە ل دەف ئوپوزىيون مە، ئەوژى ھىشتا ھەلبىژارتەك نەھاتیه كرن بی سەختەكارى ویا ژوئ ژى خوشتر ئەو ھىشتا ھەلبىژارتن نەھاتینه ئەنجامدان دېئىن بی سەختەكارى برىقەناچیت، ئەرى ماكى زانىنا غەیبى ھەیه، ئەم ھەمى دزانین ئەو جەماوهرى ئىكەتیی وپارتى، ھەى ل كوردستانى چ پارتىت دى ئەو جەماوهر نینه قىجا ما یا بەرئاقلا پارتەكا نوى ھاتیه دامەزراندن بهیت

دیاره پرانیا حكومهتیت جیھانى ئوپوزىيون ھەنە، لى جارەكى ژى مەنەدیتە ئوپوزىيونەكى ل سەرکەنالەكى كىماسىت كەسایەتى بیىت سەرۆكیت حكومهتى، یان بی وەلاتى ئاشكەرابكەت، تنى گلەیان ل حكومهتى دكەن ول بەر كىماسىت وئ راوەستیا، لى ئەو ئوپوزىيون مە ل كوردستانى ھەبى ھەرتشەكى ببیتە ئەگەرئ فتنى، یان ببیتە ئەگەرئ توندوتیژیا بكاردئىنیت داکو ھەفرۆشى دەستەلاتى ببیت، ھىشتا بریارەك ل پەرلەمانى كوردستانى نەھاتیه دەركرن ئەگەر ئوپوزىيونامە نەگوتبیت ئەقتە نەشەرەعیە ئەرى ما



# راگه‌هاندن و رولی وی د پیشه‌برنا

سەردار هیئتوتی



راگه‌هاندن فاکتەرەکی ب هیزه ژبوو گه‌هاندنا هەر په‌یامه‌کی، چونکی هەر دگه‌ل په‌یدا بوونا مروقاتیی د سەرده‌میته‌ که‌فن دا گه‌هاندنا په‌یدا بوی، کو مه‌ره‌م پی ب ناگه‌هکرنا که‌سیت به‌رامبه‌ر بوو و پشتی کو ژیان به‌ره‌ف پیش چوی کارێ راگه‌هاندنی ژێ نوکه‌ گه‌هشتیه‌ گوپیتکی و دقێ سەرده‌می دا زیده‌تر راگه‌هاندن ب قی یه‌کی ده‌یته‌ پیناسه‌کرن کو په‌یامه‌که‌، یان، نامه‌که‌، که‌سی فریکه‌ر، ب رتیا راگه‌هاندنی بوو رایا گشتی، یان، ژێ یا تاک، فریدکه‌ت، داکوب قی ئیکی بگه‌هیته‌ نارمانجا خو.

د سەرده‌میته‌ که‌فندا ب رتیا ویتا و خپچکا و هیلا مروقان ده‌ربهرین ژ په‌یقیت خو کره‌، لی دگه‌ل په‌یدا بوونا جیهانگیری نه‌قرو راگه‌هاندنی ژێ هه‌موو سنوو به‌زاندینه‌ و گه‌هشتیه‌ د ناڤا هه‌موو مالاندا و یا شیای بیته‌ ئالاقی کارتیکه‌ر و هاریکار بو هه‌موو ئالیان.

گه‌ر بیت و باس ژ رۆژنامه‌فانی و راگه‌هاندنا کوردی بکه‌ین دقیت ل ده‌ستپیکێ ئەم ئاقریی بده‌ینه رۆژناما دایک و میری وی میقداد مه‌دحه‌ت به‌درخان کو شیان بزاقا ره‌وشه‌نسیریا کوردی بگه‌هینته‌ ئاستی دیتنا روناھی، لی ل وی سەرده‌می ژبه‌رکو کورد د مملانا ناسنامی و هه‌بوونی دا بوون، پتریا بابه‌تیت گرتدای رۆژناما کوردستان بابه‌تیت سیاسی و ئەده‌بی بوون و پشتی رۆژناما کوردستان ژێ

هه‌موو رۆژنامه‌ و کۆفاریته‌ دیتریت کوردی د مملانا هه‌بوونا ناسناما گه‌لی کوردا بوون، ئەڤه‌ ژ لایه‌کی و ژ لایه‌کی دیتر ژێ پتریا وان کۆفار و رۆژنامان گرتدای پارت و ریخراویته‌ سیاسی بیت کوردی بوون، سەره‌هلدانی وه‌رچه‌رخانه‌کا نوو ئافراند دئه‌سمانی راگه‌هاندنا کوردی دا، چونکی ده‌رگه‌ه هاتنه‌ قالا کرن بو کوردان ل باشوو کوبینه‌ خودان هژماره‌کا زیده‌ یا رۆژنامه‌ و کۆفار و تیله‌فزیون و رادیویا و ب نازادانه‌ په‌خشا خو دکرن، لی یا ژ هه‌موویان زیده‌تر رول دیتی ڤه‌کرنا که‌نالی ناسمانیی کوردستان تیقی

بوو ل سەر ئاڤا کوردستانی کو وه‌ک ئیکه‌م که‌نالی باشوو شیای په‌خشا ئەسمانی بکه‌ت و ره‌نگ و ده‌نگی کوردان بگه‌هینته‌ هه‌موو قولاچکیت جیهانی و ب قی ئیکی روناھی که‌فته‌ سەر باشووری.

د مملانا که‌رتی نابووری دا کو نوکه‌ وه‌ک ستوینا بنگه‌هین یا هەر وه‌لاته‌کی ده‌یته‌ زانین، راگه‌هاندن خودان رول و پینگه‌هه‌ و دشیت سه‌نگی بگوه‌ریت و ئەنجامان به‌روفاژی لیبکه‌ت. گه‌له‌ک که‌نالیته‌ کوردی هه‌نه‌ بیت بوینه‌ باشترین میناک بو رویی جوانی کوردستانی و ده‌مان ده‌مدا بیت بوینه‌ ئەگه‌ری



# کهرتی ئابووریدا



نیشا رایا گشتی یا جیهانی ددهن، دا کو ب سهرمایا خو قهستا کوردستانی نهکن و ئه و کهنال ژێ زیدهتر کهنالیت گرتدای ئوپوزسیون کوردستانی و کهنالیت سیبهرن، کو ب ناقتی ئههلی بوونی کار دکهن و دهه مان دهم دا کهنالیت عیراقتی ژێ کارتیکرنهکا نهرتنی یا هه ی و ناخازن کو ئابوور ل قی وهلاتی جهتی خو بگریت، لهوا یا فه ره کو ب گیانهکی رۆژنامهقانی و کوردایهتی کار ل سهر بهرژه وهندیت نه تهوی بهیته کرن نهک ل دویش بهرژه وهندا کهسهکی بهرژه وهندا گشتی بهیته بن پئی کرن.

کهنالیت کوردی گرتدای هزر و ئایدولوژیا پارتهکا سیاسینه، یان ژێ ریکخواهک و تهفگرهکینه کو ل قی ده می کهسی ل دهستهلاتی دئی ب باشی باس کهتن و کهسی بهرامبهر ژێ دئی هه موو تشتان ب رهش ده ته دیار کرن. ههروهسا د ناقتا دهستهلاتی دا ژێ مه کهسیت خودان شیانیته باشیت راگه هاندنی ژێ نینن کو بشین تشتان ل دویش بهرژه وهندا گهلی مه دیار بکهن. زیده کهنال نوکه کار ل سهر کیم کرنا پیگههی ئابووری کوردستانی دکهن و ب رییته خو بزاقا بهروفاژی دکهن و رویبهکی کریتی قی وهلاتی

راکیشانا خه لکی بیانی چ توریزت بن، یان بازرگان و خودان کار بن، کو بهین و سهری ل قی وهلاتی بدهن و پاره و دراقتی خو لی بمهزبخن، لی یا ژ هه موویان نه خوشتر ئه وه کو تا نوکه ب باشی ئه ف کهنالیت راگه هاندنی نه شیانه ب دروستی کاری ل سهر مه ژیی خه لکی بیانی بکهن دا کو ب به رفره هی و زیده تر قهستا کوردستانی بکهن، چونکی ههر ئیک ژ شان کهنalan خودان ئایدولوژیا خوبه و نه گهر ژێ نه قیته ل خوارینه. مه ل کوردستانی چ کهنالهکی بی لایهن و سهربخو نینه و هه موو

## بیژهری سرکهفتی ددیتنا میدیاکاراندا



نعمه جاسم



بهيار نامیدی



مهسعود خهلهف

بیژهری تهو کسهیه یه یی کو روژانه د مالیت مه دا میقان، لهوا پیدفی یه روشهنبیریه کا باش هه بیت و سره دهریه کا جوان دگهل کامیری بکته، دا کو مهلهل بوو مه ژئی چینه بیت و یی سرکهفتی بیت دگهل ههر رموشه کی، نهری مهرجین بیژهری سرکهفتی چنه؟ د بووچونیت قان میدیاکاراندا بخوینه.

سهبارت بیژهری سرکهفتی چهند مهرج هه نه ژوانا ژ نالیی دیم و روخساری قه دقتیت یی بالکیش بیت و بالا بینهری بوو خورابکیش و ههرودها روشهنبیریه کا باش هه بیت و پیزانین د بیافیت جودا جودا دا هه بن و ژنالیی زمانی قه یی دروست بیت و ههرودها دهسته کی باشی نقیسنی هه بیت بوو داریتنا ههر نوچه بیه کی، یان بویره کی و بشیت دگهل هه فکاریت خو بیت ته کنیکار و وینه گرا کاربکته و تیگه هشتنه ک دناقهرا واندا هه بیت و بهرده وام پیزانینا ل سهر کاری خو خرغه کته و تبینی و ره خنه بیت ناکاکر ژ هه کسه کی قه بیل بکته ژبوو پیشخستنا کاری خو و هه ردهم خو بیخسته دتاقیکرنی دا دگهل خو، نایا شیا به گهورین و نوخواری بکته یان نه؟ یا ژه میی گرنکتر هونه ری گوتنی هه بیت و یی شاره زا بیت ل سهر خاندنا دهنگ وباسان و دقتیت گرنگیه کا مه زن ب خو بدت، نه گهر بو تی قی یه کی کار بکته و بوو رادیویی پیدفی یه ب دهنگی یی شاره زا بیت، چونکه دهنگی وی وینه و دهنگی دگه هینت و ل دو ماهیی نومید و هیقیتین باش هه بن و هه ردهم کاربکته ژبوو پیشقه چوونی.

میدیا کار مسعود خهلهف ژ رادیویا دهوک دبیرت:

- بیژهری سرکهفتی تهوه یی کو مروف د چهند خاله کان دا دکاریت دیار

ب، د: کیفی عارف

ل پیشه هی یی نعمه جاسم ژ کنالیی knn دبیرت:

- دیاره بیژهری نیک ژوان کارایه بیت کو پیدفی ب له باقهت و روشهنبیریه کا باش هه ی، نه حاسمه دوی بواریدا تهوی تیده کار دکته، له باقهت و روشهنبیری خالیت سهره کی نه، بیی نیک ژوان دئ سستیهک زیق که قیته دکاری ویدا ب مخابنی قه پتیرا بیژهریت مه نیک تشت یی قی هه ی، لهوا پتیرا بهرنامه بیت مه دستن و تهو بهرنامه بیت مه هه بن ژئی پتیرا وان تهرفیهی نه هیش عه قلیه تا مه ژ بهرنامه بیت پرسیار و خه لاتا و سهرانیت گوندا ده ریا ز نه بووینه، نه قه وی یه کی دگه هینت کو مه ره ما پتیرا بیژهران تهو نینه په یامه کی ب گه هینن، به لکو بتنی سهروسیمایی خو بیننه پیش دشاشی دا، لهوا دقتیت نهف عه قلیه تا که فن ل دهف مه بهیته گهورین و سیاسه تیت کنالیی مه بهر دهف ویستگه هه کا پیشکهفتی تر بچن، نیرو نه تهو روژه نهف رهنگه بهرنامه ژبوو پرکنا ده می بهینه نیشادان، ژبهرکو بیژهر ب خو په یامه کا جفاکی یه و هوشیاری یا جفاکی وه کو نهرک دکه قیته سهر مللیت وی.

میدیا کار بهيار نامیدی ژ کنالیی nrt دبیرت:



مهسعود لاوهند



نزیار نیرووی



نالین بهرواری

کس خو دوبر ژ دیمه نئی جادی دانیت و و گرنگیه کا هره زیده ب جلکیت خو بدهت، داکو بینهر ژی بشیت ته ماشه بکته، ههلبهت بیژهری سهرکهفتی دقیت ههر ره خه کئی ل سهر خو قه بیل بکته، چونکی تنی یا وی په یامه و دقیت په یاما خو بگه هینیت.

**میدیاکار مهسعود لاوهند ژ رادیویا دهلال ل زاخو دبیت:**

- په یفا بیژهر رامانا وی مروث تشته کی بیژیت و کسه کئی پر بیژیت، کساتی یا بیژهری قه دگهریت بو لیپهاتی و زیره کی و کساتی وی نه گهر ب دروستی بیژن بیژهر کی یه؟ و ب چ کار رادبیت؟ و ساخله تیت بیژهری چنه؟ نه دشتین ل سهر چند خالان دیار بکه یین، بیژهر ل دهف ههر کسه کی نه وه یی ب پیشکیشکرنا بهرنامان رادبیت، یان ژی دهنگ و باسان، دقیت بیژهری کساتیهک بهیز و تیگه هشتنه کا مهزن هه بیت و پری پترانین بیت و بشیت ب تهرزه کئی جوان سهرده ریی دگهل میتقانی خو بکته، په یاما خوب رهنگه ک رهوان ب گه هینت ل ده می پیشکیشکرنا دهنگ و باسان، خاله کا دی یا هره گرنگ پیدقی یه پاشخانه کا زهنگین هه بیت داکو بهس خو نه بینیت پیشکیشکر، لی دقیت خوه بهر هه فکاری بهرنامی خو بینیت، دقیت بیته پره ک ژبوو گه هاندنا په یامیت جفاکی، روشه نبیری، سیاسی، و ورزشی... هتد

**ل دو ماهی یی ژکهنالی روداو میدیاکار نالین بهرواری دبیت:**

- بیژهری کاره که پیدقی ب به لاغه تی هیه و ناگه ژ ههر تشته کی هه بیت کو گریدای ب کاری وی، لی تشتی هره گرنگ نه وه کو موباله غی د ناخفتنیت خودا نه کهت ل ده می پیشکیشکرنا بهرنامه یه کی، یان نوچه یه کی ژبووه پتر کیشانا بینهری ب ره خی خو، شاره زایه کا باش هه بیت د پیشکیشکرنا وی بابه تی پیشکیش دکت.

بکته، نهو ژی هوسا: خودان شیان بیت د واری ته کنولوژیا یا سهردهم، خودان زانیاریت ره وشه نبیری، جفاکی، سیاسی، فرههنگی، کهلتوری بیت. بهردهوام دلته گهریانی دا بیت بو بدستقه ئینانا زانیاریان. خو گونجاندن ل گهل ههر مهرجه کی بهیته پیشبهری وی. خودان دهنگه کی باش بیت د بواری بیژهری دا. ههر ده می بزانیات چاوا رهفتاری بکته د تهنگا فیاندا.

**میدیاکار سپیان نامیدی ژکهنالی nrt دبیت:**

- شاره زابوونا، یان فیروونا بیژهری ل سهر هونه ری سهرده ری کرنی ئیکه ژ هوکارت سهرکهفتنا بیژهری و روژنامه فانان ب شتوه کئی گستی، چونکه روژنامه فان سهرده ریی دگهل چین و تویرت ژیک جودایت جفاکی دکهن و ههر ئیک ژی ب رهنگه کی دژیانی دگه هیت، لهوا یا فره شاره زایی دهونه ری سهرده ری کرنی دا هه بیت، داکو بشیت دگهل ههر کسه کی خو ب گونجینت و گوتنا دناست و موقع بیژت و بیژهر کسه که خه لک دبینن و گوهداری دکهن و گهلهک جاران بوینه هوکار بوو چاقلیکرنا کسه بیت دهور و بهر، لهوا دقیت رهوش و سهرده ری و هه می کارت وی ریکستی و گونجای بن.

**ژکهنالی بادینان سات نزیار نیرووی دبیت:**

- پیدقی یه بیژهری هندهک ساخلهت ل دهف هه بن کو بشیت سهرده کهفتنی دیپاتی راگه هاندنی دا بدهست خوقه بینیت، بیگومان ژی بیژهری بو دوو لایه نان کو رادیو و تله فزیونن وهک تله فزیون ههر چنه بیت شکلی وی و دهنگی وی یی گونجای بیت دگهل شاشی کو بالا بینهری بخو رابکیشیت و نه گهر بیژهری رادیوی نهو شکل نه بیت ژی چ ناریشه نینه، چونکی یا رادیوی تنی گوهداری کرنه نهک وهکی تی قیی یه و نهو بیژهری بقیت سهرکهفتی بیت پیدقی یه خو بدانیت

## ئهو چ ياسايه مروفتی مری ژیی زیندی ب قه درتر

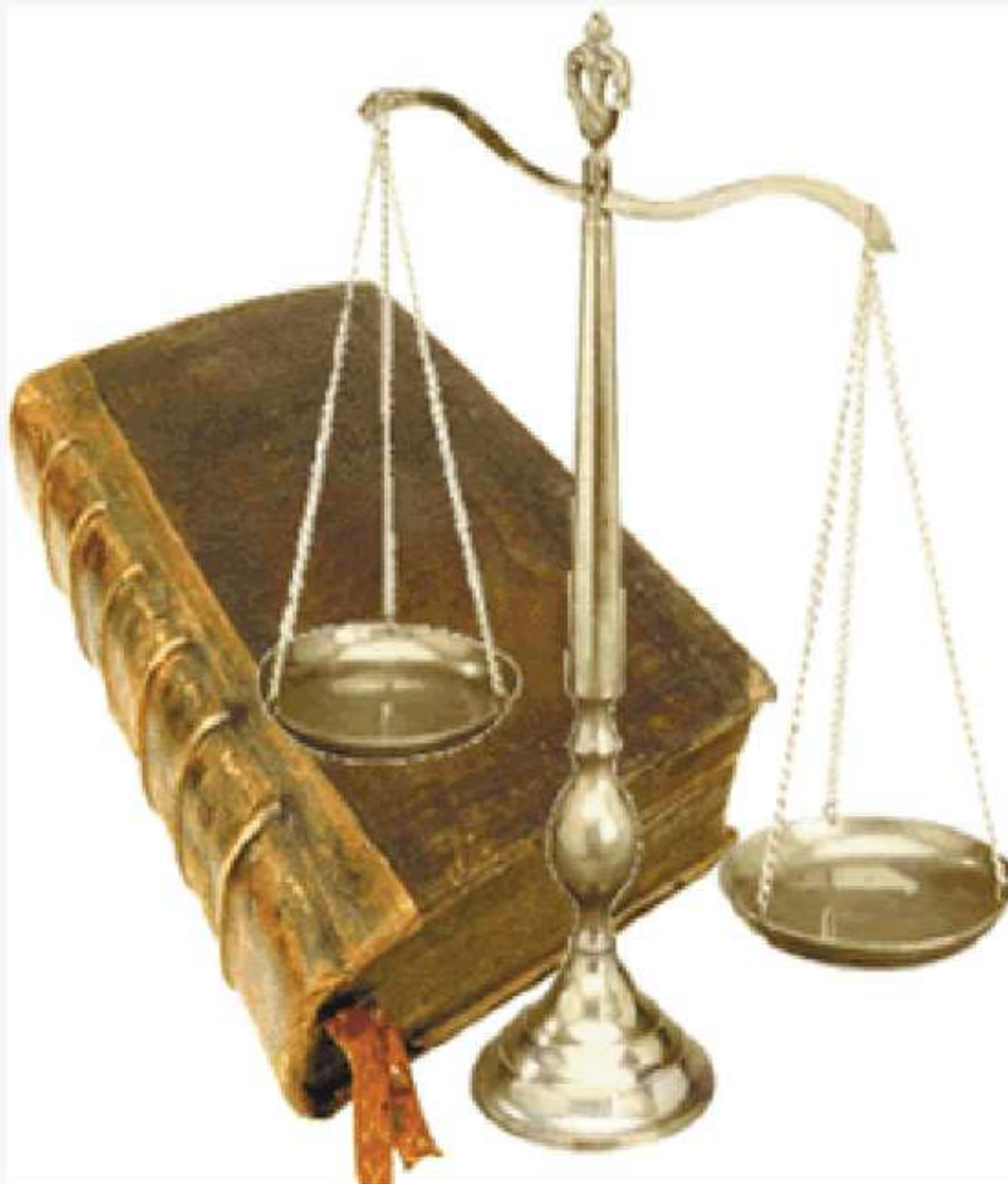
پیشمه‌رگی دوهی دگهل شهیدی خهبات و به‌رخودان دکر، خیزانا وی پیدفتی ب مه‌هیانه‌کا باش نینه.؟! زارۆکتیت وی پیدفتی ب دامه‌زراندنی نینه و ویزی ماف و ئیمتیازات نهفتین؟! ئه‌ری ئه‌و پیشمه‌رگه بخو پیدفتی ژیانه‌کا خوش و چاقدانی نینه؟! راسته خیزانا شهیدی یامایه بی سه‌میان لی بلا ئه‌ف جوداهیا مه‌زن نه‌مینیت و یاسا یاسا بیت، و دادپه‌روه‌ری پیداکهت، نه‌ک بگه‌هیته وی راده‌یی کو پیشمه‌رگه هه‌بن داخازا وی چهندی بکه‌ن و بیژن خوزی ئه‌مژی شهید باین دا ئه‌فرو خیزانا من ژیانه‌کا خوشتر بریا سه‌ری ومن ئه‌ف نه دادپه‌روه‌ریه نه‌دیتبا...!!

وه‌رگرتنا خو گوریکرنا وان پیخه‌مه‌ت ئازادکرن و پاراستنا کوردستانی، چونکی شهیدی ریزه‌کا مه‌زن یاهه‌یی ل هه‌می دونیایی، به‌لی دبیزین دقتیت هه‌می کار ب سیستهم و به‌رنامه‌ بن و دادپه‌روه‌ری تیدا هه‌بیت، چونکی ئه‌و پیشمه‌رگیت دوهی دسه‌نگه‌ری شه‌ریدا و پیکفه‌ خه‌باتکری و قه‌ده‌را خودی و ه‌سا بوو کو ئیک شه‌هید بیت و ئیک ب مینته‌ ساخ، نابیت ئه‌فرو ئه‌و پیشمه‌رگه ب مه‌هیانه‌کا کیم و بی ماف و هه‌می ئیمتیازات ژیانه‌کا خو به‌ته سه‌ری و خیزانا پیشمه‌رگی شه‌هید هه‌می ماف و ئیمتیازات هه‌بن، باشه بوچی ئه‌ف جوداهیا هندا مه‌زن هه‌بیت.؟! ئه‌ری ئه‌و



به‌درخان زاویته‌یی

ل هه‌می دونیایی یاسا ده‌یتته دانان بوو ریکه‌ستنا ژیانن و دیارکرنا ئه‌رک و مافان و پاراستنا خه‌لکی ژه‌هر کاره‌کی خراب، نانکو یاسا بوو خزه‌مه‌تا مروفتیت زیندی ده‌یتته دانان و دقتیت دادپه‌روه‌ری تیدا بیت ده‌می ده‌یتته ب جه‌کرن، به‌لی ل کوردستانی ئه‌م بیت دبیزین کو خیزان هه‌نه کهسه‌کی وان بوویه شه‌هید، ئان هاتیه نه‌نفالکرن، گه‌له‌ک جوداهیا یا هه‌یی دگهل وی خیزانی کو دگهل وان خه‌باتکری و شه‌ری داگیرکه‌ریت کوردستانی دکر و قه‌ده‌را خودی که‌س ژنی نه‌بوویه شه‌هید و به‌ر ب نه‌نفالا نه‌که‌تی و ژ هه‌می لایانقه ئه‌ف جوداهیه یا هه‌یی، بگره ژ مه‌هیانی تا پارچا عه‌ردی، تا پیشینه‌یا ئافه‌یان و یان ژئینانی و دامه‌زراندنی و تا پوست وه‌رگرتن ل حکومه‌تی و تا خواندن ل زانکویتت نه‌لی بوو زارۆکتیت شه‌هیدان ب هه‌روه‌یه و سه‌ر کیستی حکومه‌تی یه و ل قتی دوماه‌یی بریار یا هاتیه دان کورسیکتیت خواندنا ماسته‌ری و دکتورایی بو عه‌یالی شه‌هیدا بینه دابینکرن دبه‌رنامه‌ی تواناسازییدا، نه‌ک کیمکرن ژ ریزا شه‌هیدان، یان نه‌به‌رچا‌ف



## زمانیت بچویک

بیست ساله ب سهر گازیآ نهو روپا یا پاراستنا نه زمانیت دهقهری و کیمه ملله تاقه، یا کو ل چریا سهرکانوینا یا سالا ۱۹۹۲ یی دهرکه تی. هینگی نهلمانیا ژ دهوله تیت ئیکتی بوو یا نهو گازی ئیمزاکری. همر چاوا بیت ژی پشتی هینگی شش سالا قه کیشا حتا نهو گازی ژلایی پهرله مانیشه (بون دست اگی) هاتیه پهراندن. حتا نهفرۆکه ۳۳ یی دهوله تیت نهو روپی نهو گازی یا ئیمزاکری، بهس هیشتا تنی ۲۵ دهوله تا نهو گازی یا ل پهرله مانی پهراندی.

مانهکا بترسقه

ل دویش گازی، ل نهلمانیا نه زمانیت چار کیمه ملله تیت کو ژ کوریت قی ناخینه، نهو ژی نه زمانیت دینیشی، نه زمانیت ژووری و زاتهر فریزیشی، نه زمانیت رومانی، نه زمانیت سهری و زوربیشا نزم و ههروهسا ژی نه زمانیت دهقهری یی نهلمانیا بنی، ژ وان نه زمانانه بیت کو دهینه پاراستن و پشته فانیکرن. گازیآ نهو روپا بو مه پویته و گهفا ل سهر نه زمانیت بچویک ل ناڤ کیشودری مه دیاردکهت.

بویرزهی هایدارای دا، کو ههما ل سالا ۱۹۹۲ یی ل نهو روپا ۵۰ نه زمانا ترسا نه مانی ل سهر ههبوو و نوکه، پشتی بوورینا ۲۰ سالا، هژمارا وان یا بوویه ۷۵ نه زمان.

ل ههمی دنیا یی د حهفتییدا نه زمانهک دبریت. بویرزهی، ل دویش شروه بیت ل بهر دهستی ئونیسکویی ههین، دیارکر و گوت ((مه نوکه هیشتا شه شهزار نه زمان بیت ل دونیایی ههین و ل پینجی سالیته بهیندا دی دوو هزار و چارسهد نه زمانیت دی ژی ژ نه زمانیت ل سهر رویی دنیا یی کیم بن)).

ههروهسا ژی کیمه ملله تیت کو ل نهلمانیا دژین و نهلمانیا نه زمانیت وان ب رهسمی قه بیلکرین، ههکه مرۆڤ دویر بهریخو بدهتی، وان ژی گهفا نه مانی یا ل

((Land. De Schreff))

نهفا ژووری دهستپییکا ناخفتنا بویرزهی، ل سهر کاخهزکا بو سهرکوماری نهلمانیا فیدرال هاتیه هنارتن، بوو. نوکه ژی بهرسقا سهرکوماری نهلمانیا فیدرالی:

(( ik heff mi banning högt ))  
öwer den Plattdütschen  
Breif mit de goden Wüörd  
un de Glückwünsch.  
Disse Breif hett ja een  
Alleinstellungsmerkmal,  
denn ward ik mi  
upphangen)); (( de  
Plattdüütsch snacken deit

بو بویرزهی نهف کاخهزکه نیشانهکا گهلهکا باشه بو پاشه روژا نه زمانیت بچویک:

((Lütten Spraken  
für de Tokunft vun den))

( نهفه ژی گوتنا بویرزهی بوو ل سهر بهرسقا سهرکوماری، همر ب دهقوکا شلیسفیگ- هولشتاینی).

بهلی پا هژمارا مرۆڤیت کو ب دیالیکتیت دهقهری و نه زمانیت کیمه ملله تان دناخفن، هندی روژا پاشتره کیمتر لیده هیت. نهف نهگهره ژی تیرا هندی ههبوو کو وهل بویرزهی و ۷۹ نه ندامیت دی بیت پهرله مانی بکهت، کو وهکی فره کسیونه کی داخازی بکهن، کو نه زمانیت بچویک وهکی پشکهک ژ میراتی کولتوری (رهوشه نیبری - تیگه هشتنی) ل نهلمانیا و نهو روپا بهینه ب کارئینان. (( نه زمان همر چ رنگ بن، زهنگینیا کولتوری و جفاکینه)) بویرزهی تهکزل سهر کر. نهف تشته ل سهر ههمی نه زمانیت کهفتیت دهقهری و کیمه ملله تان ژی چیدبیت. همر ب وی رنگی ژی ل سهر زیدهی ۱۶۰ نه زمانیت ژیکجودایتت بیانیت ل نهلمانیا دژین ژی دروسته. نهف ناخفتنه ژی ب نهگهرا دهر بازبوونا



بون دستاک (پهرله مانی نهلمانیا فیدرال  
وهرگیژ: نه بدله هیدی باهرنی

پشته فانیا پاراستن و پالدانا نه زمانیت دهقهری و کیمه ملله تان دکهت

سههتا هولاروینشتین بوندستاگی خو ل ۲۲،۰۶ دهقیقه دابوو، ههکو فولفگهنگ بویرزهی یی چهنده کو سههت یی، ل بهری ههیا مهکی - چوویه بهر تهقچکی ناخفتنی. همر cdu

دناڤ شهفتیدا چوو بشخاری و درهنگی بوو، بهلی پا ب وی فههات، بهری هژمارا کیم یا بهرده قکا (پهرله مانتهرا) یا ل ویری مای بو خوه وهرگیت و هزرا وان بکیشیت. ههکو وهلاتی شلیسفیگ - هولشتاینی (دهقهرهکا نهلمانیا فیدراله) کاخهزکا بهرسقی، یا ب دهقوکا شلیسفیگ - هولشتاینی بو سهرکوماری نهلمانیا فیدرالی یوواخیم گاوک ب ههلهکهفتنا پیروژکرنا ههلبژارتنا وی بو سهرکوماری هاتیه هنارتن، خاندی.

بهرسقا کاخهزکی یا ب لهجا شلیسفیگ-هولشتاینی هاتیه دان نهفا ژیرییه:

((Vör Dag und Dau kreeg))  
ik düsse feine Brief vun een  
grote Persönlichkeit ut uns

سهر هه‌ی.

ئەزمانی زاتەرفریزیشی کو ( ۲ دوو هزار) مرۆف پی دناخفن و ئەزمانی فریزیشا ژووری کو ههشتەزار مرۆف پی دپه‌ییشن و ئەزمانی زوربیشی کو ههشتا چل و پینج پی ناخیتیت هه‌ین، ژ ئەزمانیت گه‌فا ئەمانی ل سهر هه‌ی ده‌ینه هژمارتن.

داخازا پیتر دراڤی

تشتی ژ وان گینگه‌شا ده‌رکه‌تی و ل ناڤه‌را هه‌می فره‌کسیونا ئیکبون ل سهر هه‌ی، ئەو بوو، داخازکرنا پیتر دراڤی هاریکاری بوو. هه‌روه‌سا ده‌نگیت گانده‌که‌ری ژ ی بلندبوون و ئەو بوو، به‌رده‌ڤکا (په‌رله‌مانته‌را) ژ پارتیا سوسیال دیموکراتا ئەلمانی، خاتوین کارین ئیتفه‌رس – مه‌یه‌ر، وی ژی خو‌دا دگه‌ل بویرزەنی و پارله‌مه‌نته‌ر تورستن شتافیتلیدی و خو‌وه‌کی پیتاخفا ئەزمانی پلاتسناکه‌ر دیارکر و داخازا زیده‌کرنا هاریکر و پالدانا ئەزمانیت ده‌ڤه‌ری و کیمه‌ملله‌تا کر و دگوت: (( زایت ۲۰۰۸ گیفت دئ بیئۆیدراگتی فۆر کولتور ئوند میتدین ئینت یۆر ۵۰۰۰۰ ئۆیرو ئەن دات ئینستیتوت فۆر نیتده‌ده‌روییچی سپراک – دات ئیس فۆر پروژیکته‌ن فۆر دئ ۲,۵ ملیونه‌ن پلاتسناکه‌رس ئین ئوس له‌ند یوست نیخ ڤیتل)).

(ئەفی ئەزمانی ئەلمان بخۆ ژی، هه‌که خه‌لکی وی ده‌ڤه‌ری نه‌ین، تیناگه‌هن و نانکو یا وی ژی ئەوه‌ کوبه‌رپرسی کولتور و نالاقیت گه‌هاندنی سالانه پینجیه‌زار ئیوریا بو‌ په‌یمانگه‌ها ئەزمانی ئەلمانی ژیری ده‌ه‌ریت و ئەفه‌ ژی بو‌ پروژیکتی ۲,۵ پیتاخیت ئەزمانی ناڤمالی – پلاتسناکه‌ر – ل وه‌لاتی مه‌ تشته‌کی کیمه و تیراناکه‌ت.

کورنیلیا بیتم ژ هه‌ڤاله‌ندیا ۹۰/ کسکا (بی نونتسیک/دی گروینه‌ن)، ناڤی نمونه‌کا دی ژی یا (ڤیتای = ڤیلکومهن) نانکو بخیره‌اتی ئینا – ڤیتای ب ئەلمانی پلاتسناکه‌ره و به‌رامبه‌ری وی د ئەلمانی فه‌رمیدا ڤیلکومه‌نه، نانکو بخیره‌اتی، تشتی د ڤیریدا بالکیش ئەوه، کو کەسی

شهری وان په‌رله‌مانته‌را نه‌کر، ئەویت ب پلاتدویچی/ پلاتسناکه‌ر ناخیتین، وه‌رگیت- د وی نمونه‌دا هاته‌دیارکر، کو بچوکیت کیمله‌تی زوربی/زوربیشی، ل باخیتیت زاروکا و خاندنگه‌ها ئەزمانی خو‌بی ده‌یکی بشین بخوین، پاره بو‌ په‌یداکرنا سه‌یداییت وی ئەزمانی دکیمن، ژبه‌ر هندی خانما بیتم ژ ده‌ڤه‌را براندنبورگ خاست، کو خو‌ پیتر بڤیتفه‌ مژیلکه‌ت و خه‌می ژی بخوت.

هه‌روه‌سا خانما به‌رده‌ڤک ماریا میسسالک، یا ژ کریستدیموکراتا (دیموکراتیت فه‌له)، کو ئەو بخۆ ژ به‌کوکا خو‌ ژ کیمه‌ملله‌تی زوربی یه. پشکداری د ڤی پروژه‌یدا، بی ب ره‌نگه‌کی چریسه‌ت خو‌ پیتخستی کر و ده‌لیقه بو‌ هه‌ڤالیت خو‌ چیکر، کو پیچه‌کی گوهداریا ئەزمانی زوربی بکهن، ب زوربیشی ناخفت. به‌لییا هه‌کو سجه‌ت هاتیه سهر بریارا ڤه‌رینا هاریکایا پیدڤی بو‌ پالدان و پشته‌ڤانیکرنا ئەزمانیت کیمه‌ملله‌تا و ده‌ڤه‌را، ئەوا کو بوندستاگی بیی دژبه‌ر په‌ژاندی، کسه‌ک ل دژ نه‌ده‌رکه‌ت ژیلی فره‌کسیونا چه‌پ/دی لینکی، ئەوا کو ده‌نگ نه‌دای، یا دی ژی پیدڤی گوتنی نینه.

ب دروستاهی بوندستاگ د بریارا خو‌دا ژ حکومه‌تی دخازیت، کو دگه‌ل ده‌ڤه‌را و باژیرڤانیا و هه‌روه‌سا ژی به‌رده‌ڤکیت ئەزمانیت کیمه‌ملله‌تا و ده‌ڤه‌را کاربکه‌ت، دا پلانه‌کا ته‌ڤایی بو‌ پشته‌ڤانیکرنا وان ئەزمانا به‌ره‌ڤبکه‌ت، کو ل دیڤ وی پلان، ل خاندنگه‌ها و خاندنگه‌هیت بلند، ل ریتفه‌به‌ریا و د نالاقیت راگه‌هاندنیدا، تڤیا ئەزمانیت ده‌ڤه‌ری و کیمه‌ملله‌تا کاریکرنا وان پیتر به‌یته‌پیتخستن و جه‌ی بده‌نی. ژ وی ژی زیده‌تر تڤیا هه‌ر ده‌وره‌کا لیه‌یه‌ی (دوره‌ تشریعیه) راپورته‌ک ل سهر ئەزمانا به‌یته‌پیتخستکر.

ره‌ڤه‌ند

راجو شارما بی ژ فره‌کسیونا چه‌پ، ئەو تشت ژی ئینا هولی، کو گازیا ئەوروپی یا ئەزمانا تنی ئەزمانیت کیمه‌ملله‌تیت خو‌جه‌یت، ژ قنیت ئەوروپی، پشته‌ڤانیی

لیدکه‌ت و دپاریزیت. د به‌رده‌وامیا ناخفتنا خو‌دا ڤیتداچوو و گوت: هه‌وه تینگه‌هی کیمه‌ملله‌تا گه‌له‌ک کورت وه‌رگرت. هه‌که ل کومارا چیکتی ل ره‌خ و دوریت شیتسه‌هزار پالیت میڤشان کو ژ ڤیتنامی هاتینه ویری، وه‌کی کیمه‌ملله‌ت به‌ینه هژمارتن و پاراستن، هینگی دی ئەو گه‌له‌ک یا فه‌ریت کو ئەزمانی پیتری ژ هه‌شتسه‌ده‌زار ژن و میتریت کورد، کو ل ئەلمانیا دژین، به‌یته‌ پاراستن و پشته‌ڤانیکر. بیخس، ئیدی ڤی گازیی هوسا ب چه‌پ و چه‌ر گروڤه‌نه‌کهن، ژبه‌ر کو ئیدی د سهری کسیدا ناچیته‌خار. ل خاله‌کی هه‌می ئیک هزر بوون، ئەو ژی ئەوه: (( ئەزمان ده‌رینا ئەڤلی کولتوری و ملله‌تینی یه‌و ژبه‌ر هندی ژی تڤیا به‌یته‌پاراستن، به‌یته‌پشته‌ڤانیکر و پی به‌یته‌ناخفتن)).

پاشی، هه‌روه‌سا کورنیلیا بیتم، ل دیڤ وی پروگرامی پوستکارته‌ک ژی نیشا هه‌ڤالیت خو‌دا، ئەو پوستکارتا بو‌ د وان روژادا هاتیه‌هنا‌رتن و لسهر وی هاتبوو نڤیسین: (( ئەزمانی نه‌بس بو‌ ماچیکرنی بکارینه)).

(به‌ری خو‌ بده‌نی ده‌وله‌ت هه‌نه ئەزمانی شیتسه‌هزار مرۆڤا ژ پالیت بیانی بیت وه‌خته‌کی لی می‌هڤان دپاریزن و ماتی ژی دکهن و ئەم به‌هدینی ژی ل ڤیری زیده‌ی دوو ملیونایه‌ و هنده‌کا دڤیت مه‌ بکه‌نه د نهرشیدا و ئەم بخۆ ژی به‌ای ناده‌ینه ئەزمانی خو‌ کو ناسناما مه‌یه و ئەم ب وی ئەزمانی بیت هاتینه تاشاندن و پی تیکدگه‌هین و ئیکودو دده‌ینه نیاسین – وه‌رگیترا)

راپورتنڤیس

ئه‌لیسانده‌ر ڤاینلین

وه‌رگیترا ژ:

Das parlament

– Nr. ۴۹/۵۰ – ۳. Dezember.

۲۰۱۳

تیدیتن: ئەفه‌ روژناما ره‌سمی یا بوندستاگی یه.

۰۹ شوات. ۲۰۱۳

# ل سهرسنکی بوو ئیکه م جار گهجهك فروکهیهکی ژ پرتیت پایسل وماتوران چیدکته



چیکریو ل سهر شهحنی کاردکر ومه گلوپیت مالنی وهسا دروست کریوون ب کونترولی تلهفزیونی کاردکر مهب کونترولی تلهفزیونی گلوپ هلدکرن ودشه مراندن.

و ههروهسا ل دوور کانی بوجی بهردهوامی ب وان کهنالان نه هاته دان گوت:

ژبه رکو مه دهستویری نه بوو هاته راوهستاندن ونهو جهی نهف کهناله گرتی وداتیخستی گوته مه پیدقیه هوین بچن دهستویریا شه کرنا کهنالی بخو چیکرن وتاکو نوکه مه نه چیکریه

ل دوور هزرت خو بوو پاشه رۆژی نارازی گوت:

نه گهر هاریکاریا من بهیتته کرن نهز دی فروکه کا ههلیکوتر چیکهم، بهلی پشته فانیه کا باش دقتیت وجهی من گهلهک یی بچویک و بهرتهنگه ونهف کاره هه موو هزارا منن ونهز بخو چیدکهم.

و ل دوماهی ناراز دهازیت: کو حکومتا کوردستانی یا ههفکار بیت دگهل دا و ژ رویی مادی ومهعنهوی فه پشته فانیی لی بکته و دبیتت نه گهر جههکی باش بوو من هاتبا دروست کرن دا گهلهک داهیتان وتشتیت نوی دروست کهم.



دبیتت: برایت من ومالا من گهلهک دههفکارن دگهل من، دیسان ههفال ژی پشته فانی بوو من، بهلی من نیمکانیهت ونالهت نینن نهفه مهزترین ناریشهیه بوو من.

ل دوور مه ره ما خو بوو چیکرنا فی فروکی و کانی دی ب چ کار ب کار نینیت دبیتت: من ل بهره نهز وهک مهشق فی فروکی چیکهم، دیسان من دقتیت بو گهلیت دیر دیارب کهم کو کوردژی دشین فانی کارا بکن وشیانیت وان چ ژشیانیت وه کیمتر نینن.

ل دوور دینتیت ههفال و دیسان خهلی گوت: بیت ههین پشته فانیا مروقی دکهن، دیسان هندهک هه نه تهعلیقا داننه مروقی، بهلی یاگرنگ نهوه من باوه ریا بخوهی.

نارازی داهینر ل دوور کاریت خو بیتتیر گوت: بهری نوکه مه شهبه کهکا تلهفزیونی دروست کریو پتری دوو کیلومه ترا دکیشا، دگهل رادیویهکی ژی، دیسان من پایسکهک

ناراز سلیمان ژدایکبویی سال ۱۹۸۸ ده رچوی پهمانگهها تهکنیکی یه پشکا تهمریزی، نوکه کارمهنده ل بنگههی ساخلمیا گاره ل کومه لگهها نازادی ل سهرسنکی، ناراز رابوویه ب دروستکرنا فروکهکی وتانوکه ۷۵٪ کار د چیکرنا ویدا ب داوی هاتیه، چیکهری فی فروکی هوسا بوو مه تاخفت.

## دیدار/خیزهات صادق نیرهویی

ل دوور چیروک و هزرکرنا فی کاری نارازی ب کهیفخوشی فه گوت:

نهفه ژ زاروکینی وهره نهز جهژ فانی رهنگه کاران دکهم نهوژی کاریت تهکنیکی وتهکنولژی ومیکانیکی، ل فی دوماهی هزرهک بوو من دروست بوو کو نهز فروکهکی چیکهم ژ تشتیت ناف مالنی، وهکی پایسل شکلی وئ مهگوهوریه ومهکریه فروکه، دیسان ماکینه وتایره وکهلوپهلیت ماتوران مهبکارئیناینه.

ل دوور دهم و ودختی ب فی کاری فه بووراندی گوت: نهفه ۷۵ رۆژه نهز مژویلی دروستکرنا فی فروکی مه وتاکو نوکه ۷۵٪ ب دوماهی هاتیه وزهحهتا کاری نهو بوویه دهما مه لقینمر (مههرک) گهوری ومه تانکهک ل سهر زیدهکری، دیسان گرانیا فروکی ودگهل شوفیری دبیتته ۱۲۹ کگم ودریژایا پهریت وئ دبنه ۹م و نیف وفرهیا وان ۲,۷۵م وبلنداهایا ژ سهر تایرا ههتا پهریت وئ مهترهک و ۸۰سم

کانی هاریکاری و پشته فانی لیکریه

## نهجات نهیلی بهرېزار بوو په رله مانی کوردستانی دخازیت چه ندین گوهورینان دپه رله مانی دا بکته

پشکا دو ماهی



نهجات نهیلی ئەنداما سکرتایه تا  
ئیکه تیا نافرته تیت کوردستانی  
و بهرېزارا فی خولا په رله مانی  
کوردستانی ل دهقرا دیرالوک  
چهند رونکره کا ل سهر چاوانیا  
نهرکیت ل سهر ملیت نوینه ریت  
خه لکی بو په رله مانی و گه هاندنا  
دهنگی داخوازی و نازاریت وهلاتیان  
بوو په رله مانی دپشکا دوی و  
دوماهی دا ژ هه قه پیه مینا خو هند  
دیتیت تاییه ت بوو خوانده قانیت  
سیلاف بهرچاف دکته

دهوک : ره مند گوهرزی

نهجات نهیلی ل دور کارناما خو  
بو فی خولا په رله مانی وهکو بهرېزارا  
په رله مانی ل ناوچا دیرالوک گوت  
: بیگومان کو کارئ سهره کی یی  
په رله مانی ده رکن و راسته کرنا  
یاسایان و چاقدیری کرنا بهیژا  
کارئ حکومه تی ب تاییه ت نوکه  
بویه جهی ئیک لاکرنا پرسیت  
سیاسی و نیشتمانی و چاره نشیساز  
ژ بهر هندئ دئ هه ولدهم بهر دهوام  
دناف جهماوه ری دایم وهکو نوینه را  
کوردستانی ب گشتی و دهقرا ب  
تاییه ت داکو ژنیزیک ناگهداری ئیش  
و نازاریت وهلاتیانیم و دهنگی وان  
ب ریکا راپوتیت تاییه ت بگه هینمه  
لیژنیت هاقلداریت په رله مانی،  
ههروه سا وهکو چاقدیره کا بهیژ کار  
بکه م ژبوو دهستنیشانکرنا کیم و

### داخوازی ژخه لکی دکهم پشته فان بن داکو نه م بشیین سوزی بدهین کو نوینه ریت وان ییت راسته قینه بین

ژیانا وهلاتییت کوردستانی دهه می  
بیاقیت جفاکی و ئیداری و نابووری و  
خزمه تکاری و کار ژبوو کارا کرنا یاسایان

کاسییت ئیداری و چاره کرنا وان دگهل  
لایه نیت هاقلدار و دئ هه ولدهم ب ریکا  
پروژه یاساییت گونجای خزمه تا خوشیا



بکهم دواړی بجهکرنیدا، چونکی ده رکرڼ و راسته کرنا یاسایان ب تنی چاره نینه و ههمی ههولیت خو دئ نیکمه کار ژبوو نیکلاکرنا هر پرسه کا چاره نقیسساز، کو چاره کرن دچارچوڅی بهرژوه وندا گشتی یا ملله تنی مه دابیت.

**نجات نه پیلې داخوازی ژخه لکی**  
**ده قهری دکهت و دبیزیت**: ژبه رکو نه قهرکه کوردستان دقوناغه کا ههستیاردا دهر باز دبیت لهوا پیدقیه ل سهر وهلاتیان ب گیانه کی نیشتمایه وهری ب گرنگی قه، کوردستان ب گشتی و ده قهر ب تابیبه تی پشکداریی ده لبرارتندا بکهن و نالی و کسیت ههژی کو بهر ده اوم دخزمه تا بالا یا خه لکی کوردستانیدا هه لبرترین و داخوازی ژخه لکی دکهم پشته فان بن کو نهم بشیین سوزی بدهین کو نوینه ریت وان بیت راسته قینه بین وهکی من ناقری پیکری نوینه ریت کوردستانی ب گشتی و ده قهری ب تابیبه تی کو بهر ده اوم دگهل نیش و نازاریت وان بین و بشیین دهنگی وان بگه هینینه جهین په یوه نندیدار.

**ل سه رچاوانیا چیکرن و ب**  
 دهستقه نینانا باوه ری ل دهف دهنگه ری نجات خانې دیارکر: کارناما من گه لگ یا روون و ناشکه رایه دماوی وان چند سالیته من خزمه تگری نهو ژی ناقریه که بویه نه گهری هندئ کو نهو بشیم ل وی ناستی کار بکهم و وی باوه یی دروستبکهم، دیسان ژی نهو باوه ری کو دئ بیته بنیاتهک بو هندئ نه بوو نجاته کی بوو هر کانیدیه کی دهر بیافه کی دی دا نهدانا مه ب دهر بکه قیت نهو باوه ری کو خه لکی مه دده ته مه کو نهم جهی وی باوه ری بین و بهر ده اوم نیش و نازاریت خو دابین و بشیین دخزمه تا وندا بین .

**گه لگ سوز ب خه لکی دهینه دان**  
 و لی چ نیک ژوان سوزا ناهینه ب جهینان، نجات نه پیلې چ تشته کی نوی ل بهر ده بوو خزمه تکرنا وهلاتیان کو نوکه

**دیار بکهت و دویقدا بیخسته دسوازی**  
**پراکتیکیدا گوت**: نهو یا گریداییه ب که سایه تیا هر تاکه کی قه نهز باوهرم چیدبیت نهف گله ییه ژی هه بیت ل سهر، مه بهستا من نهو نینه چیدبیت گه لگ براده ریت مه نهو بیت دهرکه فتین بیت شیاین روله کی کارا بینن و بیت شیاین دناستی خواسته کیت خه لکی دابن تا راده یه کی، بهس دیسان ژی رهنکه وهکو پیدقی نه بیت، چونکی وهکی پیدقی نهز دبیم کو کاری پهرله مانی، یان نهو بیت دبیته نهدامی پهرله مانی و نوینه ری خه لکی دقیت بهر ده اوم دناث خه لکی دا بیت و نهز یاشیای تا راده یه کی وی چند دماوی فان چند سالاندا بهر ده اوم دناث جه ماوه ری خودا بویمه و شیاییمه بیمه که سه کا مهیدانی کو نهز قی چند دئ ژی ب نهرکی خو دزانم، دیسان دهرکه فتنا مه بوو خزمه تکرنی بیت و نهز وهکو که سه ک دقیت باوه ری من نهو بیت چند بهریرساتی زیده تربیت خزمه تکرڼ ژی دئ زیده تر بیت.

**ل سهر دهست نیشانکرنا نوینه ریت**  
 خه لکی ل سهر بنگه هیت عشاری دئ باشره بیت، یان لیتهاتی و پیگه هی جفاکی و سیاسی ب بنه ما بهیته وهرگرتن دئ باشره بیتن نجات نه پیلې گوت: ۱۰۰٪ دئ دگهل ته مه نهز باوهرم ژی نهو ل بهرچاڅ یا هاتیبه وهرگرتن، بهس ب حوکمی کو پیکه اتیت ههمی ده قه را بهس دبه رفرونه و رامانا وی نه نهو ده می پیکه اته کی دانابیت ژبه رهندئ کو چونکی ل سهر بنه مایی عه شیره تگری بهرچاڅ وهرگرت بیت، نهز باوهرم ژبه ر هندئ نهف خه لکه ههمی ب ریکا سیقییا بینه و ب ههمی بهرگروه ندئ وان کار ب دهست یی هات وهرگرتن و ل سهر بنه مایی لیتهاتی و شاره زایا وان و بهرچاڅ وهرگرتنا وان دا دهست نیشانکرنا وان ژی دئ حساب وان ژی هیته کرن سبه هی هر نیکي ژوان دئ دلیرنه یه کا

تابیهت دا رولی خو بینیت،  
 ل دو ره وشه نبیریا هه لبرارتنا ل  
 دهف دهنگه ری دده مه کی دا ب  
 زانابوون نوینه ریت خو ب هه لبرترین  
 و دهنگی وان وندا نه بیت نجات  
 نه پیلې گوت: نهز باوهرم نهو  
 هشیاریا دروست دبیت کو خه لکی  
 مه ژی پتر ههست ب هندئ دکه تن  
 وهکی هه وه ناقری پیکری، رهنکه  
 دگه لگ بابته تاندا وهکو پیدقی  
 نه شیابن دناثا جه ماوه ری دابن کو  
 نه قرو ب حوکمی هندئ نهو باوه ری و  
 نهو قه ناعه تا بو وان دروست دبیت کو  
 نهو دهنگی بده نه وی که سی نهو وی کو  
 نهو دزانیته دئ دخزمه تا وندا بیت،  
 نهم هی شیدارین خه لکی مه ژی ب وی  
 روحیه تی قهستا سندوقیت دهنگدانی  
 بکه تن چونکی براستی دهنگی وی  
 یی چاره نقیسسازه، نه قه نوینه ریت  
 قی خه لکی نه و نیکلاکه ریت هر  
 پرسه کا سیاسی و نه خشی سیاسی  
 کوردستانی نه، ژبه ر هندئ نهز  
 هی شیدارم خه لکی مه بهر پرسیارانه بی  
 کو دبن کارتیکرنا چ که سه کی دابن  
 قه ناعه ت بوو چی بیت و بچیت  
 دهنگی خو بده ته وی کانیدی.

**ل دو ماهی ژبوو پتر**  
 خزمه تکرنا نافرته تی و رتگرتن ل  
 هه مبه ر وان دهستدریزی و دژواریا  
 ل بهرامبه ر وان دهیته کرن نجات  
 نه پیلې گوت: بیگومان نهز وهکی  
 کانیدیه کا نافرته تی دئ کار بوو  
 هندئ کهم ههمی نهو پرسیت دبنه  
 نه گهر بهرامبه ر پیشقه چوونا ره وشا  
 نافرته تی ده همی بیافاندا جفاکی و  
 سیاسی و نابووری و تهن دروستی  
 و پهروه ده یی، بینه یاسا، یان ژی  
 راسته کرنا وان و خوشیا ژیانن و  
 باشرکرنا ره وشا نافرته تی دا بیت نهز  
 باوه رم بهرنامه دئ دق چارچوڅی  
 دابن .

# ژ شوینه واریت دهقرا ئامیدی..

## شوینه واریت گۆندی ئینشکی

(پشکا شهشا)



جهمیل شیلازی

### جۆگرافیا گۆندی ئینشکی:

دکهڤیتته باکوژی ناحیا سهرسنکی ب دویراتیا نیزیکی (۱۰کم)، و رۆژئاڤایی ئامیدی ب دویراتیا نیزیکی (۲۰کم)، لایی رۆژئاڤایی وئ گۆندی ئهردنا ژیری (مهسیحیان) ه ب دویراتیا نیزیکی (۷کم)، و لایی رۆژهلاتی وئ کومهلگهها قهدهشی یه ب دویراتیا (۲کم)، دیسان باشوژی رۆژهلاتی وئ گۆندی بیتاتا یه ب دویراتیا (۲۵۰۰م)، باکوژی گۆندی ئینشکی چیاپی مهتینایه، کو گۆندی ئینشکی دکهڤیتته پالا چیاپی مهتینا.

### کورتیهک دیرۆکی:

ئاکنجیپتی ئی گۆندی مهسیحی نه، یهک ژ گۆندی کهنین کوردستانی یه، و گۆندی کهن دکهڤیتته نیزیکی سیلاڤین ئینشکی، نوکهژی پرانیا شوینه وارین خانین وئ بیتن کهن ماینه و دگهل شوینه واری دیرا گۆندی، ههر وهسان هندهک شوینه واری زۆرین کهن لی ههنه مینا نوسک و کوتهلین ناشی، دیسان شکهفتهکا گهلهک مهزن لی ههیه، ههرچهنده ئهف شکهفته یا سرۆشتی یه، بهلی هندهک نیشانین دهستکاریی ژی تیدا ههنه، کول دههکی هندهک دهستکاری تیدا کرینه و هندهک لایین وئ هاتینه کولان و مهزنکر، دبیت ژ لایی دیرۆکی قه ئهف شوینه واره بزقرنه بهری پیتر ژ (۱۰۰۰) سالان.. دیسان ههر ژ شوینه واری وئ بیتن کهن دیرهک دی ژی لی ههیه، کول سال (۱۹۷۶) ئی

ههبوو چارهکا دی هاتیه نویرهنکر.. ل سالتین (۲۰۰۵ - ۲۰۰۶ - ۲۰۰۷) ئی ژ لایی حکومتا ههریما کوردستانی قه (۶۰) خانی بوو هاتینه ئاڤاکن.. و دیرهک دی ل نیڤا گۆندی نوی ل سال (۱۹۷۶) ئی هاتیه ئاڤاکن، و نوکه (۱۱۵) ه خیزان لی د ئاکنجی نه.. شکهفتا ئینشکی ل سال (۱۹۷۴) ئی ژ لایی پیشمه رگهی قه ببوو نه خوشخانه و خهلکی دهقهری و پیشمه رگه تیدا دهاتنه چاره سهرکر.

### ژ شوینه واریت گۆندی ئینشکی:

گۆندی ئینشکی یهک ژ گۆندی دیرینین دهقهری یه، لهوما چهن دین شوینه واری کهن لی ههنه، کو ئه قه ژی گرنکترین شوینه واری وئ نه: دیرا گۆندی ئینشکی: ههر چهنده بیتا رۆژئاڤای بی دیرا ئینشکی کهنیه

ژ لایی حکومتا عیراقتی قه هاتیه نویرهنکر، گۆندی کهن بی ئینشکی ل سال (۱۹۶۱) هاتیه چولکر، دگهل گۆندی دی بیتن مهسیحیان.. تشتی ژ شوینه واری گۆندی ئینشکا کهن ماین، شوینه واری چهن دین کاڤلین خانیان ماینه نیڤ ههرفتی، و ژ دیرا وئ بیتا دووی ژئ مایه نیڤ ههرفتی، دگهل هندهک ژ پاشماین دوو کوتهلین ناشی و سی نوسک تا نوکه لی ماینه.

پشتی بهیانا (۱۱) ئاداری سال (۱۹۷۰) ئی چارهکا دی (۳۰) خانی بو هاتینه ئاڤاکن پشتی ژ لایی حکومتا مه رگهی قه هاتینه قه ره بوکر، ههر خیزانهک ب (۳۰۰) دیناران، بهلی گۆند ل جهی کهن نه هاتیه ئاڤاکن، بهلکوب خوار ئیخستیه و دگهل ئاڤاکرنا گۆندی دیرهکا کهن ل رۆژهلاتی گۆندی



ته ختهك ژ ناوسكا رۆژئاڤايي گه لی

ديسان ل رۆژئاڤايي گه لی لسهر ریکا دچيته شکهفتا ئينشکي ناوسکهکا دی ژي ههيه، بهلی ئهف کهفره یی لڤوکه (متحرکه) لهوما وهسا دیاردبیت ژ جههکي دی هاتیه فهگوهاستن ل ویري دانایه، کو دبیت پشتی ئه و جاده هاتینه دورستکرن ئه و ناوسک هاتبیته فهگوهاستن، بهلی شتوازی قی ناوسکي نه وهک ههر دوو ناوسکين دی یه. شکهفتا ئينشکي: ل رۆژئاڤايي گه لی ئينشکي، شکهفتا ئينشکي یه، کو یهک ژ ناقدارترین جهپين گوزاری یی دهقهری یه، ههر چهنده ئهف شکهفته نه شکهفتهکا دهستکرده، بهلکویا سروشتی یه، لهوا تا نهۆ وهک شکهفتهک شوبنهواری نههاتیه راگهاندن، دبیت هندهک دهستکاری د ماوهیهکی دا تیدا هاتینه کرن، بهلی پیتتر دهیتته نیاسین، وهک شکهفتهکا سروشتی، و پیتتی زانینی یه ئهف شکهفته ل سالا ۱۹۷۴ی وهک نه خوشخانا پيشمههرگه ی بوو ل دهقهری، بريندار و نه خوشين پيشمههرگه ی ههتا خه لکی دهقهری د هاتنه ویري بوو چاره سهرکرنی.

(۵۰سم) ه و بلنداهیا وی (۸۰سم) ه.. و فرههیا قی ناوسکي ژ ناڤدا (۴م X ۲,۳۰م X ۸۰سم بلنداهي) .. د ناڤ قی ناوسکي دا سی تهختين بهری هاتینه چيکرن ژ کهفري و ب رهخ ههر ئیک ژ قان تهختان په نجرکهک نيڤ کافنی تیدا هاتینه کولان ژ دانانا تستان و چرایان.

ناوسکا رۆژئاڤايي، ژماره (۲): ل رۆژئاڤايي گه لی ب دویراتیا (۱۰۰م) ديسان ناوسکهکا دی ههيه، بلنداهیا دهري قی ناوسکي ژ عهردی (۷م) ه، و دهرگهه یی و فرههیا وی (۵۵سم) ه و بلنداهیا وی (۹۰سم) ه، و ناڤا ناوسکي (۳,۳۰م X ۱,۶۵م X بلنداهي) ه.. ههر قی ناوسکي ژي سی تهختين بهری تیدا ههنه و ب رهخ ههر یهک ژ وان په نجرکهکا نيڤ کافنی د کهفري هاتینه کولان ژ دانانا تستان و چرایان. و ئهف ههردوو ناوسکه و یا گوندی ئيسفکا ب ئیک شتوازی و ديزاینی هاتینه چيکرن، کو ئهقه وی چهندي د سهلمينيت يين ئیک سهردهمی نه.

ناوسکا رۆژئاڤايي، ژماره (۳):

بهر جادی هاتیه ژ ناڤرن، لهوما تهنی بيشا رۆژههلاتی مایه، ئهوژی دريژیا دیواری وی (۵,۶۰م) ه و فرههیا وی (۷,۴۰م) ه، و دهرگهه یی و فرههیا وی (۲,۱۳م) و بلنداهي (۲,۱۰م) ه و بشیوی ناقد (نيڤ کفانی) هاتیه ئاڤاکرن، فرههیا دیواری وی (۱م) ه، و ل هندهک جهان بلنداهیا دیواری یی مای (۳م) ه.. و ههتا بهری چهند سالا بانئ قی بيشی مابو کو ب بهری بشیوی ناڤدی هاتبوو ئاڤاکرن و بوو نژینا وی بهر و کسل بکارئیناينه.

کوته لا ئاشی: ل رۆژههلاتی گه لی ئينشکي ب دویراتیا (۱۵۰م) شوبنهوارین کوته لهکا ئاشی مایه، کو بلنداهیا کوته لی (۶,۷۰م) مایه، و فرههیا دیواری کوته لی (۱,۴۰م) ه، بشیوی بازنه ی هاتیه ئاڤاکرن ب بهر و کسلان، بهلی کوتهل تری بهر و گلپش بوویه.

ناوسکا رۆژههلاتی، ژماره (۱): ب رهخ کوته لا ئاشی فه، ناوسکهکا ههيه، کو بلنداهیا دهرگهه یی وی ژ عهردی (۲,۲۰م) ه، فرههیا دهرگهه یی

# خاندنهك بوو گومبه تا نه قشبه ندى ل بامهرنى

شهكولينهكا دپروكي مهيدانى و شروشهكرنى

## كوشان نحصان ياسين

گومبه ت چى يه؟ گومبه ت ب رامانا كشانكرنا همر تشتهكى دهيت، خرغهكرنا رهخيت وى و قتيكههشتنا وى د بلنداهيا وى دا(۱)، ل دهف بيناكارى گومبه ت ب رامانا گريهكا كشان كرى(۲).

رهنگين گومبه تا:-

گومبه تا پهيسك: نهف رهنگي گومبه تا دهست ب بلنداهيي دكه تن همر ژ شهنگستيت خوارى تا دگههسته بلنداهيا گومبه تى، نهف رهنگي گومبه تا گلهكي كهفنه، بو نيكه م جار ل باژيري (نور يى سومهري\*) هاتبوو ديتن و بو نخافتنا گوريت شاها هاتبو ب كارنينان.

گومبه تا نيث لولهى: كويراتيهكا گروهر ياهه، بلنداهيا وى يا لوله يى يه، نهف نمونه لههيامين ناشورى يى كهفن(۱۵۰۰-۹۱۱ ب.ز) دهركهفتيه.

گومبه تا تير: نهف رهنگي گومبه تى دهست ب خواربونى دكه ت همر ژ شهنگستا تا دگههسته خالا دوماهيي و ب رهنگهكي تير، بو نيكه م جار نهف گومبه ته لههيامي بنه مالا سيى يا نور(\*) دهركهفتيه.

گومبه تا هيلكهى: نهف جورى گومبه تا رهنگي هيكى وهردگريتن، سى مهلبه ندين هين و هاتيه بكارنينان ل باكور و باشوريت دولا دوو روبارا يا كهفن.

گومبه تا چهماندى: نهف گومبه ته نيا تمامه يان پشهكا رازاندى يه ژ گومبه تى، دا بشيت گرانيى ل سهر گومبه تا مهن كيم كهتن.

پتکهاتا گومبه تى و پشكين وى:-

۱\_ پتت گومبه تى: نيكه م بهر يان كهريچ دهيته دانان دبسته شهنگست يان

پيى گومبه تى، دهيته دانان ل سهر هه مى رهخيت گومبه ت لسهر دهيته ئافاكرن، دهيته گريدان ب پشكين دى يتن ئافاهي.

۲\_ چوكيت گومبه تى: دبنه پشهكا دوماهيي بهرى دهست پتكرنا كشانى و دكهفنه سهر دپوارى.

۳\_ ملليت گومبه تى: نهو پشهكا يا رهنگي گومبه تى دياردكه ن، نيا گومبه ت يا گروهر يان تير يان فهكرى يان رازاي.

۴\_ چارچوئه (صنج\_قالب): پارچهكا بهرى يان كهريچي يه برتكا وى نه م كشان گومبه تى دروست دكهين، دبسته پشهكا بنه رته تى ژ گومبه تى.

۵\_ كليل: نهو پشهكا بهرى يان كهريچي يه دكهفنه ئافهراستا كشان گومبه تى.

۶\_ پشتا گومبه تى: نهو پهسارى (انحدار) بلنده ژ سهرفهيا گومبه تى.

۷\_ زكى گومبه تى: نهو پهسارى گروهر ژ نافدا بهرامبهري ژتريا گومبه تى.

۸\_ ستوريا گومبه تى: درتراهيه دنافهرا زكى گريا گومبه تى و پشتا وى.

۹\_ بللنداهيا گومبه تى: درتراهيا راسته دنافهرا گوييتكا گومبه تى و شهنگستيت وى.

۱۰\_ فرهيا گومبه تى: نهو درتراهيه دنافهرا پتت گومبه تى ژ نافدا(۳).

ههر چهنده گومبه ت بو گلهك مهردميت بيناكارى هاتيه دروست كرن، وهكى بكارنينان وى د خانويت ساده دا بيت خوجيى، پاشى ئافاهييت كوچك و پهستگه و كهله، ژ نهجامين فهكولينيت شوبنوارى گلهك جه دياربونه گومبه ت لى هاتيه بكارنينان، ژ نهوان جه گورستانا شاها ل باژيري نور و ل نافهراستا هزارا دوويى بهرى زابنى، ل قيره گورهك هاته ديتن، زانا دبينين نهو

گوره بو شاهي سومهري(شولگي ۲۰۹۵\_ ۲۰۴۸ ب.ز) فهدگهريت، گورهكي لاكيشه ي بو دگه ل دوو گومبه تيت رنگ پهيسكى، ديسان گورهكي دى هاته ديتن دبیت يى شاهي سومهري (نهمار\_سين) اى بيت، گومبه تا وى برهنگهكي كشانى بو، دبیت نهفه كهفتنرين بزاف بيت بو دروستكرنا گومبه تا گروهر(۴).

نيكه م گومبه ت دشارستانيه تا نيسلامى دا هاتيه دروست كرن، گومبه تا (الصخره) بو ل فلهستينى، خهليفى نه موى (عبدالملك كورئ مهروانى) ل سالا (۷۲ مشهختى) ئافاكرن(۵)، خهليفى عهباسى (محمد منتصر بن متوكل العباسى ۲۴۸ مشهختى) نيكه م گومبه ت بو گورئ خو دروست كرو، دبسته نيكه م بلدكرنا ئافاهي ل سهر گورى(۶)، هوسا گومبه تا رولى خو ديتيه ل گور و مهرقه دا و ب رهنگيت جودا.

دئ فهگه رينه سهر نيفشكى بابته تى خو، نهوژى گومبه تا بامهرنى يه، نهوا فهدگهريت بو ههيامهكي دپروكي يى گرنك، نهوژى دوماهيا ههيامى عوسمانى يه ل دهفهرئ برهنگهكي گشتى و گوندى بامهرنى ب رهنگهكي تايه تى.

جهي گومبه تى: گومبه ت ل هنداف بازارئ بامهرنى هاتيه دروست كرن، ل ناف مهزارئ سيكى، يا دياره ل بهراهيى مهزار هه بويه پاشى گومبه ت هاتيه دروست كرن، ههر چهنده چ فهكولينيت شوبنوارى\_ نهكادمى ل نهفنى گورستانى نههاتينه كرن، دا بزاني نيا نهف مهزاره هه بويه بهرى گومبه ت لى بهيته ئافاكرن يان نه؟ نهگه نه م راوستانهكي بكهين و سهحكهينه جهي جوگرافيى بامهرنى، دئ بينين ژ سهلوخته تين وى دهركهفتنا گلهك مهزار و گورستانايه، تا توخيبيكى هندهك جارا گورستان ب



محمدی، نهقمژی بریکا هه پونا گوری برایی وی (مهلا حیدری کوری شیخ تاهری)، ل سهر کیلیا گوری وی دناف گومبهتا دوویئ دا نقیسیه (چوویه بهر دلوقانیا خودی ل ساللا ۱۳۰۷ مشهختی)، نهگهر نم سهحکهینه قئی دیروکی دئی بینین دهیته بهرامبهر ساللا (۱۸۹۰ زاینی)، ههر نهف دیروکیه یا شیخ محمد تاهر چوویه بهر دلوقانیا خودی، ل دوئیف ژیدهرتین دیروکی لسالا (۱۳۰۷م- ۱۸۹۰ز) وهغهرکره (۹)، ژبهر قئی چهندی ههر دوو برا د ئیک سالدا وهغهرکره، نهفه خالهکا گرنگه بو تینگههشتنا ئافاکرنا قئی گومبهتی.

نهگهر نم سهحکهینه دئی بینین (شیخ محمد تاهر) ل گومبهتا بهراهیئ یان باشوری هاتیه قشارتن، مهلا حیدری برایی وی ل گومبهتا پشتی یان باکوری هاتیه قشارتن، نم بدویر نابینین پلان بو قئی جهی هاتبیته دانان بهری نهف ههر دوو کسه ب مرن، ژبهرکو ههر دوو سرؤف ل جهپتن تاییهت هاتینه قشارتن، سهرکیشی تهریقتهتی شیخ محمد ل گومبهتا ئیککی و برایی وی مهلا حیدر ل گومبهتا دوویئ، نهف چهنده مه

بکهتن، گومبهتا وی بینین، ههر چ نهبیتن ل دور ئاینی ئیسلامی (فاتحهکی) ب دهته سهر، یان بیته جهی گرنگیا وی.

۲\_ ههلبرارتنا نهفی جهی دبیت سی کوژیهکی دنافهرا گوری خو و تهکیا و مالا خو دروست بکهتن، ژبهر نزیکبونا ههرسی جهی، نه دویره نهفی لایی (عاتفی) کارتیکرن کریتته سهر ههلبرارتنا جهی.

۳\_ شیخی بزاف یا کری تاییهتمه ندیهکی بدهته جهی قشارتننا خو، وهکی کسهکی تاییهت و جودا (نهفجا وهکی هیتز یان ئاینین یان بنه مال ...) نه دویره نهفه پالدهرهک بیت بو قشارتننا وی ل نهفی جهی بلند وهندا قی دهقهری.

کهنگی نهف گومبهته هاتیه ئافاکرن؟ ههر چهنده چ ژیدهرت نقیسی بدهست مه نهکهنهتینه دا بزاینن نایا دیروکا ئافاکرنا قئی گومبهتی بو چ سالهکی قهدهگهریت، لی نهگهر نم خواندنهکی بو دیروکا (شیخ محمد تاهری نهقشبهندی) بکهین، دبیت نهگهر چ نهبیته نم نزیکی دیروکا ئافاکرنا قئی گومبهتی بین، لی نم دویر نابینین نهف گومبهته هاتیه دروست کرن بهری مرنا شیخ

بنه مالا قه ژی دگریداینه، قه بارهکی مهزنی گورستانا ل بامهرنی ههیه، وهکی گورستانا سهری کهندالی و مناسبی وهرگیرئ.. هتد، سهرباری دههکهفتنا مهزار و گورین بتنی وهکی (مهلا عمر) ل تاخی گوندی، ژبهر قئی چهندی نم ب دویر نابینین نهف جهی گورستان بیت، پاشی (شیخ محمد تاهری نهقشبهندی) گومبهت لی ئافاکریت، پاشی بیته جهی پیروز و گرتدای تهریقتهتا ئاینی نهوژی تهریقتهتا نهقشبهندی یه لبامهرنی، نهگهر نم شروفهکرهکا جوگرافی بو جهی گومبهتی بکهین دئی بینین نزیکی (۲۰۰م) یا ژ باکوری تهکیا نهقشبهندی دویره، نهوا لسالا ۱۸۴۶ز شیخ محمد تاهری ئافاکری (۷)، نهفه ژ رهخکی قه و کهفتنا وی ل بهرامبهر مالا وی نهوا دکهقیته پشت دوکانیت روزئاقایی بازاری ژ رهخکی دی قه (۸)، نم بدویر نابینین شیخی بزاف کریت ههرسی جهی پیکفه گرتدهت ژ بهر کومهکا نهگهرا ژ نهوان:-

۱\_ ههلبرارتنا جهی کی بلند ل هنداف تهکیایی، نه دویره ژ هزارا وی چهندی هاتبیت ههر کسهکی قستا تهکیایی

دبه ته سهر راستیه کا دی نهوژی ههر نیک ژ نهفان کسا نهمریه و ل جهه کی هاتیه قهشارتن و پاشی گومبهت ل سهر هاتیه ئافاکرن، بهلکی یا دروست تر نهوه گومبهت یا هاتیه ئافاکرن پاشی نهو مرؤف یین دنافا هاتینه قهشارتن.

بیناکاریی گومبهتی و بالهته بونا وی: نهگهر نهو سحکهینه فی ئافاهی ژلایئ بیناکاری قه دئ بینین گهلهک جههنگ و نهپه نیین بیناکاریین ئیسلامی تیدانه، نهگهر نهو گومبهتا ئیکئی و دربگرین، دئ بیته دوو پشک ههر چنده نیک ده رگه هیه، نه اندازیاری بزاف کره بانه کی ساده بؤ دروست بکهتن، پاشی ل ژورا دی گومبهتا سهره کی هاتیه دروست کرن، در ژاهیا فی پشکی برهنگه کی گشتی (۹م) و پانیا وی (۶،۴۰م)، ئافاهی ژ بهر و کسلا هاتیه دروست کرن، ستورایا دیواریت ئافاهی (۹۰سم)، ده رگه فی ئافاهی بلندایا وی (۱،۳۰م)، پاشی بؤ رهخی روزئافای ژ نهفی ده رگه فی، ده رگه هه کی دی هیه دچیته سهر گومبهتا سهره کی، ده رگه فی ژورا سهره کی برهنگه کی بیناکاری گهلهک جوان هاتیه دروست کرن، نهوژی بکارئینانا دوو کفانا تیک دا یان کفانهک دناف کفانهکا دی دا، نهفهژی سه خله ته کا بیناکاری یه نهو ل خانئی (کتانی) ل بازئیکئی نامیدی دینین (۱۰)، دیسان گومبهتی چوار په نجهرک هه نه دوو ل رهخی باشوری و دوو ل رهخی روزئافای، بلندایا فان په نجهرکا (۶۸سم) و پانیا وان (۲۶سم)، فرهیا وان په نجهرکا ژ ده رقه و ژنفا دا وه کی نیکه، نهفهژی بؤ گه هاندنا رونا هیه کا کیمه بؤ ناف گومبهتی، ژنفا دا نهو دینین کفانهک بلندایا (۱،۵۰م) ده ست پی دکه تن و لدور هه می رهخین گومبهتی دزقرین، برهنگه کی گروهر هاتیه دانان لسهر شهنگستین گومبهتی، ل ههر کوژیه کی خوارکرنه کا جوان هیه، نهفهژی ژ سه خله تین بیناکاریا که فنه، زانا دبیزئی (چوونه ناف و ده رکه فتنه گلعات و دخلات)، دیسان ل کوژیی باکورئ ژورا گومبهتا سهره کی فالاتیسه کا وهک ته قچکه کی لاکیشه ی هیه، نه دویره بؤ دانانا پهرتوکیت پیروز

بیت (قورئان) یان ههر بیروت و پیروانه کا ناینی (۱۱).

نهگهر نهو ب هوبری بهرئ خودهینه فی ئافاهی دئ بینین چهند سه خله ته ک تیدا هه نه، وه کی ده رکه فتنه سه خته یا بیناکاری (تزویر)، ژبه رکو مرؤف ئیکسهر ده می ژ ده رگه فی ئیکئی دبوریت ناگه هیته سهر جهی مهره می یان یی پیدفی، مهره م ژئ جهی قهشارتن سهرکیشتین ته رقه تا ناینی، بهلکو دقیت مرؤف ئیشکه کی ل خو بده تن بؤ رهخی روزئافای، دا بگه هیته سهر جهی مهره می، نهفی سه خله تی نهو دگومبهتا (شیخ علی) دا ل زاخو دبینن، دیسان کیم گه هشتنا رونا هیی بؤ ژورقه مهره م ژئ پاراستنا شکو و تاییه تمه ندیا که سی مری یه، یان دقیت نهو که رامه تا بهری وی ده می هه ی نه هیته شکاندن، دیسان بزاف هاتیه کرن پتر نهو گومبهته بهیته تیژکرن، دیسان په نجهرکا (کونه کا) بچویک لسهری هیلایه دبیت گریدای بؤاره کی گیانی بیت، نهگهر نهو سحکهینه نهو چکولکی بلند لسهرئ گومبهتی دئ بینین یی شش تایه، نهفهژی سه خله ته کا بیناکاری یه و گومبهتا (میر علی خان بهگی) میرئ میرگه ها به هدینان لسهر فی بنه کوکی هاتیه دانان، نهو گومبهته ب بهرین ریک و پیک هاتیه ئافاکرن، نه دویره هوستایین وی کریستیان و جوهی بن، ژبه رکو شوین تبلین وان دیارن ل نهفی ئافاهی.

گومبهتا پاشی یان باکورئ: نهو گومبهته یا نیساندی یه ب گومبهتا سهره کی قه، در ژاهیا وی (۶،۴۶م) و پانیا وی (۷م)، ده رگه فی وی دکه فیته کوژیی باکورئ روزه لاتی، بلندایا ده رگه فی (۱م) و پانیا وی (۶۰سم)، دیاره جهی هندهک په نجهرکا لی هیه بهلی هاتینه گرتن، نه اندازیاری ده رگه فی گومبهتی گهلهک نرم دروست کره، مهره م ژئ خو چه مانده ده ما که سهک دهیته دناف گومبهتی دا (نهفهژی سه خله ته کی که فنه ژ ئافاهی و دهیته دیتن د ئافاهیین گورستانا میرا ل نامیدی دیسان ده رگه هین دیرا ژ که فن ب فی رنگی دهاتنه دروست کرن).

نهو کینه دناف نهفان گومبهتا دا هاتینه

قهشارتن؟:

نهگهر نهو سحکهینه گومبهتا سهره کی نهفا ژ دوو پشکا پیک دهیستن، دئ بینین پشکا ئیکئی یا به رده رگه فی نهو که سین ناقتین وان لخوازی ژ ژیری بهرف ژووری (باشور بهرف باکور) تیدا هاتینه قهشارتن:-

۱\_ شیخ محمد کورئ شیخ بهانه ددینی (۱۸۹۶\_۱۹۳۶ز).

۲\_ عائشه خاتون هه فزینا شیخ بهانه ددینی ل سالا ۱۳۷۸ مشهختی بهرام بهر ۱۹۵۹ زاینی وه غه کره.

۳\_ شیخ علاه دین برای مهزنی شیخ بهانه ددینی (۱۸۴۲\_۱۹۲۱ز)\*.

ژورا دووی یان ژورا سهره کی هاتیه ته رخانکرن بؤ سهرکیشتین ته رقه تا نه قشبه ندی و بقی رنگی ژ ژیری بهرف ژووری (باشوری بهرف باکور):-

۱\_ شیخ مسعود کورئ شیخ بهانه ددینی نه قشبه ندی (۱۹۲۲\_۲۰۰۵ز).

۲\_ شیخ بهانه ددین کورئ شیخ محمد تاهری (۱۸۵۶\_۱۹۵۲ز) (۱۲).

۳\_ شیخ محمد کورئ شیخ تاهری نه قشبه ندی (۱۸۱۲\_۱۸۹۰ز) (۱۳).

ژ ههژی گوتنی یه نهو ژووره یا تاییه تمه ند بیت ب سهرکیشتین ته رقه تی، نه دویره لده می قهشارتن (شیخ محمد تاهری) هزا قهشارتن که سهک دوو که سین دی هاتیبته کرن نهفتین سهرکیشتیا ته رقه تی دکن، نهگهر نهو نهو بچی که سه کی به رکه فتی دناف بنه مالی دا وه کی (شیخ غیا سه ددینی نه قشبه ندی ۱۸۹۰\_۱۹۴۴ز) نهو بی بهری بابئ خو (شیخ بهانه ددینی) چوویه بهر دلوقانیا خودی دناف گومبهتی دا نه هاتیه قهشارتن، بهلکی لهر ده رگه فی ژده رقه یی گومبهتی هاتیه قهشارتن؟، نهو چنده ژئ راستیه کی ده لمینیت نهو ژورا سهره کی یا تاییه تمه ند بؤ بسهرکیشتین ته رقه تی هه رچنده کور و باب و باپیر دنافا هاتینه قهشارتن، لی نهگهر ههر که سه کی دی ته رقه ت وه رگرتبا دا هیته قهشارتن دناف گومبهتی دا سهرباری وی چندی کو چندی نه دامتین خیزانی دناف پارچین دی یین

عماره بلاد الرافدين القديمه، مجله سوارتو القسم العربي، العدد ٣، اربيل ٢٠٠٩، ص ١٥٦.

\*نور: بازیره کتی دیرۆکی یه دکه قیته نزیک بازیره ناصریه ل باشوری عیراقتی ل سالیته بیستادا زانایه بریتانی (ولی) قه کولین تیدا نهجام داینه.

\*بنه مالا نور یاسیه: ئەف بنه ماله پشتی هه یامی ئەکه دی بدوماهی هاتی ده رکه فته، ژ شاهیته وان ییت بناف ودهنگ (نورنمو و ئەمار سن و جه میل سن و ئەبی سن) و ل باشوری عیراقتی دهسته هلات کره.

٣\_ ناری خلیل: الاقبیه، ص ١٥٦.

٤\_ مؤید سعید الدمرجی: این هی الجنائن المعلقه فی بابل، مجله سومر، مجلد ٣٤، بغداد، ١٩٨١، ص ٥.

٥\_ ویکبیدیا، الموسوعه الحره، ژ نترنیته.

٦\_ <http://www.eltareekh.com/vb/t12046/>

٧\_ مستهفا نوری بامهرنی: ئەقهیه بامهرنی، چاپخانه زانا، دهوک، ٢٠٠٤، ل ٦٩.

٨\_ قه کولینه کا مهیدانی ل روزا ٢٠١٣/١/٨.

٩\_ مستهفا نوری: ئەقهیه بامهرنی، ل ٦٩.

١٠\_ بو پتر پیزانیا لسهر ئاهاهیته کتانی ل ئامیدیته بنیره نقیسینا مه: کوفان نحسان: خاندنهک بو ئاهاهیته کلتوری لده قهرا به هیدیان، مالپهری ئامیدیته/لینکی شوینوارا.

١١\_ قه کولینا مهیدانی ل روزا ٢٠١٣/١/٨.

\*ئەف پیزانینه هاتینه ودرگرتن ژ ماموستا (انور ابراهیم عبدالرزاق نه قشبه ندی) و دیرۆکا مرنا وان هیژا (دیبان نجیب عبدالقادر) گه هاندیه بهر دهستی مه و نهاخو جهی مووسله.

١٢\_ مستهفا نوری: ئەقهیه بامهرنی، ل ٧١.

دوو دلی قی جهی وهکی هه جهه کتی دی یی ناینی ل کوردستانی تایه تمه ندیا خو هیه ژ روویته دهرونی و روحی و ناینی، دبیت ئەو که سین د ئەفی ئاهاهی دا هاتینه قه شارتن گرتدانه کا ب قی رهنگی دگهل خه لکی هه بیت، ئەقهژی بهایه کتی ناینی و کومه لایه ته ده ته ئەفی جهی، سه رباری بهر دهوام بونا کاری د ئەفی ئاهاهی دا و تیدا بهر دهوام مری هاتینه قه شارتن ئەقهژی لایه نه کتی بهر دهوامیته یه و سه خله ته کا کلتوری یه.

پیشنیار و چ بهیته کرن باشه: پشتی چه ندین سه ره دانیت مه بو سهر قی جهی و دو یفچوونا چه ند لایه نیت قی گومبه ته ته نه فان خالیته ل خواری ئەم پیشنیار دکهین، هیقیدارین بهر چا ف بهیته وهرگرتن: -

١\_ راکرنا وی ناسنی نوی هاتیه دانان ل بهر ده رگه هته گومبه ته براستی بهایته وئ یی بیناکاری باش تیکدایه، سه رباری دیمه نی وئ یی کرت بو دیتن و لایه نی دهرونی، راستی هه می بهایه کتی ئەفی ئاهاهی تیکدایه و پیدقیه ب زووترین دەم بهیته راکرن.

٢\_ راکرنا کهرستیت نوی ئەقیته لغان دو ماهیا پی هاتیه نوژه نکرن وهکی بکارنیانا چیمه نتوی رهش و براستی ئاهاهی تیکدایه ژ سه ره و ژ نافدا ژی چه ند پشکهک، پیشنیار دکهین بهیته نوژه نکرن و برتکه کا ئەکادمی و بکارنیانا کهرستیت که فن وهکی بهر و کسل (یان هه ر چ نه بیت ب چیمه نتوی سپی بهیته چاره سه رکرن)، تایه ته گومبه تا باکوری دراستی دا گه له کا هاتیه تیک شیلان.

٣\_ ئەگه ر دشیان دابیت په یسکه کا بهری بهیته دروست کرن هه ر ژ ده رگه هته مه زاری تا ده ف گومبه ته، سه رباری دروست کرنا ربه ره کی (دلایل) ب زمانیت کوردی و عه ره بی و ئنگلیزی و تیدا ئەف جهه بهیته رو هن کرن، سه رباری چه ندین تابلویته بچویک ییت هشیار کرنی (توعیه). ده همن:

١\_ ابن المنظور: لسان العرب، جزو ١٥، ص ١٦٨.

٢\_ ناری خلیل ممانی: الاقبیه فی

ئاهاهی دا هاتینه قه شارتن.

گومبه تا پاشیه یان باکوری: تیدا چوار گور دهینه دیتن ژ باکوری (به رده رگه هی) به ره ف باشوری و ب قی رهنگی: -

١\_ مه لا حیدر کورئ شیخ تاهری برایتی شیخ محمدی لسا لا (١٣٠٧ مشه ختی بهرام بهر ١٨٩٠ زاینی) (١٤) وه غه رکره.

٢\_ شیخ شامیران (١٨٨٢\_ ١٩٥٨ ز) خویشکا شیخ بهانه ددینی یه و هه قزینا زانایته بناف و دهنگ (مه لا نجم الدینی ١٣٦٩ مشه ختی بهرام بهر ١٩٤٩ زاینی وه غه رکره) (١٥)، لسه ر کیلیا وئ نقیسیه لسا لا ١٣٧٧ مشه ختی وه غه رکره دکه قیته بهرام بهر سا لا ١٩٥٨ زاینی.

٣\_ عالیه هه ر دوو کیلیته وئ ب بهری هاتینه دروست کرن و چ نقیسین لسه ر نین، ئەو کچا شیخ تاهری یه و خویشکا شیخ محمدی یه، سا لا ١٨١٣ ز ژ دایک بو یه و سا لا ١٨٨٦ وه غه رکره.\*

٤\_ ئەسما و خاتون (١٨٩٦\_ ١٩٥٨ ز) هه قزینا شیخ بهانه ددینی یه و ل سا لا (١٣٧٧ مشه ختی) وه غه رکره (١٦).

گرنکیا ئەفی ئاهاهی: -

ئەف ئاهاهی ده چیه دناف لیستا جهین کلتوری و دیرۆکی ناینی، کومه کا سه خله تا لی هه نه، ژ ره ختی بیناکاری قه نمونه کا سه ره خو یا بیناکاری یه و کومه کا سه خله تین بیناکاری تیدانه، دبه نه پی شه ره ک بو هه لسه نگاندن و تیگه هشتنا پیشکه فتن و وه راکرنا ئاهاهیان ل بامهرنی، تایه ته له یامه کتی دیرۆکی ئەوژی هه یامی عوسمانی یه و ئاهاهیته قی هه یامی سالوخه تین خو هه نه، سه رباری قی ژ قی ئاهاهی تاما بیناکاریا ناینی تیدایه.

ژ روویته دیرۆکی قه ژیهی ئەفی ئاهاهی پتر ژ (١٢٢ سا لایه) و ئەو که سایه تین تیدا هاتینه قه شارتن گرتدای چه ندین رویدانین دیرۆکی یین گرنکن، سه رباری گرتدانا وئ ب دیرۆکا ته ریه ته کا ناینی قه ئەوژی ته ریه ته تا نه قشبه ندی یه نزیک (١٧٠) سا لا یه ل بامهرنی و بتنی ژ کلتوری وان یی ئاهاهی ئەف گومبه ته ب ساخی مایه.

ژ روویته ناینی و کومه لایه ته قه بی

## تہ ماکاریا دہولہ تیت زالہیز ل کوردستانی و بہرژہ و ہندی ت وان ددہ قہریدا

مالیزیا: کاروان گولی

بہرژہ و ہندی ت تابووری :

کوردستان و ہکو پشکہ کا گرنگ و ستراتیژی ل رۆژہ لاتا ناخین، ول دویف نہخشہ ییت دہولہ تیت زالہیز تیت ٹہوروی، جہہ کی گرنگ ہہوو، و بۆ جی ب جہکرنا قی چہندی ہر گہلہک ژمیژہ ب ہہموو ریکا بۆ پیداکرن و جیگرنا ہیزیت خوو ل قی ولاتی، ب نارمانجا دہست ب سہرداگرتنا سامانین وئ و گرتانا بازارگانیا خوو گہلہک ہہولدان.

لاوازیبا زلہیز تیت ٹہوروی، ژ ٹہجامی لی گہریانا جہہ کی بازارگانیا بوو، ژبو گہشہ کرنا بہرہ مہیت گہشہ کرین ل شورہ شا سنعہ تکاری بی دا بۆ دہست قہینانا کہرہ ستیت خاٹ ییت پیدقی و ب کارئینانا سہرمایی خوو یی مہزن، و ہاندان بۆ ہندی دا دہستہ لات و جہیت خو ییت تابوری ل رۆژہ لاتا ناخین بہرہ ف پششفہ بہن، و دناف دہولہ تیت زالہیز دا بہریتانیا و ہکو مہزنتین زالہیز دوی دہمی دا و پشہنگا ولاتی تیت ٹہوروی بوو دشورہ شا سنعہ تکاری و پششکہ فتننا تابووری دا، گہلہک پینکاف ہافیتن ژ بوو بہیز کرنا پہیوہندی تیت خوو ییت تابووری و بۆ باشر کرنا دہستہ لاتا دارایی دناف دہولہ تا ئوسمانی دا دپششیا ولاتین دی دا بوو.

و پشستی بہریتانیا ئیکہ مین دانیشستگہا خوو ل مہسقہت دامہزراندی، شیا جہی خوو ل کہنداقی ٹہرہ بی دابنہ جہ بکہ تن، و ہہرچہ ندہ بہری ہنگی ژ پینکاف ہافیت بوون، لی ٹہف بزاقہ دبی ٹہجام بوون، ل پیناقی

قی چہندی دا ل سالا ۱۷۹۸ ئ بریارا دامہزراندنا خانہ ماندیتیا (کومپانیا ہندی یا رۆژہ لاتا یا بہریتانی)، ل بہغداد دا، و دامہزراندنا قی خانہ دہست پیکا ہست پیکرنا گرنگی دانا بہریتانیا بوو ب کوردستانی، ٹہفہ ژی ل چارچوقی وئ گرنگی پیدانی دہات کو بہریتانیا ل پیناقی چہسپاندنا دہستہ لاتا تابووری خوو ل رۆژہ لاتا ناخین دا، ہہروہسا ل کوردستانی و ہکو پشکہک ژ رۆژہ لاتا ناخین دنہخشہ یی بہریتانیا دا دویرہ کہفتی بوو، ب نارمانجا کونترول کرنا کویرتین ریکا گہشتنا ہندستانی ہہول ددان، چنکو کوردستان ژی ئیک ژ وان ریکا بوو.

بہریتانیا ل دہست پیکا سہدی نۆزدی دا، بۆ زامن کرنا بہرژہ و ہندی تیت خوو ییت تابووری رابوو نوپنہرتن خوو ہنارتن بۆ کوردستانی و دہقہری، ل دہست پیکری بریکا ٹہفسہرہ کی خوو ب ناقی جۆن مالکۆلم، خو نیزیکی ئیرانی کرپوو، و ٹہفسہری ناف بری ب گہک دیاربانقہ خو گہہاندہ فتح علی شاہ قاجاری (۱۷۹۷ - ۱۸۳۴) ئ بۆ مکومکرنا جہی خوو ل ئیرانی و ہکو پینگافہک بۆ دویرئیکختنا ہیزیت فہرہنسا ل دہقہری و گہشہ کرنا شیانیت خو ییت بازارگانیا ل وئری، و مالکۆلم شیا سہرکہفتنی ب دہستہ بینتن ب ریکا گرتانا پہیمانامہ کی و ناقہروکا وئ سیاسی و تابووری و سہربازی بوو.

دماوہیی مانا مالکۆلم ل ئیرانی دہرفہت بۆ پیدابوو کو سہرہدانا کوردستانی ژی بکہ تن و دفی دہمی دا بزاقا گہرووکی ت بہریتانی ل دہقہری و پینگافیت ئاشکرانہ گہنجینہ یا

دہستہ لاتا بہریتانیا ل کوردستانی دہست پیکر، و پشستی ہنگی کلؤدیوس جیمس ریچ، ہینری پاؤلینسون، ئی میلینگن، و ہندہک کہسیت دی ییت بہریتانی گرنگی پیی دا.

ل سالی ت بیستا ژ سہدی نۆزدی بریکا قہکرنا ریکہ کا نۆی، ژ بۆ پیکشہ گرتانا ٹہورویا رۆژٹاقا ب باژیرین رۆژہ لاتا قہ، و ب قی چہندی ریک ہاتہ دان کلو پہلین ٹہوروی دریکا دہریایی دا بہیتنہ ہنارتن بۆ تہرابزۆنی، و ٹہفہ ژی بۆ ٹہگہری کورتکرنا ریکی و کیم کرنا تپچوونا پارئ قہگواسنتی، بۆ ٹہگہری بہرہ ف پششفہ جوونا بازارگانیا بہریتانیا دناف بازاریت دہولہ تا ئوسمانی دا، و بوو دہست پیکہک بو دوست بوونا ہہقرا کیا تابووری دناقبہرا بہریتانیا و رۆسیا تہزاری ل دہقہری، و ہکو دکوردستانی دا، چنکو ب قی ریکی بہرہ مہیت سنعہ تکاری ییت بہریتانیا ب ریکا تہرابزۆن دگہشتنہ کوردستانی، و دہقہر بۆ گورہ پانا بہرژہ و ہندی تیت بہریتانیا و رۆسیا، ب تاییہ تی تہرابزۆن ل دہف بہریتانیا گہلہک یا گرنگ بوو، چنکو ب ریکا تہرابزۆن بہریتانیا دشیا پہیوہندی تیت خو ییت تابووری دگہل ہندستانی گرتدہت، لہوا ب قی ریکی پوبتہ کا تابووری یا زیدہ تر ب باژیرئ ٹہرزہرووم پیدابوو، و (ی.س. بریسکویا باکوف) گہروکی روسی دہربارہی باژیرئ ٹہرزہرووم دپتیتن: (دشین ب بنگہہ کی بازارگانیا یی ئاسیا بچووک ب دانین، ژبہرکو و ہسفا جوگرافیا کوردستانی دگہشیتہ سہر قی ریکی و راستہوخۆ ب تہبریز و تہرابزۆن و



قوسته ننتینیه قه دهیته گریدان، و نهقی چندی وهلی کره کو نه زهرووم بیه ویتسه گههک بو کومکرنا کهلو په لان دناقبهرا وان وهلاتان دا).

ههژی یه بیژین سیسته می جیاوگهکان (Capitulation) نالاقه کی کاربگر بوو ددهستی بهریتانیا وزالهیژین دی بیت کیشا روزههلات دا، ل پیناقتی گهنجینه یا نابووریا وان بو دهقهریت ل ژیر حوکمرانیا دهولهتا نوسمانی و ئیرانا قاجاری دا، نهقه ژی دچارچوقتی وان پهیمان وریکهفتنما دا دهات نهویت دناقبهرا دهولهتیت نهوورپی و ههردوو دهولهتا دا دهاتنه مورکرن، وهکو نمونه نهو پهیمان ل ۱۶ ئابا ۱۸۳۸ ئی دناقبهرا بهریتانیا و دهولهتا نوسمانیا دا هاتی مورکرن، دهرفهتهکا باش دابوو بهرفره بوونا نابووریا بهریتانیا دچارچوقتی دهولهتا نوسمانی دا، چنکو ل ژیر سیبهرا قتی پهیمانی دا بارزگانیت بهریتانیا نازادبوون ژ ئینان وبرنا هه موو کهلو پهلا دناف دهولهتا نوسمانی دا و ریژا دانا باجیت فهرمی ب ریژهیهکا کیم بو هاتبوون دیارکرن، و نهقه ژی بو نهگه ری هندئ پتر بهریتانیا نیزیکی دهولهتا نوسمانی بییت و کارکر دژی بهرزهوهندیت محمد علی پاشا (۱۸۰۵-۱۸۴۸) والی مسری.

بهره می هریی، ئیک ژ وان بهره ما بو ل دهف بهریتانیا گهلهک بهایی خو هه بوو. ژ بهر هندئ شوینگریت کومپانیت بهریتانی، کو نقیسنه گهیت وان ل باژیریت کوردستانی هه بوون، هریا خه لکی دکری و دکارگهیت خوو دا فهرش و مافور ژئ دروست دکرن، وپاشی دهنارتنه دهقهری و باژیرئ موسل زیده تر رولی خوو یی گرنگ ژچاندنا هریی و په مبی هه بوو، و ب هاتنا بهره میت نهوورپی وهلی هات بهره میت ناقهویی خو ل بهر بهره میت نهوورپی نهگرتن، چنکو

بهره میت نهوورپی ژ بیت ناقهو باشر و نه زانتر بوون.

گرنگیا نابووریا کوردستانی، ل ناف بازنه یی پینگاقیت بهریتانیا دا بوو، بو گرنگیدانا مهسلیت کهشتیا دناف رووباریت دهقهری دا وجهیت دیارکر هه بوون، نهقه ژی ل گوتنین ف.ر.چینسی (F.R. Chesny) دا دهردکهفن، کو ده باره ی گرنگیا موسل بو بازرگانیا بهریتانیا ل ناسیا و دکراند ل سهر دامه زانندا قونسرخانه یا خو ل نهقهره و دامه زانندا پیشه سازی ل موسل و دیاربه رکر دیارکر بوون، ب مهردما ریکخستنا بازاری کهلو په لیت بهریتانیا ل دویف بیرو بوچوونیت وی وهسا هزر دکر کو پیدقییه گرنگی بهیته دان ب بازرگانیی ل ریکا نهسکه ندهرونا بو دیاربه کر و ل ویری ب ریکا دیجله را بو موسل. بو کیمکرنا تیچوونا قه گوهاستنی و بله زکرنا قه گوهاستنا مادیت دروست کری و شیانیت بهرفره کرنی و بازرگانی پیکرنا وان ل کوردستانی و ب تاییه تی ل ژیر کارتیکرنا شوهرشا سنعه تکاری سه رمایه داریا بازرگانی هاتبوو گهورین بو سه رمایه داریا سنعه تکاری، نهقه ژی گهورینه کا مهزنا ستراتیژی یا بازرگانی بوو دناف دهولهتا نوسمانی دا، وپاشی نهف کارقه دانه گهشتبوو کوردستانی ژی.

لایارد (Layard) زانایه کی شویننه وارناسی و که سایه تیه کی سیاسی یی بهریتانی یه، کو ل سالییت (۱۸۴۵-۱۸۵۱) ئی، ب مهردما کاریت پشکیننی و خودانکرنا کهوان ل دهقهری کار دکرن، بهحسی گرنگیا قه کرنا چند ریکان دکه تن دقیان ل کوردستانی را چووبان، وههروه سا لایارد دراپورته کی دا بهحسی گرنگیا هندهک بهرهم و ژیده رییت خوزایی ل کوردستانی دکه تن گهلهک گرنگ بوون ژبو

بهریتانیا.

ههردو چواییتن ب هاتنا بهره میتن دورستکری بیت بهریتانیا بوو کوردستانی و دهقهری، دوو نهجام هه بوون، ژلایه کی قه بو نهگه ری و هارکرنا بازاری دهقهری و نهقی بازاری زیده تر پشتا خو گرم دکر ب هنارتنا هیر و میریت خاف بوو دهرقه، و ژلایه کی دیقه بوو نهگه ری ساخرکرنا بهره میت نهوورپی. نهقه ژی خو بخو نیشانا زالبونا دهسته هلاتا نابووری یا بهریتانیا بوو ل سهر دهقهری.

ژنهگه ری پیشکهفتنا نهوورپی و پاشقه مانا روزههلاتی، بو نهگه ری گریدان نابووری پاشقه مایا ب نابووری پیشکهفتییت وهلاتییت نهوورپی و ژئ دوبرکهفتنه کا مهزن دناقبهرا ههردوو کیشوهرا ناسیا و نهفریقا دا دروست بوو. . . . و زیده تر کهفته ل بن کینجا دهسته هلاتا نهوورپیان.

ول دوور بهرزهوهندییت نابووری بیت روسیا تهزاری ل کوردستانی، پیدچیتن سه رکهفتنا قی وهلاتی ژ شهریت سالیین (۱۸۰۴) و (۱۸۱۳) دا ل گهل دهسته هلاتا قاجاری ل ئیرانی و ژنهجامیت گریدانا پهیمانییت گولستان ۱۸۱۳ ئی و تورکمانجای ۱۸۲۸ ئی، وپاشی شهرت سالیین ۱۸۲۸-۱۸۲۹ ئی دناقبهرا نوسمانیا و روسیادا و مورکرن پهیمانا نهدرنه ۱۸۲۹ ئی دهست پیکا گهنجینه یا روسیا بیتن ل کوردستانی، چنکو ژ نهجامی قان شهرا پشکهک ژ نهردی کوردستانی چوو بن دهسته هلاتا روسیا تهزاری قه، ب تاییه تی پستی گهشتنا روسیا تهزاری بو دهقهریت پشت قهفقازیا، وجهی جوگرافیسی کوردستانی دناقبهرا قهفقازیا و کهنداقی فارسی دا ژلایه کی دیقه گرنگیه کا مهزن دابو وئ.

و:خیری بوزانی

# پیک و خلخال و بهار

چیرۆك : وهزنه حامد

ب لهشی خوه یی ماندووڤه خه راکیتشا .. و مینا چیچکی خوه چهندره سهر سینگی وی .. ب نالینقه بهرهو هیلینا خوه دچوو .. گۆتی : زهلهها من توو ئیشانندی .. ؟ بهرسقا وی دا : ژ تبلین خوه بپرسه .. تبلین خوه ب پرچا وی ره نینان و برن .. پاشی .. پاشی .. و .. ئهنیا وی راموسا .. و گۆتی : دا شهقا خوه ببۆرینین .. ژ من پیک و ژته خلخال .

بهار

گهلهک ل هیشیا بههراخوه ما .. بهلی ژبلی کولیلکهکا بتنی دناڤ بهراسوویتن وی دا شیننهبوو .. ژتپرسی : ژ تهوهره شینبوونا کولیلکهکا بتنی رامانا بههاری ددهتن ؟ بهرسقا وی دا : بهلی ... دهستی خوه درتژکری و کر .. پاشی هاڤیته سهرلهشی وی یی رووس .. و .. و چوو



# چریسکا ستیرهکی

نخیسین : سهنا تهبانی .....

نزانم گهلۆ وی رۆندکا ژ چاڤین من هاتییه خواری قهالم .. یان برینا دلێ خوه دهرمانبکم ؟ خهمین من مشه بوون .. برینین من زۆر بوون .. و ههر برینهک پارچهکا دلێ من دشکینه ، دبیتژ ژبو ههر بهراهیهکی داوییهک هیه ، لی چ داوییا ژ کۆفانین خوه ره نابینم ! قهددر ناھیله قههوییم ! بهلکو جارک دن ژێ من دخاپینه و ستیرهکا نوو یا زترین کو ل ناسمانی دبرسقه بو من دئینه ، و دبیتژ ئهها ئهقهیه ستیرا من .. حهنهکا ل گهل دکم ، کهیفی دکین خهونا ل گهل ههڤ دبیین ، و چهند پینگاڤهکا دههین .. لی .. ههستدکم ژمن دوور دکهڤه ! دهمی ل دۆر وی ژ خوه دپرسم ، ژبلی خهمین ل هوندری مندا هیلاین و رۆندکین بیتی من دبارن .. چ تشتی دی ل دۆر وی ناھیت بیرا من ! شاقسدمین !! گهلۆ چاوا بو ستیرهکی دگریام بیتی کو وی ناسبکم ؟ بیتی کو بزائم ژ کیدهره و باوهرییا وی چییه ؟ کیمایی ژمن دایه .. چونکی من دلینیتن خوه ب ئهرزانی دانه ستیرهکی کو نهو بهایی رۆندکهکا من نزانه .. و من دگیزهفانکا خهمان ده دهیله .. و ل دۆرماندۆری من رهنگ کال دبن ، ههولدم کهریتن من ژ ههر تشتی قهبن و خوه قههتینم .. ب دژواری بگریم .. بهلی نکارم ! دزیقرم و جارک دن بو دهمهکی هزری د بههار و دار و زارۆکان دا دکم .. و شکستهکا دن .. ستیرهکا دن .. دئین و من دزیقرینه گیزهفانکا من قه ، هنگی دپرسم : ههیا کهنگی نهڤ گیزهفانکه وی ل دۆرماندۆری من بزیقره ؟ کهنگی نهزی ژ دهرقهی وی دهریکهڤم ؟ کهنگی سپیدهک وی وهره .. و نهز بیتی خهم و بیتی شکستن بيم ؟ دبه نهو رۆژ وهره .. لی هنگی دبه روحا من بلندیبه نیتبهرا نهد و ناسمانی ده ، هنگی وی ژ خهم و کۆفانین خوه هیشی و ئومیدین خوه خهلاسیم .



کچه راگه‌هاندکارا کورد ئارینا همهید مه‌جید ل سالا ۱۹۸۸ ل روژ‌هه‌لاتی کوردستانی ل باژیری بوکان ژدایک بوویه ههز و فیانییت وی بو کاری راگه‌هاندنی سنور شکاندینه و شیایه ب سهر جفاکا چاف گرتی دا بکه‌فیت مل ب ملی سهدان کچییت روژنامه‌فان په‌یاما ژنا کورد بگه‌هینت، کو ژن ژی دشین ده‌می بواره‌کی دا خزمه‌تا وه‌لاتی بکه‌ن. ئارینایی خاندنا ئامادمی ل ئیرانی تمام کریه و پاشان قه‌ستا‌باشوری کوردستانی کریه و ژيانا هه‌فژینی دگهل راگه‌هاندکار کوماری پیک ئینایه ب پشته‌فانیا هه‌فژین و مالباتا خو ئارینایی بوو ئیکه‌م جار ل مالپه‌ری خه‌ندان کارکریه و پاشان ل رادیویا خه‌ندان تا‌کو بوویه ئیک ژ بیژمریت سهرکه‌فتی ل که‌نالی روداو

دیدار: زیدان سویحی

## ئارینا" من نه‌شته‌رگه‌ریت جوانکاری کرینه و جوانی تشه‌کی گرگه بو پیره‌را کج



د جاک و روخساری دا کو ئەز دگەل فی جوری دا نینم، بەلێ د کاری دا دقیت هەبیت ئەوژی ژبوو بەره‌ف پیش چونا مروقی. و ل دوور کەسایەتیا خو دبیت، ئەز کەسەکم زوی توره دبم و زوی نارام ژێ دبم، ئەز گەلەک حەژارنێ و جلکرینی و گەریانان دکەم، ئەقەنە حەزو و ناره‌زوییت من دژیانێ دا و دیسان گەلەک دکەمە کەنی و گەلەک جارن دەمێ ئەزا دلته‌نگ ژێ بم هەردکەمە کەنی، و ئەز ب گەرماتیێ و برساتیێ گەلەک توره دبم و دلێ من ژێ گەلەکی نازکە و زوی دشکیت، ب تایبەتی دەمێ ئیک دەنگی خو سەر من بلند دکەت ئیکسەر دلته‌نگ دبم و دگرم و گرنژینا دەیکا من و هەژینی من، من دلخوش و نارام دکەن.

**نەری نارینایی نشتەگەرییت جوانکاری**  
**کرینە یان نە؟ گوت** بەلێ من جوانکاری بو دفنا خویا کری و ئەگەر پیدقی بکەت دوباره دێ نشتەگەریا جوانکاری کەم، چونکە ئیکە ژ حەزیت من و ل دوور جوانیێ ژێ هوسا دیتنا خو ئینا زمان نابێژم گرنگ نینە و نابێژم ژێ مەرجێ سەرەکیە چونکە گەلەک بێژەریت کچیت هەین دجوان نین، بەلێ گەلەک دسەرکەفتی نە و مە بیت جان ژێ بیت هەین بەلێ نە دسەرکەفتینە.

**نارینایی ل دوور کارتیکرن و دخیاریبوونا خو دا دیارکرن و گوت:** چ پێ نەقیت مە گەلەک راگەهاندکاریت کورد بیت سەرکەفتی هەنە، بەلێ دەمێ دەسپیکێ هاتیمە دناف بواری راگەهاندنێ ئەز گەلەک حەبەتی بووم ب بێژەرا دەنگ و باسین سیاسی (سیمایی) کونوکە ل روداو تیقی نوچەیان پیشکیش دکەت

ل دەقەرا بادینان تە گەریان کرینە و دەقەرا بادینان چاوا دبینی و حەش کیش هونەر مەندێ بەهیدینان دکەم. ئەز گەلەک حەش دەقەرا بەهیدینان دکەم هەرچەندە ئەز نەشیایمە ب باشی ببینم، لی من هەندەک جارا سەرەدانا بەهیدینان کرینە و دوباره دێ هەول دەم کو سەرەدانا وێری بکەم و نوکە ئەز یا خو فیری زاراقی بادینی دکەم، چونکی گەلەک حەژێ دکەم و ژهونەر مەندیت بەهیدینان ژێ گەلەک حەژ دەنگی هەفال و بلند ئیراهیم دکەم.

**ل دوور دەسپیکاری کارێ خو گوت:**  
 ل دەسپیکاری من ل مالپەری خەندا کارکریه و دیسان ل رادیویا خەندان ژێ من بەرنامە پیشکیش دکرن و پاشان ئەز چومە کەنالی گەلێ کوردستان وەک بێژەرا دەنگ و باسیت سیاسی و نوکە ژێ ئەز ل کەنالی روداو کار دکەم وەک بێژەرا دەنگ و باسیت وەرزی و دیسان گوت، ئەز کاری راگەهاندنێ وەک پیشەیه‌ک دبینم و ب مافی خو دزانم ل وی دەزگەهی کاربکەم یێ من بقیت و دەست ژ کارکیشانا من ل کەنالی گەلێ کوردستان چ ئەگەریت تایبەت نەبوون

**و ل دوور کاری خو یێ نوێ گوتەک**  
 حەزا من بو وەرزی گەلەک بو ژبەرەندێ من وەرزش هەلبژارت و حەز دکەم هەر دبواری وەرزی دا کاربکەم و ب پشت راستیقه ئەز هەر وەک بێژەر نامینم ئەگەر دەرەفت هەبوو دی بمە پیشکیشکار ژێ و ل دوور ئەو ناریشه و ناستەنگیت دکەقەنە پیشیا ژنیت راگەهاندکار گوت، هەر ژنەکا رۆژنامەقان ل وەلاتی مە توشی گەلەک ناستەنگان دبیت ب تایبەتی ژلایی جفاکی مە قە، چونکە هیشتا ژلایی هەندەک کەسان دەرکەفتنا کچی دشا شەیان دا جەپێ خو نەکرینە و هەلبەت ئەز ژێ یا توشی ناستەنگان بویم لی خوشبەختانە هەردەم هەژینی من پشته‌فانیا من کرینە.

ل سەر پیکینانا هەژینی و کاری خو یێ میدیایی دبیت، ب خوشحالی قە من ب ئەقینداری ل سالا ۲۰۰۹ یا شوی کری و هەژینی من (کومار) ژێ راگەهاندکار هەر ل کەنالی روداو کار دکەت، بەلێ وی ئەزا ئینایمە دناف بواری راگەهاندنێ دا و گەلەک پشته‌فانیا منا کری.

**ل دوور جوداهیا کەنالی روداو دگەل کەنالی دیتنارینایی گوت:** جوداهیا روداو دگەل کەنالی دێ ئەو کو روداو کەنالی بێ لایەنە و کار مەندیت پروفیشنال تیدا کار دکەن و دریزی دا ناخفتنا خو، بێژەری سەرکەفتی پیدقیه ددەسپیکاری دا رۆژنامەنقیسەکی سەرکەفتی بیت و پیزانیت گشتی هەین و هەر وەسا شیانیت دیالوگی ژێ هەین، سەبارەت هەفرکیی ژێ دکاری راگەهاندنێ دا هەفرکی کرینێ دو جوریت هەین هەندەک کەس د جوانیێ دا هەفرکیی دکەن بوو نمونە

# دهفوكا به هدينى - بادينى دناقبه را سندان و چه كوچيت دهفوكا بوتانى و سورانييدا



مستهفا عبدالرحمن يونس تهردنى

وان هوزيت به هدينان بيت ههف سنور دگهله دهفوكا سوران، دى بينى پتربا دهفوكا وان يا بوويه سورانى وبه هدينى و تيكهپهليهك بهرچاڤ دناخفتنا واندا ديار دبیت ول ده مى دناخفن مروڤ وى تيكهپهليى ب ئاشكرا دبىنيت، مينا هوزيت سورچيا و ههركيا وبارزانيا وزياريا وگهرديا وبرادوستيا وگورانا ..... هتد ئانكو كارتيتكرنا دهفوكا سوران ههتا دهفوكا ئاكرو هاتيه ودهرباز بوويه وى دوودلى ئەم دشينين بيترين بتنى دهفوكا دهوكى و زاخو وناميديى وسيميلى وشنكارى مايه، بهلى موخابن نوكه دى بينين ئەم ژيك ژلايهكى ديقه كهفتيه ژير كارتيتكرنا دهفوكا بوتانى و كوردستانا باكور فه، كو جهى داخى يه نوكه پرانيا ميديا و نفتيسه و كوفار ورژنامه، وى چهندي پهيره و دكهن و بزاقى دكهن كو ئەم دهفوكا ب سندان سالا خهلكى به هدينان پى ناخفتين، هيدى هيدى بهرهڤ نهمانى بهن، كو ئەفه ژى گونمههكا مهنه دگهل فى زارى دهيتنه كرن، پرسيار ل قيره ئەم دهفوكا به هدينان بوچى ههلگريت دهفوكا دى بين.؟ نهري دهفوكا مه رهسن و پهتى نينه؟ نهري ئەم نهشئين بهرهڤانىي ژى بكهين، نهري بوچى ئەم خو بخو دهفوكا خو ژناڤ دبهين، نهري دهفوكا سورانى ههمى وهكو ئيكه و ئيك رينڤيس و ئيك دهفوك ههيه؟، نهري دهفوكا بوتانى ودهڤريت دى بيت كوردستانا باكور ئيك رينڤيس و ئيك دهفوك ههيه؟.؟ دبترين نهخير دهفوكا سورانى ئيك رينڤيس و ئيك دهفوك نينه، بهلكو ئەم ژيك وهكو زارى به هدينى جوداهى ددهڤوكيت واندا ههيه و سورانيا ههوليرى وسليمانىي وگهرميان، وهكو ئيك نينه وههر دهڤهرك تا نوكه ژى

ب دهفوكا خو دنڤيسيت و ژبوو دكراندا فى راستىي هوبن دشين پهرتوك و كوفار و روژنامه بيت ل پاريزگهها سلیمانىي و ههوليرى دهردهڤن بخوبن وههڤبهري ئيك بكن، دى ئەم راستيه بو ههوه ديار بيت، كو ئەم ژيك ههر ئيك ب دهفوكا خو دنڤيسيت و دخونيت و گهلهك ژيك دويرن، ديسان ههر ل كوردستانا باكور ژى پى بوتان و دهڤريت دى ههمان ناريشه ههيه و ههر ئيك ب دهفوكا خو دنڤيسيت، باشه مادهم ب فى رهنگيه بوچى ئەم ژنوى دى دهفوكا خو گوهورين و دى بينه ههلگريت دهفوكا دهڤهركا دى، بوچى ئەم رهسهناتيا دهفوكا خو ژناڤ بهين؟؟، لهوا هيقهخوازين ئەم روژنامه و كوفار وههتا ميديا بيت ل به هدينان، يان ب دهفوكا به هدينى دهنك وباسا ورپورتازا پيشكيش دكهن، پيدقيه بهرهڤانىي ژ دهفوكا به هدينى بكن، نهك ژناقبهين، دى گهلهك جوانتر بيت نهگهر مفايى ژدهڤوكيت ئيكتر وهريگرين ژبو زهنگين كرنا زمانى كوردى، ئانكو ئەم پهيف و زاراڤين دزارهڤه كيدا نهبن ژ پى دى بهپينه ودرگرتن و بكارئينان، نهك دهستكاريا پهيشان بكهين و خراب بكهين. گهلهك بابهد دهپنه نفيسين و رهوانه كرن بو روژنامه كى، يان كوفاره كى، پشتى ئەم بابهد دهپنه به لاڤكرن دى بينين په يقيت وى بابهد هاتينه گوهارتن بو دهفوكا بوتانى بو نمونه په يقا (قيره - خر، خوين - خون، هاقيرت - هاقيت، كيژك - كيژان، دنيا - دن، نوى - نو، شوبن - شون، ناريشه - كرىز .... هتد)، دگهل ريزگرتنا من بو وى روژنامه و كوفار و وان كهسان بيت فى كاري دكهن، بهلى نفيسه رى بابهدى ژى دزانيت و دشيت وى بكهت بهلى كهس كچا خو

سنوريت به هدينان - ميرگهها بادينان، دگههشتنه روبارى زيبى مهن، ئەم روبار دبوو ژيكهه كرا دهفوكا به هدينان و سوران، ئانكو پاريزگهها دهوكى ههمى و هندهك ژ ناخا پاريزگهها ميسل كو قهزا ئاكرو وههتا سنوريت كوردستانا باكور بخوڤه دگرت، بيتگومان ئەم ب دهفوكا به هدينان دهاته نياسين و ژگهلهك هوزوتيره يان پيكدهيت، دهفوكا وان ژى (به هدينى - بادينى) يه وزيدهبارى دهفوكا گورانته پى كول دهفوكا ناڤكورو و حهفت هوزا عشائر السبعه، پى دناخفن و تيكهپهله بوويه ژدهفوكا (بادينى - به هدينى و سورانى) پى، و گومان تيدا نينه هندهك ژوان گورانان بوتانينه، ئانكو جزيرا بوتان، كوردستانا باكور هاتينه، بهلى وان دهفوكا خو ژدهستداهيه و كهفتنيه ل ژير كارتيتكرنا دهفوكا سورانى فه، دياره نوكه ئەم ژى وهكو دهفوكا به هدينان دى ب ريك وان فه چين و ب بوورينا چهند ساله كيت دى، ئەم ژى دى دهفوكا خو ژدهست دهين، چونكه نهگهر ئەم بهريخو بهدينه

# ئيقاريه كا پرى سهير و نهينى



حكمت عيسى

گاڭان) ساخ بووڤه و ژ گورئ خو  
دهرکفت و ئاشکرا کر کوئه دکهڤرى  
دا نه فرى يه و کوشتنا وى ل سهر  
دهستئ موختارئ گوندى بو و ديار  
کر کو نه گهر ژى نهو بو، نهو يئ دل  
خهلهت بو دگهل وى دا و موختارى  
هزر دکر کو نهوى پهيوهندى يا دگهل  
ههڤرئنا وى ههوى و نهڤئ چهندي ژى  
چ راستى بو نهبون، بهس ژبهه دل  
خهلهتيا خو موختارى نهو کوشت و  
دکهڤرى دا هاقئيت و خهلقى ههر  
دگوت براستى بلا وه لئ بهئيت  
چونكى نا رينئته خوارئ و چ جهئ  
بلنده يئ دچئتي، خهلقى نه دزاني  
کو بکوژئ وى موختاره.

نهو کابرايئ پارچه عهر د ل  
زرکا وهرگرتى و ههر زوى فروتى  
, جاميى ليڤهه بو و نهو گريبهست  
ههلوهشاندا نهوا ل مهکتهبا عهردى  
ئيمزاکرى و نهو پاره ههوى بو  
هاتنه زفراندن و جارهکا دى ههڤرئنا  
خو بهردا و گوتى من نه زانى دئ  
عهردي من هوسا گران بيت، نه گهر  
دا پشتى پئنج ساليئ دى فروشم و  
بو خو سئ ژنا پئ ئينم و پارچهکا دى  
ل جههکئ دى کرم و بو خو ئاڤاکهم و  
ترومبئلهکئ ژى پئ کرم.

پشتى شهش سال بورين جارهکا  
دى سهيدايئ نازاد ژکارئ خو يئ  
ماموستايئ ليڤهه دبئيت و دامهزاندنا  
خو دههلوهشينيئ و دبئئيت نه گهر  
من زانيبا دئ سيسته مئ پهروهردئ  
هوسا هئته گوهارتن و ماموستا  
هوسا بي بها بن من چ جارا خونه د  
دامهزاند و دبئئيت خوزى هئشتا  
دهم زڤربيا دا من نهو زهحهمت ل  
خاندنئ نه بربا و دا ههر زیکا خو

که مہ پوليس.

پشتى بورينا چهن د ساليئ  
بهروڤاژئ دختورى گوتى براستى  
دختورى نه کارئ منه و نهو ژى  
ليڤهه دبئيت و دبئئيت نهز کوليژا  
پزيشكى نا ههلبئيرم. گوتى نهز  
مروڤهکئ هونه رمه ندم، بهس ما نهز  
چ ل بابئ خو بکه م هه مئ سوپچئيت  
وى بون نه گهر نوکه نهز کهسهکئ  
بناڤ ودهنگ بام.

پشتى بيست سالان دگهل  
بورينا ده مئ بهروڤاژئ هونه رمه ندم  
(ته حسين تهها) جارهکا دى ساخ  
دبئيت رادبئته ڤه بهرئ خو دده ته گورى  
خو کو هوسا جوان هاتيه خه ملاندن،  
ئیکسه ر دبئئيت نهڤه کئ هوسا نهز  
خه ملانديمه (ب سه رسورمان ڤه)  
نهڤه چ مه سرهڤه ..... برا .....  
II. وبه رده وام د په يڤئيت و دبئئيت  
مرن يا ددهستئ خودئ دا، بهس  
نه گهر بهرى مر بام نهڤ مه سرهڤه ل  
من هاتبا کرن چئدبئيت نهز هوسا  
زبئر نه مر بام و بهلکئ من هئشتا  
ستران گوتبان و پتر خزمنا سترانا  
کوردى کر با، ديسان هونه رمه نديئ  
مه يئ هئشتا يئ نه مر راستيه کا دى  
ژى ئاشکرا دکهت و دبئئيت سترانا  
(من خهم ده ربايه کا کيره) نهو من ژ  
(ئيبوى) نه دزى يه بهلکئ بهروڤاژئ  
نهو سترانا من بو و نهوى يا ژ من  
دزى و بشئويهکئ جوان گوتى يه  
ويئ بناڤودهنگ کهفتى يه.

پشتى بورينا پتر ژ بيست  
سالان، نهو کابرايئ ههر روژ ل  
ديوانا مه دحئيت خو دکهت و به حسئ  
خو دکهت لده مئ شوره شا نه يلولئ و  
دبئئيت فلان سالي و فلان شهري و

ل ئيقاريه درهنگ يا نه ئاسايى  
کو نئيزيک بوو دا روژ ئاڤابئيت و  
دونيا بهر هڤ تاريئ چئيت، جارهکا  
دى دونيا رون بوو و روژ ل وى  
جهئ ههلات بهروڤاژئ جاران، جارهکا  
دى بو سپئده، و ده م زڤرى و بو  
سپئد. سپئده بوونه ئيقار و ئيقار  
بوونه سپئده و دوهى بوونه نهڤرو  
وپئر بو دوهى و ده مژميئرئ دهست  
پئکر بهروڤاژئ زڤرى و ههر تشت  
هاته گوهارتن و کهڤالهکئ بهروڤاژئ  
دروست بوو، وهكى کاسئتهکئ  
ڤيديويئ رويدان هاتنه پئشئسيئ  
وبهروڤاژئ ليپهاتن و نهز يئ ته ماشه  
دکه م کو ده م يئ دزڤريت و په رده ل  
سهر گهلهک راستيان يان درهوان يا  
دهئته لادان و هندهک راستى بيئت  
بنه دره و و هندهک دره و ژى بيئت  
دبنه راستى و بيئى کو سه رئ خودانى  
تئیک بچئيت. نهز چومه دناڤ ده مئ  
دا و هئدى هئدى هندک نهئيني بو  
من ئاشکرا بوون، هه يڤ و سال  
بهروڤاژئ بورين

پشتى بوورينا چهن د هه يڤه کان  
و درويدانه کا ده گمهن دا (عه بويئ

دگهل ره حمه تی ل روسی  
 پشتی هینگی ل شوره شا  
 گولانی و فلان کس  
 دگهل من بو ده می شه هید  
 بوی ، ههر دگهل ناخفتنا  
 وی نه و شه هید دهیته  
 ددهرگهی دا وسلاڅ  
 دکهت و پیشازا وی سپی  
 دکهت و دبیتیت ( ته نهز  
 یی کوشتی ) وهختی تو  
 دگهل فهوجا وان جامیران  
 ده می ره فیقیت صدامی  
 هوبن دایه بهرا خو و  
 ته تفهنگ کره دسینگی  
 من را .

براستی نه و نه پینیت  
 من ل وی تیقاریی دیتین  
 ب روژ وهه یف و سالان  
 ب دویمایک ناهین ،  
 و گلهک تاوانبار نوکه  
 دنازادن و ل سیکتی یی  
 په یاسا دکهن و گلهک بی  
 گونه نوکه یین دزیندانا  
 فه ژنه گری نه دادوه ریی  
 بو بهر ژوه ندیا بهرگریی  
 ژ تاوانباران دکهن و  
 خه لکی بی گونه دبیته  
 قوربان . ههر باش بو  
 روژ زویکا ناسایی  
 بویه فه نه گهر نهز دا  
 شیت بم چونکی من ب  
 چاقیت خو دیت هندهک  
 کسا رابوردویسه کی  
 رهش یی ههی و نوکه  
 خوش مروفن و گلهک  
 خوشمروف ژی دبی بها  
 بون ، بهس ههما باشه نهز  
 بتنی دزانم نه گهر خه لک  
 ههمی بزنانن دی بیته  
 بهر لایی و زور تاریشه  
 دروست بن .



په‌رواز حسین و بیژن: وهنگا من ژ یه

نانسی عه‌جره‌مه فوئتشره

پشتی فه‌گه‌ریانا په‌روازی بوو کوردستانی و نه‌جامدانا چهند به‌نامه‌یه‌کیت تیله‌فریونی دجه‌ده‌هه‌شه‌یشینادا دبیزیت ده‌نگی من ژ یه نانسى عه‌جره‌مه‌ی خوشتره

دتیگ ژ وان به‌نامه‌ییتن کو پشکدارا عه‌رب نایدول تیدا میتشان بوی، به‌حسین ده‌سپیکا پشکداربوونا خو ده‌نامه‌ی عه‌رب نایدول دا کرو گوت: ده‌مه‌ی بوو جارا نیکی نه‌ز چویمه به‌رامبه‌ری لیژنی و پشتی کو وان زانی نه‌ز کوردم راغب عه‌لامه، گه‌له‌ک ب خیره‌اتنا من کر و دلخوش بوو کو کورده‌ک پشکداربوی، و ل دوور نانسى گوت: ده‌مه‌ی کاستینگ ل باژیری هه‌ولیری و ده‌مه‌ی نه‌ز چویمه به‌رامبه‌ری وان نانسى عه‌جره‌مه‌ی گوت: نایا کورد ژى دشین پشکدارین.؟! پشتی کو من ستران ب عه‌ره‌بی گوتی و شیام ب ته‌زه‌کتی جوان سترانی بیژم نانسى بوو‌چونا خو گوهوری و زانی نه‌ز

ژ وئ ژى سترانان ب بیژم

ده‌شیم باشر

ل

دوور پسپاره‌کا پشککیشکارا به‌نامه‌ی نایا بوچی نانسى ب ده‌م وچاقیت گرتی فه‌سه‌دکره‌ته په‌رواسی گوتی: چونکی ده‌نگی من ژ یه وئ خوشتر بوو و من باشر ژ وئ ستران دگوتن ژ به‌ره‌ندی دیسان د درت‌اهیا ناخفتیت خودا په‌رواسی گوت: نانسى داخاز ژ من کره‌ده‌مه‌ی ده‌هتته کوردستانی نه‌ز سترانه‌کا کوردی بو دروست بکه‌م کو نه‌ز و نه‌و پیکه‌ه ب بیژین، به‌لی تانوکه چ تشت یه دیار نینه.



مه‌ریه‌م فارس نه‌زا به‌ره‌ه‌شم تتوه

ب یوسلمانه‌کا بکه‌م

شوخ و شه‌نگا لوبنانی مه‌ریه‌م فارس خودانا پر بینه‌ترین ته‌ماشه‌شان ل گوگل و فه‌یس بوکی رادگه‌هینت یا به‌ره‌ه‌شه ژيانا هه‌فرینی دگهل موسلمانه‌کتی پیک بینیت مه‌ریه‌مه‌ی ده‌نامه‌ی بناف و ده‌نگی عه‌ره‌بی انا و عسل دا به‌حسین سالوخه‌تیت هه‌فرینی خوینی پاشه‌روژی کر و گوت ب تتی من ده‌تیت کسه‌کتی ساده بیت و ونه‌گرنکه ل سه‌ر چ دیانه‌ت بیت، مه‌ریه‌م یا‌کو ب دیانه‌ت فه‌مسیحی، به‌ریا نوکه ژلایه‌ کومپانیا گوگل فه‌وه‌ک پر لیگه‌ترین هونه‌رمه‌ند هاتبوو ده‌ست نیشان‌کرن، هه‌روه‌سا ده‌یس بوک و تویتتری دا ژى سه‌ری لیستا پر چالاکترین هونه‌رمه‌ند ده‌یت، ژلایه‌کتی ده‌یقه مه‌ریه‌م نوکه هه‌قکاریا ستیرا ناقدارا خه‌لیجی نه‌حلامی دکه‌ت یا به‌رنیاس ب شاها ده‌هوات و شه‌هیانان ل سه‌ر وان شه‌هیانیت شاهانه بیت کوو ناقداریت عه‌ره‌ب دکهن مه‌ریه‌می گوتی: ل خه‌لیجی نه‌ز و نه‌حلام درتزا نیکی دا ده‌تین ژبوو نه‌جامدانا پترترین ده‌هواتان کو وه‌ک دوو هونه‌رمه‌ند به‌رامبه‌ر پاره‌یه‌کتی خیالی د شه‌هیانیت شاهیت عه‌ره‌ب دا سترانان دبیزن

کچا



## نانسی عجره بوجا ویا نقیزا کهن

زیدان سوچی

ستیرا لوینانی "نانسی عجره" خه‌مگینیا خو ده‌بری ل سهر وان کوشتی و برینداریت دته‌قینیت چهند روژیت بوری ییت پایته‌ختی وه‌لاتی لوینانی بووینه قوربانی

نانسی د توتهری تایه‌تی خودا نقیسیه: روژکا ره‌ش بوو، بوو خهلکی لوینانی و نه‌ز دئ نقیزا بو بریندار و وکوشتیان که‌م دا خودی هاریکاریا مه بکمت

جهی ناغری پیکرنی یه دچهند روژیت بوری دا په‌قینه‌کا مه‌زن به‌یروتا پایته‌خت هه‌ژاند بوو و ب قی سه‌ده‌می ژی ۱۸ کس هاتبوونه کوشتن و نیزیکی ۲۹۱ که‌سیت دیتر ژی بریندار ببوون و نه‌ف چهنده ژی ببوو نه‌گه‌ری دل‌گرانیا پرانیا هونه‌رمه‌ندیت ناقداریت لوینانی، ژوان ژی هونه‌رمه‌ندا گنج نانسو عجره‌م

## عمار کوسوفی ب تاوانا بکارینانا مادین بیا هوشکهر وهینه ده‌سته سهرکرن

دچهند روژیت بوریدا ل وه‌لاتی تورکیایی ب تاوانا ب کارینانا ماده‌ییت بیه‌وشکهر نه‌کته‌ری ناقداریت تورکی کینان، یی ناقدار ب عمار کوسوفی دگهل کومه‌کا دیترا هونه‌رمه‌ندیت ناقداریت تورک ده‌ینه ده‌سته سهرکرن ژلایی ناسایشا به‌ره‌قانییا ماده‌ییت بیه‌وشکهر ل باژیری نه‌سته‌مبولی

پشتی کو پیزانین دگه‌هنه ده‌ستی ناسایشا تورکیایی ل سهر هه‌بوونا جه‌کی تایه‌ت کو تیدا ناقداریت تورکی ماده‌ییت بیه‌وشکهر بکاردینن، دویچون ده‌ینه کرن و ۵۵ کس ده‌ینه ده‌سته سهرکرن کو دناف واندا نه‌کته‌ریت سینه‌مای و سترانبیژ و که‌سیت ناقدار هه‌نه، ژوان ژی نه‌کته‌ری ناقدار کینان نه‌میرزلی، یی ناقدار ب عمار کوسوفی.

ژلایه‌کی دیکه و پشتی ده‌سته‌سهرکرن وان ل بنگه‌هی پولیسان تاقیکرنیت پزیشکی بو ده‌ینه کرن کانی مادئ بیه‌وشکهر دناف خوینا وان دا هه‌یه، یان، نه، به‌لی هنده‌ک ژوان بی گونه‌ه دهرده‌کفن و هنده‌کیت دیتر گومان لی په‌یدا دبیت کو ماده‌ییت بیه‌وشکهریت بکارینانین ژوان ژی عمار کوسوفی





## نوژداري سيلاق

### په رچينا پروستاتي

لسمر دهقي ميزدانكي و كهرخي ميزي دكته و ناهيليت ميز وهك مهزريبي دهر كهفيت هندي خودان خو ب گفثيت، لهوما ميز وهك چپك يان فرك دهر دكهفيت و د راوهستيت و ميزدانك ب تهفافي فالانا ببيت و دهم بو دهم نهساخ هست ب پيدفيا ميزتني دكته و نه دويره چند جاره كا ژ خمو راييت ژبو ميزتني.

بهردهوام مانا هندهك ميزي د ميزدانكي دا دبته هويي همدانا كهرخيت ميزي و هندهك جاران په يدا بونا بهر كان دنافا.

هندهك جاران زنده په رچينا پروستاتي كهرخيت ميزي دخه تمينيت و ناهيليت چ ميز دهر كهفيت و دنه جامدا دي ميز دناف ميزدانكي دا په نكييت و ميز چ دهر افان نابيت كو دهر كهفيت و نه دويره خودان تووشي ژكار كهفتنا گورچكان بيت. چاره كرن:

۱-هندهك دهرمان هه نه دهسي دهينه ودرگرتن پروستاتا په رچي د چرمسين و قهباره بي وي كيم دكهن و دنه جامدا ميزتن ب ساناهي دكهفيت وهك بهري. نيك ژ نمونه يان دهرمانني (فيناستيرايډ) د. لي نارشهيا في دهرمانني دوي چندي دا يه بي پيدفي ۳-۶ مه هيه دكو كاري وي باش ديار بيت. زيانا ب كارينا في دهرمانني نه ميروونه. دهرمانه كي دي ب ناقي (دوكسازوسين) ههيه كو ۷۰٪ ژ گرفتاريا نهساخي چاره دكته د ماوهي چند روژه كان هتا چند حفته يه كاندا. نهف دهرمانه دبته سده ما گيربوون و هست ب وهستيان و كهرخيني و نزمبوونا پستانا خونني.

۲-نشته ركري كو ب چند ريكان دهيته نه جامدان. نيك ژ ريك نازوره كو دناف



د. ناشتي عبدالرحمن

پروستات وهك من د همژمارا بووريدا گوتي توشپه كه (غده) دكهفite بنې ميزدانكي و لدور پارچه يا دهستپيكي ژ كهرخي ميزي دزفريت.

پروستات دهست ب وهرائي و مهزبووني دكته دگهل ژبيي سنيله يي ههكو قهرتتا هورموني نيريني (تيسستوترون) زنده دبته. هه رچنده ناستي قهرتتا في هورموني ب رتزه يا ۱۰٪ كيم دبته پستي ژبي ۴۰ ساليي، بهلي پروستات بهردهوام و درا دبته هتا پيرووني.

په رچينا پروستاتي تهقه زال زهلاميت گنج روي ددهت، لي پتر ژ نيقه كا زهلامان تووش دبن ل ژبي ۶۰ ساليي و نهف رتزه هه زنده دبته هتا دكهفite ۹۰٪ ل ژبي ۸۰ ساليي.

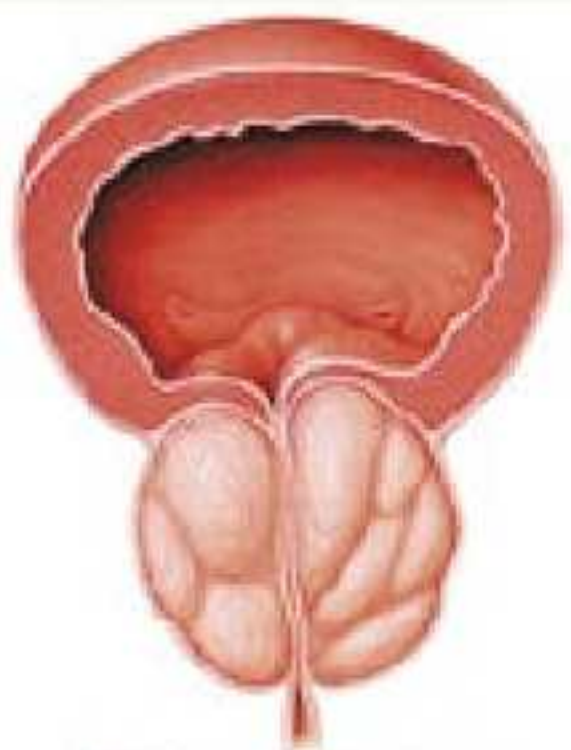
نشان:

نيقه كا نهو زهلاميت تووشي په رچينا پروستاتي دبن چ نشان و بهرژنگ لي ديار نابن.

ل هندهكيت دي پروستاتا په رچي پستانني

كهرخي ميزي را دهيته دهر بازكرن و پروستاتا په رچي دهيته ژتفه كرن. نارشهيا مهزن پستي في نشته ركري نهو نانا زهلامي پاش و پاش دچيته دناف ميزدانكي دا ل شوينا پيش و پيش بچيت و دهر كهفيت. ديسان نارشه بيت وهك خون بهر بووني و هه وداني دوير نينه روي بدن. ۳-چاره كرن ب گهرمي ب هاريكاريا پيليت مايكروويث نهويت پروستاتي دكهوين. نهف ريكه يا كيم زيانتر و كيم بهاتره ژ يا بهري خو و ۶۰-۷۰٪ ژ نهساخان مفايه كي باش ژي دبين هه رچنده نيقه كا وان دي پيدفي چاره كرن بنه فه دماوهي ۴ سالاندا.

۴-چاره كرن ب ليزري كو قهفته كا تيشكي ليزر دهيته بهردان لسمر پروستاتي و پارچه يا زنده دهيته پويچكرن.



Enlarged Prostate

# نووچه‌ییت زانستی



## داهینه‌رهک بوتلیت روغن بهره‌فدکته بی که‌هره‌ب

ل سال ۲۰۰۲ میکانیکه‌کن برازلی شیا گلپه‌کنی داهینیت کو بکاریت مالا خو پی روغن بکته ده‌می که‌هره‌ب فهدقه‌تیت. نهف گلپه دپتکهای بوون ژ بوتلیت پلاستیکی کو تژی ئاف و کمرسته‌یه‌کنی سپی بوونی. نهف داهینانه نوکه یا به‌لاقبوی ل هم‌می جیهانی و چاقه‌ری یه بکه‌فنه دناف ملیون مالاندا ل سالاه بیت. داهینه‌ر ریکا کارکنا فان گلپان شروقه دکته و دبیتیت نه‌م پیدفی هه‌تافی نه دگهل بوتله‌کنی پلاستیکی بی دوو لتری و تژی ئاف دگهل دوو کویتت کمرسته‌کنی

سپیکه‌ر دا ئافی به‌پیتت پاقر و که‌فز نه‌گرت و پاشی دئ ب بانئ ژورئ فه هیتته گرتدان. هیتزا فان گلپان دناقبه‌را ۴۰-۶۰ واتایه لدویف هیتزا نه‌و هه‌تافا لی ددهت. داهینه‌ر دبیتیت هزارا فنی داهینانی خو لسه‌ری من دا هه‌کو بهره‌دوام هیتلا که‌هره‌بی ل بازاری مه دهاته برین و نه‌م پیدفی رونا‌هیت ل مالیت خو. نوکه کومپانی‌ه‌کا فلیپینی یا رابوی ب بهره‌مشینانا فان گلپان و یا خه‌لکی فیری گرتدانا وان دکته و ۱۴۰ هزار مال ل فلیپینی فان گلپان بکار دینن ژیلی به‌لاقبوونا وان ل هندک ده‌وله‌تیت هم‌زار وهک هندستان و به‌نگلادیش و تهنزانی و نهرجه‌نتین و فیجی.

## چکبوونا په‌ترولی نیتزیک نه‌بوویه!!

نازانسا نیفده‌وله‌تیا ووزی ترسا چکبوونا په‌ترولی ل جیهانی سست کر پستی فهدیتنا گازه‌کا نیکجار بوش ل ویلایه‌تیت نیکگرتی و دنه‌نجامدا زنده‌بوونا قاسی یه‌ده‌کنی گازی. لدویف راپورته‌کنی بهره‌مشینانا په‌ترولی ل ویلایه‌تیت نیکگرتی دئ ته‌مه‌ت یا شاهستانی سعودی بیت ل سال ۲۰۲۰ئی و رهنه‌گه زویتر. هندک ژ په‌ترولا فهدیتی ل ته‌میریکا دکه‌فیتنه دناف که‌فرتت زه‌یتی دا کو به‌ری نوکه کومپانی نه‌دشبان ده‌ریخن لی ب هاریکاریا ته‌کنولوجیا نوی ده‌یتته ده‌رینان و مه‌زاختن.

کومپانی په‌ترولی یا ته‌میریکی (هولمز ویسترن) ته‌خمیندکته کو نه‌و په‌ترولا نوکه ل ویلایه‌تیت نیکگرتی په‌یدا تیرا ۱۰۰ سالیت بکته.



## زنده‌بوونا که‌هره‌با مه‌ژی ل ده‌می ئافکوکا مرنئ

زانا دبیتن زنده‌بوونا بزافا که‌هره‌بی ل مه‌ژی دبیت یا به‌ریس بیت ژ نه‌و وتنه‌یتت که‌فنه به‌رجاقیتت وان کسان بیت نیتزیکی مرنئ دبن و پاشی ژنی قورتال دبن. فه‌کولینه‌کنی دیارکر نه‌و مشکیتت دکه‌فنه ئافکوکا مرنئ هندک پتلیت بلند دناف مه‌ژی واندا په‌یدا دبن.

به‌ری نوکه زانایان هزار دکر کو بزافا مه‌ژی سست و لاواز دبیت ده‌می نیتزیکی مرنئ دبیت، لی بهره‌فازی نوکه دیاربوو کو نه‌و بزاف زنده‌ دبیت ل ئافکوکا مرنئ، له‌وما ژنی نه‌و مروقتیت دکه‌فنه ئافکوکا مرنئ هه‌ست ب دیتنا هندک رونا‌هیتت گمش دکهن یانژی هندک وتنه‌یتت بله‌ز دهر چاقانرا دیورن.



# گوډه څه چنين ل پشت ديواريت زانستی ...

## د. تاشتی عبدالجکهیم

### ژماره فاي

نهغه ژماره څه ښکته و تړی نه پنی یه و ټیکه ژ سیر و سه مه ریت بیرکاری. زانا ژماره فاي ب ناقی ریژه پیروز ل قهلم ددهن و بهایی وئ دبیته (۱,۱۶۸).

ژماره فاي و ریژه پیروز هرچنده هر و هر هه بوینه، لی ب دروستی هاتینه نیاسین پشتی کو زانا و داهینه و هونه رمه ندی بلیمه تی نیالی (لیوناردو داوینچی) رستکه څه ژماره یان ب ریژ دانای ب څی ناوایی: ۱-۱-۲-۳-۵-۸-۱۳-۲۱. دڅی رستکا ژماره یاندا هر ژماره یه ک نه انجامی کومکرنا هر دوو ژماره ییت بهی خویه، بو نمونه ژماره ۸ دبیته نه انجامی کومکرنا هر دوو ژماره یان ۵ و ۳. دیسان دڅی رستکی دا نه انجامی پارڅه کرنا هر ژماره کی لسهر ژماره یی بهی خو دبیته (۱,۱۶۸).

زانایان گه لک لدویڅچوون و هه لکولین و هه لشکافتن برینه سه ری ډاکو ب سه هر هه می نه پنییت ژماره فاي هه لیب. ب راستی زانا ماینه مه نده هوش ل هه مبه ر نهو ژماره یی ټیکچار مه زنا وان تشتان ل جیهانی کو ژماره فاي روله کی بهرچاډ دهیوون و پیکهاتا وان دا هه ی. بو نمونه زاناییت زیندهوران ناشکرا کره کو دناڅ هه می شانیه ییت می شیت هنگڅینی دا ژماره یی می شیت می پتره ژ ژماره یی می شیت نیر ب ریژه یی ۱,۱۶۸. دیسان ل شهیتانوکان ریژه یی تیره یی هر لیترڅرینه کا که فلورنکی و یا دی دبیته ۱,۱۶۸. زاناییت روه کان ژی ماینه حیبه تی ل هه مبه ر څه دیتنا څی ریژه یی ل گه لک که سکاتیان و ټیک ژ نمونه یان توفکییت گولبه و ژانه کو ب شیه یه کی لوله کی ریژ دهن لدویڅ ژماره فاي!!!

که له څی مروڅی ژی ل پتریا جهان لدویڅ ژماره فاي چویه، بو نمونه پارڅه کرنا نهو دویراتییا دکه څیته دناڅه را کلوفاندکا سه ری مروڅی و هه تا نه ردی لسهر دویراتییا ناڅکا

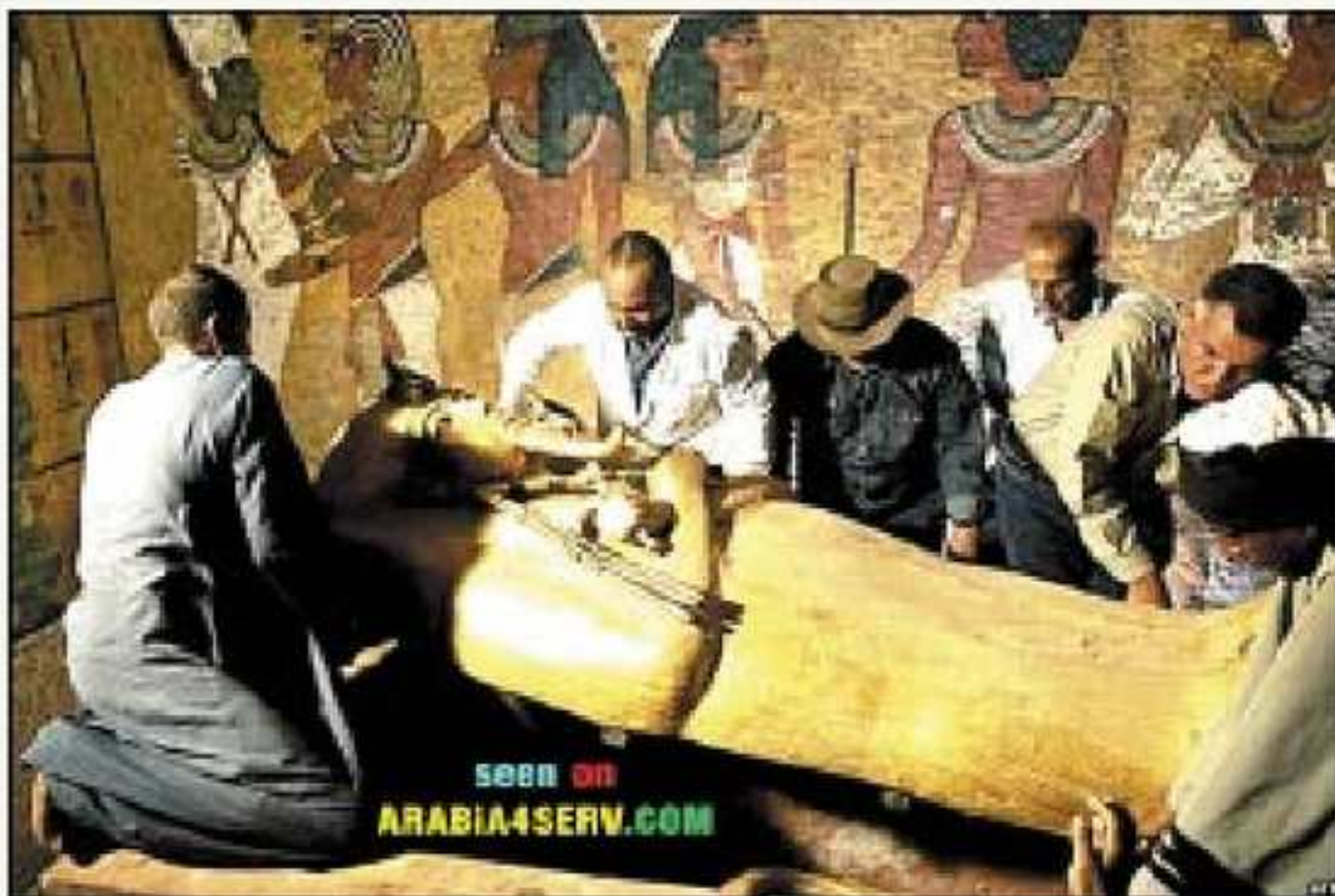
مروڅی ژ نه ردی دبیته ۱,۱۶۸. دیسان پارڅه کرنا دريژاها دکه څیته دناڅه را سه ری ملی مروڅی و سه ری تبلیت وی لسهر دريژاها دکه څیته دناڅه را نه نیسکی و سه ری تباندنا نه جامی وئ هر دهم دبیته ۱,۱۶۸. ب هه مان شیه نهو دريژاها دکه څیته دناڅه را تلې مروڅی و نه ردی دهمی دهیته پارڅه کرنا لسهر دريژاها دناڅه را چوکا مروڅی و نه ردی دا نه جام هر دهم دبیته ۱,۱۶۸. زیده بار ریژه یی دیمې مروڅی بو له شی وئ دبیته ۱,۱۶۸.

ل ناڅاھی و بیناسازی ژی ژماره فاي روله کی گرنګ و بهرچاډ هه یه. نه ندازیار باش دزانن کو باشتین و جوانترین وینه یی لاکیشه یی نهوه یی ریژه یی دريژیا وی بو فره یی وی دبیته ۱,۱۶۸. دهمی نه ندازیاران ناڅاھییت زبه لاحتیت

ل جیهانا میوزیکي ژی ژماره فاي روله کی بهرچاډ هه یه و میوزیکفانیت شه ره زا ژماره فاي دناڅ برګه ییت میوزیکا که سیت بلیمه ت و ناڅدار مینا بیته وشن و موزارت و شویرت باش دبین.

ل هونه ری شیه کاری دهمی ستیره کا پینچ گوشه دهیته نه خشکرنا ریژه دناڅه را هر گوشه یه کی و یا دی دا دبیته ۱,۱۶۸. دیسان له شی نهو گیانه وهری ب ناقی (ستیرا ده ریایی) لدویڅ ژماره فاي پیکهاتیه، و هوسا نه دکارین سهدان هزار نمونه یان لسهر رولې ژماره فاي ل هه می بواران بینین.

هه تا نه فرو چ راقه ییت راست و دروست بو ژماره فاي و ریژه یی پیروز نه هاتینه دیتن هرچنده گه لک ژ زانایان هر دکن کو نه څ ریژه یا خوشه بو چاقان و بیناهی، لهوما ژی



(تابیتا فیرعهون توت عه نڅ نامون دگورستانی دا)

پرانیا ناڅاھیان لدویڅ څی ریژه یی هاتینه دانان چ بی دهمی و چ ب هر و هونه ر.

### نفرینا فیرعهونیا

نه څ چیشانوکه یا بهر به لاقبوی ل هه می جیهانی پشتی څه دیتن و څه کرنا گورستانا فیرعهون (توت عه نڅ نامون) ل مصری و لدویڅیک رویدانا گه لک حاله تیت مرنې کو ب ناوایه ک

جیهانی مینا ناڅاھی و ده لاتیت ټیکرتی پشاین دیت کو ژماره فاي تیدا یا پهیدا و ناشکرایه. کارته و پلیت و ناسنامه دبی بهر نه بوینه ژ ژماره فاي و پتریا وان لدویڅ ژماره فاي هاتینه چیکرن. هه رمیت مصری نمونه یه کا دی نه لسهر ب کارینانا ژماره فاي د بیناسازی دا.

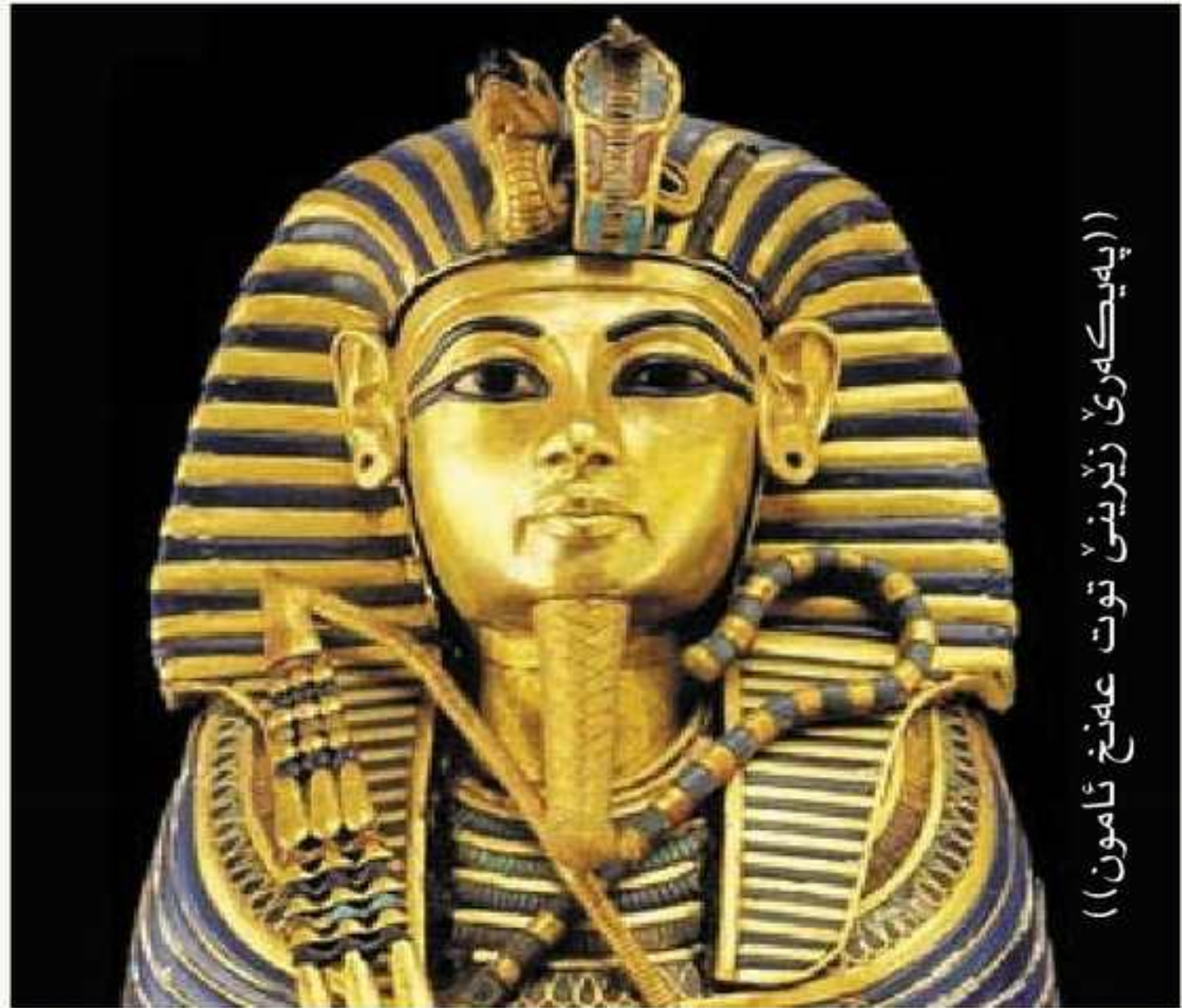
خوله که کان دکتور تووشی رویدانه کا ترافیکی بوو و دنه جامدا گیانی خو ژده ستدا. رویدانه کا دی کو همزی ناماژه پیدانی یه نهوه یا ب سهری سهروکی نیکه تیا سوقیه تی (اخروشوفا) هاتی دهمی سهره دانا مصری کری، ههوالگیریا سوقیه تی برسکه کا بلهز بو هنارت و گوتی: هشیار به، نهجه دناف ههردما دا!!!، سهروکی سوقیه تی نهچاربوو گوه بددت فی شیره تی و نهچوو دنافا و ههچهنده نهگهرا دروستا فی هوشداری نههاتیه زانین لی دیت ژهر نفرینا فیرعهونیان بیت.

پستی گلهک فهکولین هاتینه نهجامدان دیاروو چیشانوکا نفرینا فیرعهونیان جارچار دهاته فهگیران دناف چارچوئیت بهرتنهگدا دهمه کی دریز ددیروکی دالی نهکفتهبوو دناف لهپیت دهزگه هیت راگهانندی دا هتا گورستان هاتیه فه دیتن و نفرینان مالا گلهک کهسان کهباخکری. زانای نافتار (شامپلیون) نهوی نهپتیا هیماییت زمانی هیروگلیفی ناشکراکری تووشی فالنجیبوونی بوو و پاشی ژهر ناخفتن و نههشبوونی هتا کو مری ل ژیبی ۴۲ سالیی.

ههردور فی مژاری بهلی ل جهه کی دی رویدانهک ژ جوری نفرینا فیرعهونیان هاتیه تومارکرن نهوه زی ب سهری زانای شینوارناس (الیسیبوس) هاتبوو ل سالا ۱۸۸۴ دهمی گوری فیرعهونه کی دهه لشکافت و ههکو فیای ژ گوری دهه که شیت ب توندی کهفته نهردی و تووشی فالنجیبوونی بوو و پستی چند دهه مژمیره کان گیانی خو ژده ستدا. دیسان نوژداری نافتار بلهارس \*\*\* دوو روزان پستی سهره دانا شینواریت فیرعهونیان کری گیانی خو ژده ستدا. دسهر فی همیمی را گلهک زانا باوهری ب نفرینا فیرعهونیان نائین و نیک ژ بهلگه بییت وان نهوه کو هاوارد کارتر گهناسی فهکرنا گورستانی ژیانه کا ناسایی بره سهری هتا ژیبی ۶۶ سالیی و پاشی ب ناوایهک نورمال مری!!!.

پهراویز:

\* (هاوارد کارتر شینوارناس و ربهری ههوا لیگهیرانا گورستانا توت عنخ نامون بوو).  
\* تهگلهتوی عهه بهانه که ب دهواران دهیته راکیشان ژبو فهگوهاسستی. \* بلهارس نهوه نوژداره یی کرمی نهخوشیا بلهارسیا فه دیتی.



(پهیکه ری زیننی توت عنخ نامون)

هاتینه گیران (لورد کارنافون) کو نهوه کهس بوو یی دراچی ههوا لیگهیرانا گورستانی بیشکری تووشی تابه کی بوو و نوژدارا نهگهرا وی نهزانی و لنیقا شه فی گیانی خو ژده ست دا. ل روزیت پاشتر ۴۰ کهسان کو کهله خی فیرعهونی دهسته دای ب نهگه ریت نهیار ژ دونیایی وهغه رکر و نیک ژوان سکریتی (هاوارد کارتر) \* بوو کو پاشی بابی وی خو کوشت ژ قهه ریت وی دا. ل دهمی تهرمی سکریتی هاتیه فهگوهاستن بو گورستانی نهوه تهگلهتویا \* سندریکا وی ههلگرتی دا سهر زاروکه کی و دهملده ست کوشت. دیسان هندهک کهسان کو پشکداری دغه کرنا گورستانا فیرعهونی دا کری خو کوشت یی نهگه رده کا دیار و هنده کیت دی با ب سهری وان کهفت و دین بوون. ژبلی وی هنده کیت دی تووشی تا و لهرزک و ژهر ناخفتنی بوون و مرین. ژهر فان ههمی رویدانیت تهحل و ننتیکه زانا نهچاربوون زارافی (نفرینا فیرعهونیان) ل نهجامیت وان بکهن.

نهوه رویدانیت سهریت مه ناماژه پیدای نه ههمی بوون، چونکی هندهک بویه ریت دی زی رویدان، نیک ژوان ب سهری دکتوری مصری (عزالدین تاها) هات دهمی د گونگره یه کی روزنامه فانی دا دکراندی کو نه دویره نهگهرا فان ههمی حاله تیت مرنی نهوه بهکتریا و په مپلوک و ژهر بن نهویت مسریت کهفن ب گورستانا فیرعهونی ودرکرین. پستی فی داخوبانی ب چند

سهری و ژهر نهگه ریت نه دیار نهجامداین. نفرینا فیرعهونیان یا دهسته پیکری ل سالا ۱۹۲۲ پستی فه دیتنا گورستانا ناقبری، گورستان دهمی هاتیه بینان یا دروست بوو و نه وهک گورستانی دی بیت فیرعهونیان هاتبوو دهسته دان و تالانکرن لسهر دهستیت دزان و لیگه ریت شینواران. گورستان مینا سهره دابه کی بوو و یا تری پهیکه و نامیر و کهل و پهل و دوو و مراری بوو، ب رهخ گوری فیرعهونی فه ههژماره کا پهیکه ریت گیانه وهران هه بوون کو هاتینه چیکرن ژ زیری و خه ملاندی ب مراری و یاقوت و مهرجانان زیده باری ههژماره کا مهن ژ پارچه بییت زیری. کهله خی فیرعهونی بخو یی پیچای بوو ب کفنه کی چیکری ژ پهروکه کی بژاره.

ههکو گورستان هاتیه فه کرن تیمی سهره رشت دیت کو هه فوکهک (رسته یهک) هاتیه هه لکولان دناف گورستانی دا گه فه کا ناشکرا ل هه کهسی دکمت پیکولنی بکهت گوری فیرعهونی هه لشکیتیت و هه فوک دیتیت: (تابیتی نه فه که... دی مرن ب چه نگیت خو هه کهسی بویت ته ناها فیرعهونی تیکبدهت فه کو ریت).

یا ننتیکه نهوه بوو نهوه کهیف و شادیا پهیدابووی پستی فی فه دیتنا مهن و دیروکی بو خودانان نهوه و نهوه گه فا هاتیه کرن بجه هات. ل نهوه روزا ری و ره سمیت فه دیتنا گورستانی

## نه خوشيا تيا تيفوئي



مهسعود تاهر فهتاح

يان شهوارنهک يان ئاقهکا پيسبوي  
بکار بينيت ....

نیشانين قئي نه خوشي چنه ؟

۱. سهرنیشان و زفرينا سهری  
و ره جفين

۲. کيم خارن

۳. نیشانان زکی و زکچوون و  
دلرابوون

۴. بلنديوونا پلا گهرماتيی بو  
۴م ۷- ژههراويبوونا خوینی

۵. بی زاربوون و مهزنبوونا  
دیدکی و هندهک جارا میلاکی ژي

۶. کیمبوونا لیدانا دلی و  
نزمبوونا فشارا خوینی

۷. پنییت سور لسهر لهشی  
نه خوشی دیار دبن تاییهتی ( زکی

و سینگى)  
۸. دودلی و لهرزین و ژدهستدانا

هزری

دوژهنگیت تيفوئي ؟

۱- خوین بهربوون د کوئه ندامتی  
ههرسکرني دا

۲- کونبوونا رویشیکا و ههودانا  
وان

۳- خوین بهربوونا دفتی

۴- ههسکبوون ژیهه زکچوونتی

۵- ههودانا بنگوهکا

۶- ههودانا ناوهندا گوھی

۷- ههودانا دهمارا گوهلپبوونتی  
کو نه دویره بهیستن بهیته ژ دهست

دان

۸- ههودانا میشکی

۹- ههودانا ماسولکا دلی

۱۰- ههودانا بوریت ههوی

۱۱- ههودانا ههستیکا و

جومگهکان

۱۳- ههودانا بوریت میزی

۱۴- زهرک

۱۵- تیکچوونا باری دهرونی

۱۶- ههودانا زراقی

۱۷- ههودانا دهماران

چاره سهری

۱- نقاندن ل نه خوشخانی

۲- تهختهکی تاییهت بو

نه خوشی

۳- چاقدیریهکا بهردهوام

۴- دانا دژه بهکتربایی

۵- دانا خوینی بو نه خوشی نه گهر

خوین بهربوون درویشیکا دا چتی بوو

۶- دانا قیتامینات -B1 -K

B2-B6-B12

۷- دانا شله مه نیا بو نه خوشی وهک

(بوتاسیوم - صودیوم - بروتین)

۸- ئینانه خوار یا پلا گهرماتیا

نه خوشی

۹- خارنهکا باش بو نه خوشی

هندهک تیبنییت فهر بو

خواندهقانییت هیژا ل سهر قئی

نه خوشی

دقییت نه خوش گهلهک شله مه نیا

بکار بینیت چاره سهریهکا باشه ،

بشپوهیهکی گشتی نه خوش پشتی

۲۱ روزا چیدبیت نه گهر چاره سهریا

درست بکار بینیت، بکارئینانا

ئاقا شهخوارنی یا پاکژ و خو

دویرکرن ژنه خوشی تیفو لی هه

هتا چیدبیت و شویشتنهکا باش

بو کسکاتی و زهرزهواتی، کسهی

نه خوش ب تیفوئی نابیت ل جهیت

گشتی کار بکته وهک خارنگهها

و چایخانا ... هتد. یا ژهه میا

گرنگتر نهوه کو گهرما روژی (حراره

الشمس) یانکو تاف چ په یوهندی

بقی نه خوشی قه نینه.

تيا تيفوئي نه خوشيهکا شه گره  
هه می ته مه نا دگريت، بچويک  
بيت يان مه زن، بقلی نه دشپين  
بيژين بارا پتر مه زنا دگريت. نهف  
نه خوشيه دهیته شه گوهاستن بریکا  
ئاقي و خارنییت پيسبووی ب بهکتريا  
تيفوئي کو دبیتزنی (سالمونیللا  
تيفوئید - عصیه ایبیریت) کو  
دهیته درویشیکا دا بریکا دهقی و  
زیده بوئی دکهت د دیدکی و میلاکی  
دا و بهر به لاف دبیت دناف خوینی دا  
و خوین ژههراوی بوون دبیت. بارا  
یتر تیفو یا بهر به لاقه ل ناوچیت  
نه فریقا و روژئا قایی ناسیا،  
ههروه سا نه خوشيهکا شه گره (ژ  
کسهکی بو کسهکی دی) وک مه  
گوتی بریکا دهقی بو رویشیکا دهیته  
شه گوهاستن پشتی نه خوش خارنهک

## ياريا ته پيا پي ئه فسانه يا قى سه رده مى



به ر و و: رمزي ئاكره ميبى

يه، كو هه رگاڤ سورپريزبى نوى دگه ل خو دئينيت، ئه ف ياره شيايه ده ربا زببى ل سه ر هه مى ئاسته نكي ت دنا قبه را وه لات و ئاين و ملله تاندا وشيايه جي به انا ئيكي و دووئ و سبي ب ئيخته دئيك پله دا وري دده ت هنده ك جارا باشوري هه ژار سه ركه قيت ل سه ر باكوري ده وله مه مند.

ئه فه چ ياره يه يا ب سه ر هه مى وه لات و باژير و تاخ و مالا دا گرتي ول هه مى سنورا ده ربا زبوويه، ل سه ر ديروكا ملله تا و جوگرافيا مروقان، چ ياره كو وه كي هنده ك دببزن بوويه ئاينئ سه رده مى يئ وه سه نئ، يان ئه فيونا ملله تان، ئه و ملله تيت ژيانا هه قچهرخ ئه و مانديكرين.

به لي ئه فسانه يا ته پا پي نه بتني ئه فسانه كا مللي يه ونه بتني ئه فيونا جه ماوه ري يه، به لي هه روه سا ته خا روشه نبير ژي و هه روه سا دلئت نه ديب و هونه رمه ندا ب جودا هيا جه و كاري ت وان بوو خو كيشاينه، چونكي وان نه پينه كا قه شارتى يا تيدا ديتي نا هيتته شلو قه كرن، نه پينه كه بينه ر دببني ت و هه ر كي بيت، به لي بيتي تيبه گه هيت ب ته رزه كي دروست و چيدبيت ئه فه نه پينيا قى ياري بيت، يا ژ چ سنور و ئاسته نگا نه ترسي ت و نه گه ر هنده ك ياريكه ر قاره مانيت راسته قينه بن به لي هنده ك رومانقيسا قاره مانيت خو جار بيت كرينه ياريكه رت زيره ك و جار ژي بيت كرينه ياريكه رت نه زيره ك، جوزيف بلوك ئيك ژ قاره مانيت پسته ر هانده ك گولچيه كي كه فنه ل جاديت باژيري دگه ريت دنا خا خودا هه ست دكه ت يئ غه ربه وده مى ئيك پسارا وى دكه ت ل دوور كاري وى دبببببب: نه ز گولچي مه و پسته ر هانده ك ئيستعارا ته پا پي بكار دبببببب دكو قاره مانئ خو يئ گولچي بكه ته

كه سه كي بتني دژيانئ دا، هه روه كي بتني يه دياريه گه هئ دا دنا ف گولي دا به رامبه ر توندوتبببببب ياريكه را وله و نا قئ روماننا خو كره نيغه رانيا گولچي ده مى په نارتيه به ري هنگي قلا ديمير بوكوف خودانئ روماننا لوليتا يا نا قدار داخار ببوو بقى گولچي وحه ژبببببب خو بو وى وه ك مرو ف و كه ساتي رادگه هاند و سه باره ت وى دبببببب گولچي نه لمه ويئ قه ده ره وزه لامئ نه پيني يه و به رفان بكه ري دو ما هيكى يه، گولچي وى د تيبا جه زائيري دا دانبببببب بكار تبببببب ته پا پي ل سه ر خو دكه ت و دبببببب هه ر تشه كي دزانيت ل دوور ره وشيتت خه لكي دزقريته فه بوو ته پا پي. هه ژبببببب ته پا پي وه ل نقيسه را فره نسي يا مه زن مارگريت دووراس كر چا قيبببببب بكه ت دگه ل ستي ر ياريكه ها ميشيل پلاتيني وه قه يه يقين وئ دگه ل وى بوونه وه كي ده قيت شانو وگه ري بيت ژ ئيك به ند و دوو ده نگ و مارگيريتي ب زيره كي ئه و ده ق نقيسى بوون ! ژلايه كي ديتر هنده ك ئه ديبا يئ ها قيتيه ته پا پي وه كي جورج برنارد شو كو دبببببب ياريكه رت ته پا پي ئه قليت وان بيت دبببببب وانا، و هه روه سا جورج نه رويل ژي ب ئاشكرا يي ده ا قيتته ته پا پي و نه مبه رتو ئيكو ب كه رب و كين سه حده ك تي. به لي دوور ژقان جو ره بوچوونا ياريا ته پا پي دميينيت ئه فسانه يا سه رده مى مه !

- رولان پارت ستايشا وهرزشئ دكه ت -

هه ر قانئ فره نسي يئ مه زن رولان پارت ستايشا ئه فسانه يا ته پا پي دكه ت، ده مى به حسي وهرزشئ دكه ت دبه رتوكا خودا وهرزش و خه لك و چيدبيت ئه ف به رتوكه باشترين نيزيكبوونه بوو ته پا

ته پا پي، ته په كه ژخه ون وه يقى وئوميد وگازي وه هه ست و نه سه ركه فتنا تشه كي نورماله ته پا پي ببببببب ئه فسانه يا سه رده مى مه، پشتي كو قى سه رده مى جواني و سحرا ئه فسانا ژده ستداي، له و دجيه انه كا بي قاره مان وبي ئه فسانه جه ماوه ر به ره ف ياريكه ها دچيت، يان دروينته خار پيش تيله قزبببببب دا وينه بيت ئه فسانه يي ببببببب كو وه كي چيروكانه وب قى چه ندئ ياريكه ها كه سك دبببببب شانوو و شانوو گه ربه ك ل سه ر روويدده ت، نه وه كي هه مى شانوو گه ربايه، هنده ك تيدا سه رده كفن و هنده ك خوساره ت دبببببب.

ل ده مه كي سياسه ت و شوره شا راگه هاندني يا هه قچه رخ، نه شياينه خه لكي هه ميبئ كومبكه ن، ياريا ته پا پي شيايه جي به انئ هه ميبئ كومبكه ت ل دوور ئيك خه م، كو نه وژي خه ما ته پا سحري

پتی، نانکو باشتترین هه‌قالی موندیالی... ل سالا ۱۹۵۷ رولان پارت پهرتوکا خو یا ناقدار میتولوجیا یان نه‌فسانه، نفیسی ل دوور ژیا نا فرهنسی ل قوناغا سالییت پینجییا ژچه‌رخ بوری وتیدا پارت تیتالییت فرهنسی تیکه‌هل دکهت دگهل جه‌زیت نویخازیی وراوده‌ستیت ل دهف روشه‌نبیریا جه‌ماوهری، کو که‌نالیت راگه‌اندنی و وهرزشی وکوفاریت ژنا وسوومبولیت جفاکی بخو‌فه دگریت وقی پهرتوکا سه‌رکه‌فتنه‌کا مه‌زن بده‌سته‌ه نیای وه‌کی که‌فتنا وینا بوو، ل دویف دیتنا ره‌خنه‌گرا، چونکی دقی پهرتوکا دا دیتنا ل دوور برجوازا بچوبک و که‌قالی تیتالییت ده‌می، هاته گهورین، وه‌کی

سینه‌مای ل مونتریال وزانکویا مونتریال رابوو ب چاپکرنا ده‌قی پارتی نفیسی د پهرتوکا وینه‌گری ب وینه‌بیت فلمی. ده‌چوونا قی پهرتوکا ژ به‌لا‌فکریت زانکویا مونتریال، رویدانه‌کا روشه‌نبیری و نه‌ده‌بی سوو، چونکی جارا نیکی بوو به‌بیته به‌لا‌فکر و هه‌روه‌سا چونکی خاندنه‌کا گه‌له‌کا هه‌چه‌رخ تیدا بوو، بوو دیاردیت وهرزشی بیت ملله‌تیت جیهانی هه‌می ته‌خدر دکهن. شیوازی پارتی شیوازه‌کی بی وینه یه د نیتیک کرن و شلوفه‌کرن و نفیسینی و خاندانه‌فانیت وی خوشیه‌کی دقی ده‌قی دا دبینن، نانکو خوشیا ده‌قی وه‌کی ناف و نیشانی پهرتوکا وی ده‌برینی ژنی دکهت، ژبه‌رکو

بخو‌فه دگریت وناشکرادکته ل هه‌مان ده‌م ل دویف پارتی به‌لی گومانا پارتی کو چ باوهری نه‌شین دوماهیکه‌کی بو دانن، خودانی وی پالده‌ت بیتیت هنده‌ک جارن هنده‌ک جه‌زدکهن وهل وهرزشی بکهن تشته‌کی دی بیتیت به‌لی وهرزش نه نه‌و تشته!

وهرزش وخه‌لک ده‌قه‌کی جوان وی وینه‌یه نه‌ده‌بی بکاردنیت دا وینه‌کی میتولوجی، ره‌سم بکته ل دوور پینج جوریت وهرزشی ... ده‌قه‌کی داهینه‌ره ل دوور دیارده‌کا داهینه‌ره بوچوونه‌کا جه‌ماوهری و مللی بخو‌فه دگریت پارت سه‌رکه‌فتی بوو د شلوفه‌کرن و خاندنا



نیشانییت وی، ل قیره ل دوور هه‌فرکیا گامیشا - کوریدا- دبیتیت نه‌و وهرزشه، به‌لی نمونه‌یه و سنوره بوو هه‌ره‌نگه‌کی وهرزشی. جوانیا ناهه‌نگیرانی، بنه‌ماییت توندیت شهری، هیتزا هه‌فرکی، زانست

نه‌ف ده‌قه نه‌هاتیه دانان دنا‌ف کاریت پارتی دا بیت ل پاریس ده‌چوون بیت نه‌ف کاره ناماده‌کرن هایتی نه‌بوینه. رولان پارت دپهرتوکا خودا شلوفه‌کرن پینج جوریت وهرزشی دیارده‌کته، کو دبنه دیارده‌کا جفاکی و شیعی، وه‌کی ده‌ره‌ینه‌ره هوبر نه‌کین دبیتیت نه‌وژی هه‌فرکیا گامیشا، به‌ریکانا ترومبیتلا، به‌ریکانا پایسکلا، هوکی و ته‌پا پتی، ل قیره ده‌ق هزرکرنه د وهرزش - دیمه‌نیدا وپارت ده‌سپیدکته ویدوماهییک دنیتیت دنییک برکه دا دووباره دبیت وهرژماره‌کا پسیرا ناراسته‌کته، بوچی هیرشی دهن؟! بوچی خه‌لک شاش دبن به‌رامبه‌ر قی دیمه‌نی؟! بوچی هه‌می خو دبه‌خشن؟! بوچی نه‌ف شهری بی نه‌نجام؟ وهرزش چیه؟! به‌لی پارت به‌ری فان پسیرا دووباره بکه‌ته‌فه ل دوماهییکا ده‌قی رادگه‌نینیت نه‌فه‌یه یا وهرزش دبیتیت! و ده‌ق دبیتته ناراسته‌کرن وهرزش

پارت بخو ده‌برینی ژنی دکهت و تاما سه‌رده‌مه‌کی تیدا به‌رچا‌ف بوو و نه‌ف پهرتوکا دچارچو‌قی پروژی پارتی یه بی دبیتیتی ناشکرکرن و ههما، وب ریکا وی سوسیولوجیا ژیا نا هه‌چه‌رخ، دامه‌زراند و دقی پهرتوکا دا وهرزش دیاردیت وه‌ک نیکی ژ وان نه‌فسانا، یان میتولوجیا تایسه‌ت وهرزشی کاتش، نانکو خولیکدانا نازاد و به‌ریکانا پایسکلا. نفیسه‌ری فرهنسی بی ناقدار رولان پارت جه‌ژ وهرزشی دکر ب هه‌می جوریت ویتفه، هه‌رچه‌نده دپهرتوکا خودا دوو جور ب تنی به‌حسکرینه و نه‌ف جه‌ژیکرنه ل سالا ۱۹۶۰ دیاروو ده‌می رازیووی ل سه‌ر نفیسینا ده‌قییت فلمه‌کی دیکیمینتی ل دوور وهرزشی، ب چا‌قدتیریا سینه‌ما‌فان وروماننفیسی که‌نه‌دی هوبیر نه‌کین، نا‌قی وی وهرزش وخه‌لک بوو وه‌اته نمایشکرن ل سالا ۱۹۶۰، پشتی هنگی چوو دنا‌ف نه‌رشیفی توفیسا نیشتمانی یا





کومیدیايي وحيثبه تيبي بخوځه دگريت. مهيدانا شهي فرهنسايه ههمي، لهوا ههر فرهنسيهک جارهکا دي خاني وئاڅاهييت خو دبينييت. وئهورو ورابردوويي خو، وئهور شهي مهزن پيکدنييت ژ قوناغييت ل دويځ نيک، ههر روزهکي شهي خو يي ههي وههر نيڅارهکي سهرکهفتيهکي ههي - ناڅ وگول وماچ ... !

پارت ل دور وهرزشا هوکي، ل سهر بهفري پسياردکته، وهرزشا نيشتمانی چيه ؟ وبهرسځدهدته ژهرکو نهو ژ ههمان مادده دهردهکفيت، نانکو ژ وهلاتي و نهر و سهقايي وي دبينييت وهرزشا هوکي ناڅريي دکته وي چهندي



وي پاژوت بوو جهيت ب ترس. بهلي ل څيره سهرکهفتن ب ديتنا وي نهسهرکهفتنا مروځي يه ل سهر گيانهوهري، ژهرکو گاميش ههرگاڅ يي شکهستيه، بهلکو سهرکهفتنا مروځي يه ل سهر نهزانيي وترسي وههژاريي، پشتي هنگي پارت بهرهڅ بهريکانا ترومبيلا دچيت ودبينييت ل څيره مروځ سهرکهفتني ب دهستهځدنييت ل سهر دورځمنهکي توندتر وزيرهکتر، نهوژي دهمه ول څيره زيرهکي و زانستا مروځي ل سهر نيک تشته، نهوژي ناميرهته وب ريکا وي نهو سهردهکفيت، بهلي ههروهسا دمريت ژي وپهيوهنديا دناڅبهرا نامير و مروځي هشياري تيدا



وزيرهکي. وههروهسا پارت دبيرييت: ههمي وهرزشيت ههڅهرخ دځي ديمهني دانه، ژ سهردهمهکي بوو سهردهمهکي ديتر کو بو مه ماینهځه ژ قوربانييت نايي ييت کهځن، بهلي نهڅ شانويه شانويهکا سهختهيه،

چونکي مرن تيدا راستهقينهيه وپارت دبينييت نهځه تراژيديايه، کو پارځه دبيت ل سهر چار بهندا، ههرگاڅ دوماهيکا وي مرنه ! وهسا ههڅرکيا گاميشا دسهلمينييت، مروځ باشته، چونکه گاميش ههرچهنده ههرگاڅ ب هيتزتره، بهلي ل دوماهيکي دمريت، نانکو زيرهکيا مروځي ل سهر بنه مایي هشياريي



کو مروځي زځستان و نهردي قهرسي و ژيانا ههلاويستي کريه شانويهک بوو وهرزشهکا چالاک دلځهکهر ول دهسپيکا ناڅفتنا خول دوور وهرزشا تهپا پتي پارت دنځيسييت: ل نينگلتهرا باران دباريت، بهلي دگل هندي نينگلتهرا ههمي يا ژدهرځه بوچي؟! ياريهکا تهپا پتي يا ههي ل وبمبلي، پشتي هنگي پسياردکته: بوچي خهک ههژ وهرزشي دکته ؟ ودبيرييت: دځيت ل دهسپيکي ل بيرا مه نهچيت، نهو تشتي بو ياريهکهر چيډبيت بو بينهري ژي چيډبيت، بهلي د شانويي دا بينهري بتني تهماشهکهره ود وهرزشي دا نهکتهره،

وهرزش و خه لک پهرتوکهکا بهرکهفتي يه خاندنهڅان تيدا خوشيهکا زيډه دبينييت، زيډهباري هزر وبيروبووچيت جودا و سهير ل دوور دياردهکي کو جيپهانا مه يا ههڅهرخ يا مژويل کري.

دياردبيت، چونکي نهوي بلهز ترومبيلي دهازوت دځيت ب جهريينييت، هتيديکا ژي پاژوت وپارت روناھيي دنيځيته سهر مهرجيت ځي بهريکاني وهندهک هوبرکارييت گريځاي پيځه. ودبينييت پيتدځيه ل سهر شوځيري راهيناني بکته ل سهر سهرکهفتني ل سهر سي ههڅرکان: دم ، نامير و مهيدانا بهريکاني. ! بهري کو ب سهرکهفتي سهر ههڅرکيت خو ژ مروځا ودځي بهريکاني دا ههرگاڅ جه ههڅځځه دگل دهمي.

و بهريکانا پايسکلا کو دهيتته نياسين ل فرهنسا خولا فرهنسا، پارتی بهندهک بوو تهرخانکريه ژ پهرتوکا خو وههمان ههژيکرن بوو ههيه وئهور بهريکانه با بوويه نهريتهک ل دهڅ فرهنسيا ههر سال ل ههيقا تيرمههي وبهريکانه وهکي پارت دبينييت کومهکا سهيرانييت خوشن شهريت مهزن ل دويځدانه، تراژيديا و

يه. هشياري ترسي يا مروځ ب نازادي وهرديگريت وب نازادي ژي دهربازدبيت ! وههروهسا گاميش مروځي نانياسيت، بهلي مروځ گاميشي دنياسيت ودشيت



## چيروك

## ستيرا كهنالې پليستانك

## بوشرا: هه زده كه م ل

پاشه روژي بېمه نه فسره دا  
خرمه تا كوردستانې بکه م

سترانيږا دهنګ زلال وستيرا كهنالې پليستانك يې زاروكان بوشرا محممه عهلي ل سالا ۲۰۰۰ زدايكيوويه ونوکه قوتايه ل قوناغا ۸ بنياتي، هه رډيې زاروڪينيې دا ههزا سترانگوتسې ل دهف ههجوويه وبوشرا خودان دهنګه كي نازك وجوانه وخودان هژماره كا كليپت گهلهك جوانه مه وهك سيلاف تهف ديداره دگهل بوشرايې سازكويه.

ديدار/خيږهات صادق نيروميې



## ل دوور

دهستپینکا خو یا سترانگوتنی بوشرای گوت: ل دهستپینکی دگهل کومپانیا نارت که لهرس من زارقه کرنا دهنگی فلم کارتونان دکر وپاشان بوهه یاما ساله کی من کاری بیژهریا بهرنامی زاروکان کریه ل دهوک تیخی، تا که نالی پیلستانک یی زاروکان قه بوی، من ل فی که نالی دست ب گوتنا سترانا کر و نیکه م سترانا من ب ناقی نه م دی چینه سهیرانا ب هاریکاریا ماموستا خه بات ودهست پینکا قه کرنا که نالی پیلستانک من پشکداری تیدا کریه ونه ز بوو مه ره ما سترانگوتنی چومه فی که نالی و من نیکه م کلیپ تومارکر ب ناقی کچا کوردا ونه ز شیام جه ماوهره کی مه زن بو خو چیکه م .

ل دوور رول و پینگه هی که نالی پیلستانک و کانی چ بوو وی کریه دیبژیت: پیلستانک نیکه م که نالی زاروکانه ل کوردستانی وشیا به گه له ک نه رک و ماف و سترانا پیشکیشی زاروکان بکه ت وگه له ک بابه تیبت دی. وده ما بوشرا مه زن دبیت نه ری دی هر سترانیب زاروکان بیژیت یان نه؟

بوشرای گوت: من دقیت هر دخرمه تا زاروکیت کورد دابم، به لی تا کو نوکه من هزر نه کریه دیبایقی سترانگوتنی، یان بیژهری.

په یاما بوشرای دسترانگوتنی دا چیه دیبژیت:

نه ز گه له ک حه ش زاروکان دکه م، من دقیت که نی ویشکورین هه رده م ل سه ر لیقیت وان بیت ونه ز دیبژمه وان چاقه ری مزگینیت جوان بن ل نیزیک.

ل دوور هه لبرارتنا نافه روکا هه لبه ستی کانی چاوا دهه لبریت و ب کیژ به هه می خو ناقدار بوویه دیبژیت: حه زدکه م پرانیا سترانیت من ل سه ر کوردستانی و مافیت زارویان بن. من پشکداری یا دهه می کونسیرتیت پیلستانک داکری وخوشیا وی که یفا زاروکان گه له ک دهیت وهیقیدارم کونسیرت بوهه می جهان هه بن، دا زاروکیت هه می جه ا ژقی خوشی بی به هر نه بن، و من سی کلیپ هه نه بناقین که چا کوردا، دوومیهن و دوو بزنی، ماف خاز وهه می ب هاریکاریا که نالی پیلستانکن و دقیت نه ز به ره هه کی وهک سیدی بکه مه دیاری بو زاروکیت هر چوار پارچیت

## ل دوور ناستی

خو بوشرا دیبژیت: تاراده کی به لی و دخازم ژریشه به ری که نالی

وتله قزیون زنده تر هاریکاریا مه بکه ن دا کاریت باشر بکه یان.

کانی کی په یف وئاوازان دده تی وپالده ری وی کیه گوت:

په یقیت شهعبان سلیمان ونه لند مزیری وئاواز به شار توفیق، دیسان ماموستایان سه لاح نوری وریناس کورداخ ومجه مه د زه کی، گه له ک دهه فکارن دگهل من، دیسان پیلستانک تیخی زی. و نه ری که ناله کی دی ژلی پیلستانک تیخی داخازنی کریه کو دگهل کار بکه ت دیبژیت: به لی من داخازا وان ره تکریه ومن نه قیت ژیلستانک تیخی دوورکه فم.

ل دوور پرسه کا مه نیزیکتین ستیرا پیلستانک بوو ته کیش ستیره نانکو هه قاله و نویتین به ره هه می چیه؟ گوت: نه ز حه ش هه موویا دکه م، سلاف بوو هه موویان، به لی نیزیکتین ستیرا پیلستانک بوو من روژانه، نه ز گه له ک حه ژنی دکه م. و نه ز دیبژمه زاروکان ل نیزیک چاقه ری دوو سترانا بن ل سه ر شاشا پیلستانک.

ژلی هونه ری بوشرای چ حه زیت دیتر هه نه؟ گوت: من دقیت ل پاشه روژی ببه نه فسه ر داخزه تا وهلاتی خو بکه م.

و گه له ک سوپاس بوو هه موو ستافی کوفارا سیلاف وگه له ک خوشحال بووم ب ریکا سیلاف په قیت خو داربژم.

# نهری نه گهر دايك بوو ژنباڼ، باب ژي دبسته زرباب ؟

## ب/ زيار توفی

د جفاکری مه دا رولې ژنباڼې ب روله کي نهريني هاتيه فه گيران و گهلهک ژوان ب نه باشي سه رده دهری دگهل نه قسيان کريه، ههر چهنده دگهل زهلامی خو دباش بووینه و شياینه زهلامی خو ژي بکيشنه ل بن تايي خو، مال بوو نه قسيان کريه دوزخ، لهوا زهلامی ژي دمالدا چ رول نه بووويه و ناگه ژته په سهريا زاروييت خو هه بوويه، بهلي ههر بي دهنگ مایه. لهوا مه زن دبستن: نه گهر دايك دبسته ژنباڼ، باب ژي دبسته زرباب.

ل سهر قی مژارې ژنباڼه کي ب ناقي س، ع دبستن: ههر چهنده نه ز ژنباڼ، بهلي دناخي خودا نابينم ژنباڼ، ژبه رکو هه می پيکولان دکهم کو جهی دايکي بگرم و گوتري: ههر چهنده بيتهنا دايکي ژهه می که سان ناهيت، بهلي ههر چاوا بيت وهکو پيدقي نه رکي خو بجه دنينم، زاروک ريزي ل من دگرن و دژوايي ل هه مبه ر وان نه ز بکار نائينم. ههروه سا ديارکر ژي: پيدقيه مروف هندهک خالان بهرچاڅ ودرگريت، نه گهر من نه خوشي گه هانده زاروکان، دي نهو نه خوشي بوو من ژي زفريت. بهلي نه گهر زهلام يي هاريکار بيت چ نه خوشي روينادهن، بهلي نه گهر زهلام ژمال و زاروکان دوور بکه قيت دي ناريشه پيدا بن، ههر چهنده گهلهک جاران زاروک دمالدا ناخفتنان دبستن، بهلي نه ز ليتناگرم و پشت گو هغه دهاقيتيم.

ههروه سا نهو ژنباڼ زنده تر دبستن: ل دويف باشيا من بهرامبهري مالا من، بهلي همر ل کولنان ب نه باشي خه لک به حسي مروفی دکمن و نهف چهنده ژي مروفی دنيشينيت و ديارکر: خوزي په يقا ژنباڼ نيدي ب خرابي نه هاتبا گوتن، بهلي نهغه نه ب مروفیه کو مروف بيته ژنباڼ، تشته که ژلايي خودي فه ب سهري مروفی دهيت.

کچهک ب ناقي لورين کو ژنباڼ ههيه دبستن: په يقا ژنباڼ يا گرانه و جهی په يقا دايکي ناگريت و ههر روژ ديتنا ژنباڼي گهلهک دلته نگي بوو من پيدا دکمت، مال بوو من يا بوويه زيندان و بو خويشک و براييت من ژي، نه شين خوژي قورتال بکه ين، چونکه ژنباڼ چه ندا باش بيت نهو دلوقانيا دايکي ل دهف نينه و گوتري: ههر چهنده ژنباڼ دگهل مه يا باشه و يا خراب نينه، بهلي رولې بابي مه دمالدا گهلهک يي لاوازه و پشته ثانيا ژنباڼي دکمت، نهف چهنده بو بابي دزفريت، چونکي نهو دشتيت ژنباڼي باش بکهت و زارويان ژي تي بگه هينيت، کو ژيان يا بهر ده و امه و يا پيدقي چيه دمالی دا بهيته کرن.

گه نجهک ب ناقي نه ديار دبستن: ژنباڼي جهی دايکا مه نه گرتيه، ههر چهنده يا دگهل مه باش بوو، بهلي ل دوور پاره ي و جلکان و ده رکه فتني وهکی دايکي هاريکاريا مه نه دکر، لي بابي مه ژي دگهل مه نه يي هاريکار بوو، پتر پشته ثانيا ژنباڼي دکر و گوتري: نهف ي چهندي گهلهک جاران ناريشه پيدا دکرن و ژنباڼي گازنده ژمه دکرن و بابي مه ژي نه م رذيل دکرين و چ پويته ب مه نه دا. ناقهاتي نهوژي ديارکر: ژنباڼي دقيا نه م هه روژ ژمال بچين و نه هيينه مال و نه خوشي بوو مه چيدکر، مه گازندا خو دگه هانده بابي خو بهلي ويژي نه م پشت گو هغه دهاقيتين. ههر چهنده مه هه می کار پيش ويته دکرن دگهل خويشک و براييت خو، بهلي ههر ژنباڼي چه ز ژمه نه دکر.

بشار گه نجهکي ديتره و ژنباڼ ههيه دبستن: نهف چهنده چيدبيت ل ده می زهلام خو دبينيت يي بي هه فزين و وهکی کيماسي ل دهف خو دبينيت، دي همول دت ژبه رکو و زاروکيت خو ژنه کي بينيت، دا زاروکيت وي بخودان بکهت و گوتري: گهلهک جاران

نهو ژنباڼ وه سا هزر دکمت کو دمالدا که سي زوري لي نه کريه، يان ژي ب سهر هه می هاتيه، لهوا دي ناريشان بوو زاروکا چيکهت، باب ژي دي هه می تشتان ل سهر خو قه بيل کهت ژپيخه مهت رازيکرنا هه فزينا خو. ناقهاتي ديارکر: ژنباڼ چه ند دلوقاني ل دهف هه بيت، مروف نه شيت بيژيتي دايک، ژبه رکو نهو دلوقاني و ته ناهي ل دهف نينه و مروف دشتيت بيژيته که سه کي بتني دايک، نهو ژي دايکا مروفيه و نه که سه کي ديتر. چونکه مروف نه شيت دايکا خو ژبير بکهت.



کریار و سهردهدیهکی دا باب یان زارووک  
 نهقی ژنبايي ب دايکي ههقبهريکمن،  
 چونکي چ کس جهی دايکي ناگرن.  
 بهلي ناييت باب و زارووک ژي دلي ژنبايي  
 بشکينن و بي ريز بکن.  
 بهيار باغي فوکولهري جفاکي ل  
 دوماهيي گوت:ل سهر ژنبايي ژي پيدفي  
 يه نهوان زاروکان ب زاروکيت خو ب  
 ههژمييريت و نهو شکهستنا ددرووني و  
 ههست کرن ب بي بهري يا سوزا دايکي  
 ل دهف نهوان پر بکته و جوداهيي نهکته  
 دناقبهرا زاروکيت خو ههکهر زارووک  
 ههين و نهقان زاروکيت بي دايک، نهفه  
 نهکرهکي ناييني و جفاکي يه، بهري کو  
 نهک و بهرپرسايهتي يا خيزاني بيت.

ژ شهکري تهحلتري بيثريت دايکي.  
 بهيار باغي زندهتر خوياکر: بهلي نهفه  
 وي چهندي ناگههينيت نه م بيژن ژنباب  
 يان هه مو ژنباب دخرابن، جهی داخي يه  
 دکهلتوري جفاکي دا ب رهنکهک گشتي  
 ب چافهک نهريتي بهري خو ددن ژنبايي  
 و چيروک و چيشانوکيت زولم و زورداري  
 بيت سهير و عنتيکه پي هاتينه گوتن،  
 نانکو دجفاکاناسيي دا ديژن هزريت  
 پيش وهخت ل سهر نهقی ژنبايي ههنه.  
 ناظهاتي نهوژي ديارکر: ههتا ههکهر  
 يا باش بيت ژي و خودان نيهتهکا پاقر  
 ژي بيت، بهلي نهف ديتنه بو ههبيت دي  
 کاردانهفهيا خو يا نهريتي ل سهر کریار و  
 پيرابونيت وي ههبيت، نانکو ناييت دههر

فهکولهريکي جفاکي ديارکر: نه بتني  
 ژنباب بهلکو چ کس دژيانا مروفي دا  
 جهی دايکي ناگرن، ژبهکو ژلايي فيزيکي  
 فه نهف کسه پارچهيهک ژگيان و لهشي  
 دايکي دهيته هژمارتن، چونکي نه ههيقان  
 دزکي خودا بي ههلگرتي و روژ و مههيت  
 زاروکينيي ل بهر سينگي خو هه مبيز کري  
 و شوبشتي و فمشوبشتي، بيي کو چافهري  
 چ پاداشتا بيت و هيششتا گوت: ب نهفي  
 رهنگي نهف کسه بوويه پارچهيهک ژ لهش  
 و گياني نهقی دايکي، ژبه نهفي رولي  
 مهزن و پيروزي دايکي دهه مي دهق و  
 رينماييت تول و نايينان دا نهقی پيگهه و  
 پيروزي يا دايکي ل بهر چاف ددوينن و  
 ههتا رادهيهکي ديژن ناييت مروف ناخفتنا



## ژن و کاریگه‌ریا وی دجفاکیدا

حمدی نهره‌دنی

بسپوریا ژنی دکاری مال و خیزانی و په‌روردا وی رامانی ناگه‌هینیت، کو نهو یا قه‌در بیت ژنیانی و جفاکی و دجیه‌انه‌کا تاییه‌ت دا بژیت، چونکی نهو ژنه مه‌زن یا هاتیه چیکرن، داکو بیسته هه‌قژینا زه‌لامی دقنی ژیانیدا، له‌وا پیدقیه ده‌لگرتنا وی په‌یامیدا یا خودایی مه‌زن قیای ب رولنی خوبی ته‌مامکه‌ر رابیت، دنافاکرن و دابینکرنا خوشی و ته‌ناهیی ل سهر رویی نهردی و بوو خوشی و به‌خته‌وه‌یریا مروقاتیسی، مل ب ملی زه‌لامیقه بیت نفاکرن و پیشکه‌فتنا جفاکی مه و رزگارکرنا وان و ده‌رکه‌فتن ژ بازنی دویشه‌لانکیی و پینگاف هاقیتن به‌ر ب پیشکه‌فتن و مه‌ده‌نیه‌تی دفهرن هه‌روه‌سا دگریداینه ب نفاکرن مروقیقه ب هه‌ردوو ره‌گه‌زان (ژن و زه‌لام) و پینگه‌هاندنا وان ب زانینی و هه‌زکرنا کاری، له‌وا فهره نه‌قرو ژن هه‌ست ب رولنی خو بی گرنگ بکته دا ده‌رفه‌ت بو به‌یتته دان دا خو به‌یتز بیخیت، ب ره‌وشه‌نبیری به‌یتته پاراستن و راگرتن و جهه‌کی بلند و درگرت دکاروانی نفاکرنی و پیشکه‌فتنی دا، و بیسته ره‌گه‌زه‌کی نفاکه‌ر و کاریگه‌ر و خودان په‌یام دجفاکیدا.

خرقه‌کته و دل و هه‌ستیت وان نهرم بکته دتیگه‌تیه‌کا جفاکیدا، نه‌ف رولنی نازک و گرنگ بی ره‌سه‌نی په‌روه‌دی بتنی ژن تیدا بسپوره و تنی ب ویقه‌گریدایه، نوکه نه ژن نه زه‌لام، نکارن بیی رولنی خیزانا به‌خته‌وه‌ر وه‌اریکار دناقه‌ه‌را خو یا راگرتی و پاراستی دا بژین، بگره ژ هیزا گریدانا قیانی دناقه‌ه‌را نه‌ندامیت ویدا، یان ژ چاکی و باش چاقدتیریا وی بوو زاروکان، نه‌قه‌ژی دوزه‌که پیدقیه هه‌می نه‌ندام و ده‌زگه‌ه پشته‌فان بن بوو نه‌نجامدانا وی ل سهر باش نه‌نجامدانا وی، دقیت زه‌لام و ژن ده‌شیار بن دا پیشکه‌فتن و به‌روفاژی دی زه‌لام و ژن به‌رزه و لاواز بن، ژنی نهرکی خو بی هه‌ی دچاقدتیریا مالیدا و زه‌لامی ژنی نهرکی خو بی هه‌ی دمالیدا، به‌لی نه‌قه‌ وی چهندی ناگه‌هینیت کو ژنی چ نهرک و کاریت دی نه‌بن ژده‌رقه‌ی مالی، ل دویف پیدقی و سهره‌بری خیزانی و جفاکی، به‌لی ب مه‌رجه‌کی ژبیرنه‌کته وی نهرکه‌کی دی بی سهره‌کی بی هه‌ی، ده‌می هه‌قژنی دناف هه‌ردوو کاریت ویدا چیبوو، بلا پیکولی بکته هه‌قسه‌نگی دناقه‌ه‌را هه‌ردوو یاندا بکته، چ کار سهر کیسی بی دی نه‌بیت،

ژنی روله‌کی گرنگ و سهره‌کی بی هه‌ی د کاروانی نفاکرن جفاکی و پیشکه‌فتنا شارستانیه‌تیدا، دگه‌له‌ک واراندا هیز و شیانین وی ژیت زه‌لامی کیتر نینن، به‌لکو دگه‌له‌ک تشاندنا ب سهر وی دکه‌فن و ژنی دبورن، وه‌کی په‌روه‌ده، چاقدتیری و کاریت مروقاتی و... هتد، ژن نیقا جفاکیه و نه‌و نه‌و نیقا دی ژنی بوو ناینده‌ی په‌روه‌ده و ناماده دکته، چ جارن که‌س هه‌زرنه‌کته، کو نه‌و هه‌ده‌ک چیکرییت کیم به‌انه یان بکیر نه‌هاتینه، به‌لکو نه‌وژی وه‌که‌فن دگه‌ل زه‌لامی و دسهر هندیرا ژنا هه‌ده‌ک تاییه‌تمه‌ندی هه‌نه، کو دشیانیت زه‌لامیدا نینن و نه‌بی به‌ره‌قه پی رابیت، ژبلی قنی هه‌می ژنی مل ب ملی زه‌لامی مافی پشکداری یا هه‌ی دنافاکرن ده‌وله‌تی و جفاکیدا، نه‌ف چهنده‌ژی مافی دده‌تی بزاقیت سیاسی و جفاکی ل سهر هه‌می ناست و نالیان و ب هه‌می جورانقه ب جه‌بیت، وه‌ک فیریونا هه‌می هونه‌ر و زانستان، ژبوو ته‌مامکرنا به‌ره‌قییا خو، بوو بکارینانا شیان و ساخله‌تیت خو دکاروباریت گشتی دا بیت گریدای ب به‌رزه‌وه‌ندا جفاکیقه، ژن دکاریت پشکداری ده‌می پارت و ریک‌خراویت جفاکی و چاکسازی بیت جودا جودا دگه‌ل بکارینانا هه‌می ماف و کارو نازادیت چسپاندی بکته و رولنی خو بینیت و پی شاد بیت، به‌لی دگه‌ل فان مافان ژنی و قی رولی پیروزی کو دکاریت بگیت، بابه‌تی به‌ره‌قی و ب کیره‌اتنا وی، گریدای دمینیت ب نهرکی وی بی تاییه‌ت و سروشتی بی خودایی مه‌زن بو چیکری، کو دایکینی و په‌روه‌ده دگه‌ل هه‌ست و دلوقانیا مه‌زن و به‌ره‌هیا دلیدا، یا کو پی دکاریت خیزانا خو پی



# دگهل هه‌بوونا دهیک وبابان مانه سیوی

سه‌یران شیخو

دگهل قان روودانیت ل قی دو‌ماهیکی ل روژئاقایی کوردستانی چیبووین، دوو خوتشکیت نیک جیمکن هه‌ر دوو خوتشک بتنی هاتن باشوری کوردستانی، کو تیدا خوجهبهن و ژین و ژیارا خو ب رتفه بهن وهک هه‌ر مروقه‌کی ژیانان وان سروشتی بیت.

دوو کچیت خوانده‌قان و ره‌وشه‌نبیر و د ژیی گهنجاتیا خودا، ل ده‌ورویه‌ری ۲۵ سالان و تیگه‌هشتی. و دهیک وبابیت وان هه‌ردوو ره‌وشه‌نبیران و ده‌رفه‌تا هه‌ردووکان هه‌نه کو هه‌ردوو کچیت خو ب باشی خودان ب کهن وه‌می پیدقییت ژیانن بوو وان په‌یداکن، به‌لی ب مخابنی فه دهیکا وان ماموستایه و بابی وان ژی ماموستایی زانکویی یه، باب نه‌و به‌رپرسیار نه‌بوو و هیشتا هه‌ردوو ژ دهیک نه‌بووین، و نه زانی کا زاروکیت وی چنه؟ وی نه‌و هه‌ردوو هیلان ل هیقییا دهیکا وان و نیک و دوو بجه هیلان، و نیک جاری ژی پرسیارا وان نه‌کر ب درتراهییا وان سالان، هه‌ردوو کچ دگهل دهیکا خو دمالا خالی خودا و ل به‌ر دهستی ژن خالی مه‌زن بوون ب ترس وئیهانه‌ت هه‌تا دگهن قی ژیانن، و گه‌له‌ک جارا ژن خالا وان گوتنیت کریت دگوتنه وان، کو بابی وان نه‌و وه‌سا هیلان و بوونه بارگرانی ل سه‌ر وان، و نه‌و ددان کارکن دمالتیدا و ب گوتنیت نه جان به‌رده‌وام دلن و دشکاند، هه‌تا کو ده‌می نه‌ساخ دبوون دلوقانی چ جارن ب وان نه‌دبرن و هیشتا جهی سوتنیت ل سه‌ر له‌شی وان بی دیاره، و گه‌له‌ک گفاشتینیت جفاکی ل سه‌ر وان دهاتنه بکارکن، هه‌تا کو گه‌هیشتییه وی راده‌یی کو نه‌ساختیه‌کا ده‌روونی ل ده‌ف نارایی په‌یدا دبیت، ول هیقینه کو نیک دلوقانی ب وان ببه‌ت،

ده‌ما کو مه‌زن دبن ب فه‌ر دزانن کو بابی خو بنیاسن، و پرسا ب سالان دلن وان مای پرسیار بکهن، بوچی نه‌و بجه‌هیلان، گونه‌ها وان چبوو، هاتن و سنور ده‌ریاز کرن، مخابن وسه‌د جارن مخابن وبابی وان خول وان نه‌کر خودان وه‌ک غه‌ریبه‌کی نیزیکی وان بوو، و جاره‌کا دی هیلان بوو پاشه‌روژه‌کا نه‌ دیار، و نه‌و و شانسی خو، ل به‌ر له‌هییا ژیانان بی دلوقان و هه‌شک هیلان، و دهیکا وان یا ل روژئاقایی یه و نه‌شیت بیته قیری ژبه‌ر سه‌ده‌مین نه‌ دیار، و ئارا وتارا جاره‌کا دی و ژ نوی مانه سیوی ده‌ره‌ندی را دهیک وبابی ژی هه‌نه، سه‌ده‌م ژ چ بیت نیک ژ تایه‌تمه‌ندییت مروقییت باش کو هاریکارین دگهل نه‌و مروقیین کیم ده‌رفه‌ت، یان ره‌وشا وان یا لاواز بکه‌ت، نه‌و پیدقییه هه‌ندک تشتان کو بشین ژیانان خو ب رتفه به‌ن، به‌لی نه‌و باب بی ب سالان به‌رپرسیاتییا خول به‌رامبه‌ری هه‌ردوو کچیت خو نه‌ کری ما

نه‌ ده‌مه کو بشیت هه‌ندک ده‌رفه‌تی بده‌ته خو کو بیسته بابه‌کی باش داکو کچیت وی ژی ب دلوقانی خو لی ببوورن، نه‌و هه‌ردوو کچ به‌س پیدقیینه ب دلوقانی و پشترا ب واره‌کی نارام، و نه‌و دهیکا کو هه‌نده سالان، روژیت ب زه‌حمه‌ت ته‌حمول دکر و نه‌و دانانه به‌رخواندنن، ما نه‌شیت ده‌یکبوونا خو د گهل وان تمام بکه‌ت و ب دو‌ماهیک بینیت و به‌یته ده‌ف وان کو بشین نه‌وژی وه‌ک هه‌ر کچه‌کا سروشتی ژیانان خو ب رتفه‌به‌ن و هه‌ست ب هه‌بوونا دهیکا خو بکه‌ن د روژین ب زه‌حمه‌ت دا و وان نه‌ هیلیته بتنی دژیانان بی دلوقان دا. هه‌ردوو کچ ژ نه‌ چاری شکایه‌تی ل بابی خو دکهن و داخازا بابوونا وی دکهن، وه‌یشتا چ دیار نینه کا دی چ ل دو‌ماهیکی چینییت، و دی چاوا هیته چاره‌کرن و پاشه‌روژا وان دی چاوه‌بیت، و دی ب مافی بابوونن شادین، یان دی جاره‌کا دی ژ دلوقانی بابی بی به‌ر بن.



## مفایین ئاڤا سار بو خانمان

خو شویشتن ب ئاڤا سار چاره‌یه بو نه‌خوشیا په‌نجه‌شیرا مه‌مکی . ڤه‌کوله‌رتن ئه‌لمانی نکراندنی ژ هندئ دکن نه‌و که‌سین بو ماوی چوار هفتیان ب ئاڤا سار چاره یا خو کری، ئاستی به‌رگری ژنه‌خوشیا بی ژده‌ف وانا بلند بووی . بو کیمکرنا نه‌خوشیا ، چونکی هاریکاری له‌شی دکه‌ت بو به‌ردانا هورموونا (ئه‌لته‌ندرؤفین) هه‌روه‌سا مه‌ژی چالاک دکه‌ت . بو به‌پیز ئیخستنا کو ئه‌ندامی به‌رگری ژنه‌خوشیا یاب مفایه . ژبه‌ر هندئ که‌سین ته‌مه‌ن درېژ ل چینئ ب ئاڤه‌کا گه‌له‌کا سار خو دشون و پیکڤه‌ دچنه‌ ناف ئاڤی دا . ئه‌ڤه‌ژی به‌رگری له‌شی وان زیده‌ دکه‌ت و ئه‌ندامین له‌شی وان چالاک دکه‌ت . به‌لی یاگره‌ ئاڤا سار نه‌هیته‌ ب کارینان بو چاره‌یا نه‌خوشیا نه‌گه‌ر هاتوو ته‌ نه‌خوشیین پشتی و بلند بوونا په‌ستانا خوینا ته‌ و نه‌خوشیین هه‌ستیان هه‌بن.



## ژن به‌رده‌وام د پیکولی دانه زه‌لامین ژخو مه‌زنتر ب هه‌لبژیرن

ژن به‌رده‌وام د پیکولی دانه زه‌لامین ژخو مه‌زنتر ب هه‌لبژیرن، ئایا راسته‌ ئه‌ف ریکه‌ کلیلا سه‌رکه‌فتنا هه‌ڤژینی یه؟! . ڤه‌کولینه‌کا جفاکی ل به‌ریتانیا هاتیه کرن سه‌باره‌ت ب پیکتینانا پروسا هه‌ڤژینی، کو ژ ۲۰۰۰ هه‌ڤژینان پیکه‌ت بوو. مه‌به‌تسا سه‌ره‌کی یا ڤی ڤه‌کولینی زانینا کلیلا خوشیا هه‌ڤژینی بوو، پشتی هنگی گه‌هشتنه وی نه‌جامی کو ژن پتر ئاسوده‌ دبن نه‌گه‌ر هاتوو هه‌ڤالی ژینا وان ل ژیی وان مه‌زنتر بیت و جوداهیا ژیی وان ۴سالا کیمتر نه‌بیت، وی ڤه‌کولینی نه‌و ژی یا دیارگری ۷۰٪ ل وان ژنین ڤه‌کولین ل سه‌ر هاتیه نه‌جامدان، بوو وان باشتر بیت هه‌ڤالی ژینا وانا مه‌زنتر بیت، باشتره ۶ سالا ل وان مه‌زنتر بیت، نه‌ڤه‌ ژی ژبه‌ر هندئ زه‌لام دی بی دانایی و پیگه‌هشتی تر بیت، نه‌زمونه‌کا زیده‌تر یا هه‌ی ل ده‌می دروست بوونا ناریشان و هه‌روه‌سا دشیت زال بییت ب سه‌ر هه‌ستاندا.



## بـورج

### کیتڤاله :



هه‌می مروڤ دی هنگی همژ ته‌ کهن ده‌می تو بی راستگو و ناخفتن خوش بی و هشیاری نه‌زمانی خویه.

### شیر :



برباریت ب له‌ز و شاش نه‌ده‌یی، که‌سایه‌تیا خو هه‌روه‌کی خو به‌په‌له‌ و پاراستنی ل سه‌ر وی ستایلی بکه.

### کچ :



تو هیش یا/بی/ بچویکی و هزر ل باشه‌رؤژا خو بکه و خو نه‌ ئیخه‌ چ داڤیت خراب.

کافر : خو ژتشتیت ڤه‌له‌و بده‌ پاش و بی دوو دل نه‌به



ژساخله‌میا خو.

گا : ۵/۲۱-۴/۲۱ بلا لیبوورین ل ده‌ف ته‌ بیته



که‌لتووره‌کی نه‌لف و داخازا لیبوورینی ژه‌ڤالیت خو بکه، تو پی کیم نابی.

### جیمک :



مالا ته‌ هه‌می گه‌له‌ک همژ ته‌ دکن، بی هشیاربه‌ چ جارا دلئ وان نه‌هیلی، وان تو ب تنی بی هه‌ی.



## حهین ریگری ل زاروک بوئی دبنه نه گهړی چ!؟

و: رفهند گوهرزی

څه کولینه کا نوژداری هوشداری دده ته وان ژنن حهین (ریگری ل زاروک بوئی) ب کار دینن، چونکی هنده ک ژوان حه با ماده یی (دروسپرونوم) ی یا تیدا، نه گهړه بو توشبوونا جهلته مهژی و دلی، دهسته یا خارن و دهرمانین نه مریکی داخاز ژکومپانیا بهرهمینانا دهرمانان کر ل ده می دروستکرنا حه بکین ریگری ل زاروک بوئی کارتیکنیت جودا جودا یین وی حه بی بنفیسن، ژبو وان که سین ب کاردینن دا ژلایه نین نه رینی و نه رینین وان ناگه هدار بین، نه جامدانا وی څه کولینی ژی پستی هنگی هات، دهرکهفت په یوه نډیه کا ب هیژ یادناڅه را حه با ریگری ل زاروک بوئی و جهلته یا مهژی و دلی هه ی.



## مفای غاردانا بلهز

وهرزش خودان مفاییت زیده یه ژبوو لهشی مروقی و نیک ژ وان مفاییت کو ژ لای وهرزشی څه بوو لهشی یا گرنګ غاردانا بلهزه، چونکی نهف چهنده یا هاتیه سهلماندن کو غاردانا بلهز، نانکو مفاییت بلهز، دناقا څه کولینه کی دا هاتیه دیارکرن کو نهو کهسیت هفتیانه ۵۰ میلان غاردانی دکمن ناستی خوینا وان زیده تر لیده هیت و دگهل کیمبوونا ریژه کا بهرچاڅ یا دوهنی لهشی و کیمبوونا نه گهریت توشبوون ب نه خوشییت دلی.

ههروه سا هاتیه سهلماندن کو غاردان بو دهمه کی زیده دبسته نه گهری کیمبوونا گفاشتنا خوینی ب ریژه یا ۵۰٪ بهلی نهف چهنده نهک ژبوو کیمکرنا بها و مفاییت وهرزشا ل سهر خو و هیدی یه، چونکی ههر وهرزشه کی، یان غاردانه کی، مفاییت خو ییت تایهت بوو لهشی مروقی ییت ههین.



**گیسک**: خو ژکومیت مروقان بده پاش و ههره گه ریانه کی کول وی جهی چ مروف لی نه بن.



**سه تل**: بهر ده و امی بده پروژیت خو و ژزیانیت وی نه ترسه و ههمی تشت دی بوو ته ب باشی زقرن.



**نه هنگ**: نه هینیت خو ب باشی ب پاریزه و بزاقی نه که بوچ که سه کی بیژی، چونکه دی زیان ب ته که قیت.



**ته رازی**: خو فیبری هونه ری فیلبازیا نه که، چونکه وهرسی دره وینی یی کورته و دی زوی ناشکرا بی.



**دویشک**: لهزی بکه و یا دلی خو بوو خوشتیا خو بیژه هیش دم ب سه رڅه نه چوی.



**کفان**: تول دهف هه قالیت خو گه له کی گران بووی و دقیت دهست ژوان کریاریت خو بهر دهی نه ویت هه قالیت ته توره دکمن.



## دەھژیک رانیا کوردی دا چ دەرباس دیت

رۆژنایایی تیدا دەیتە دیارکرن و پاشان دئ قئ چیروکی کەتە فلم و پشکەکا وی فلمی دئ ل وەلاتئ بریتانیا ھیتە وینەکرن و پشکەکا دیتەر ژئ ل وەلاتیت ەھەبی.

مالباتا خوڤە گرتدایبە. رانیا نوکە مژویلی نقتیسینا چیروکهکا رومانسی-کومیدیبە کو سەربورا وئ و دایکا وئ دەتە دیار کرن و راستیا واقعی رۆژھەلاتی و

رانیا کوردی ستیرەکا بەرناس دجیھانا ەھەبی دا بوو دەمی چەندین سالانە کار دراگەھاندنئ دا دکەت و بەرنامئ سوپەر ستار ئەو ب ەھەموو جیھانئ و ب تایبەتی بو ەھەبان دا ناسکرن دەما کو ل دویف بەھەریا نوو و جوان د ناڤا وەلاتیت ەھەبی دا دگەریا.

رانیا کو دەھەمان دا، ب کارئ سترانگوتنئ و رولگیترانئ دناڤا درامایان دا رادبیت، ناڤەشتیرت و دەتە دیارکرن کو وئ غەدر ژ رولگیتران و ئەکتەریئ کریە، چونکە تایبەت ئەو ژ بوی قئ کاری ھاتیە ئافراندن و نوکە ژئ مژویلی بەرنامئ (The Ranya Show) و دەیتە پیشبینی کرن کو باشتین کار بیت ژ بوی رانیا کوردی.

ژ بەرکو رانیا زبەدە یا مژویلی کاریت خوبە، تا نوکە نەشیایە ھزر دچیکرنا بەرنامەکی دیتەر دا بکەت داکو بشیت شیانیت شەیدایت ھونەری تیدا دیاربکەت، لی ب بەردەوامی پشتەڤانیا وان رەنگە بەرناما و کاران دکەت و دخازیت ئەگەر دەم ھەبیت ببیتە لیژنا دادڤان د ئیک ژ ڤان پروگرامان دا، نەک ھەر پیشکیشکار ب مینیت، چونکی وئ رەخنئ ژ پشکا دویئ یا سوپەرستار گرتن و دبیت: وەک پشکا ئیکئ ھندا ب باندور نەبوو، ھەر چەندە ژ ئالیئ نامیرانڤە پیشکەفتی تر بوو.

ھەرودەسا رانیا باس ژ پشتەڤانیا ھەڤژینئ خو دکەت بو کارئ وئ و دەتە ئاشکراکرن کو ئەو زبەدە یا ب ھەڤژین و زاروکیت خوڤە مژویلە، تا رادەکی یا خەمساربوی د کاریت خو بیت ھونەری و رۆژنامەڤانی دا، چونکی پتر یا ب



## ژ چ رهنګی ته زویری ب ترسین..!؟

خالد دیره شی

ههروهکی یا زانیه هه لبرارتن نیکه ژ پیپکیټ کوچکی دیموکراسی و نهغه بوو جارا چه ندی یه نهغه پروسیسه ل کوردستانی دهیته کرن و دسه ر گه له ک کیماسیانرا ب ریژه کا بلند فان هه لبرارتنا سه رکه فتن نیناینه و ناقه ندیت نیقدهوله تی ب باشی ل قه له مداینه و نهغه گهره کا دیترا هه لبرارتنان یا نیزیك دبیت و بیگومان هه می خه لکی کوردستانی ب پیر و هویره پیغه دمژویلن و هه ر دیوان و جهی بجیی سوحبه ت ل سه ر هه لبرارتنا یه و هه ر کیانه ک ژی بی ترس و دناغ سه قایه کی نازاد و دیموکراسیدا یی بانگینا هه لبرارتنان دکه ت و ریکلامی بوو خو دکه ت بو دهسته لات ژی گه له ک ب باشی یا پاراستنا ته ناهیا فی رهوشی دکه ت کو نهغه نه رکی وی یه .

هه ر زوی و بهری هه لبرارتن دهستی بکه ن، هنده ک نالیټ سیاسی، بهری چه ندین هه یقایه قه وانه کی لی دهن و دبیزن دی ته زویر دهه لبرارتناندا هیته کرن بو ب تایبه تی پارتی و دهسته لاتی پیشده م گونه هبار دکه ن و دبیزن هه ر نوکه بوو ته زویری کومیټ مروغان هاتینه دروستکرن و نهغه ژی نه م قه بویل ناکه ین و هه لبه ت نهغه ژی ب تنی بوو هندي یه ل ده می نه سه رکه فتنان وان دهه لبرارتناندا، دا بکه نه کارته کا گفاشتنی و بیگومان ری گرتن ژقان رهنکه ته زویران گه له کا ب ساناهی یه ژلایی کومسیونا هه لبرارتنان و چاقدیریټ سیاسی و ونیقنه وتی قه دشیاندا یه هنده ک ریکان دانن کوچ که سه ک نه کاریت ب چ رهنگان ته زویری بکه ت به لی که س به حسی وی رهنگی ته زویری ناکه ت یی کو هیزیټ نیسلامیان ب کار دئینن دهه لبرارتناندا و ری گرتن ژی ل هه مبه ری فی رهنگی ته زویری گه له ک یا ب زه حمه ته نه وژی دهه لبرارتنیټ چویدا و چاقری دهیته کرن دفی گهریدا ژی هه ر وی کریاری بکه ن کو دبانگینا هه لبرارتناندا دبیزنه خه لکی هه ر که سی دهنگی خو بده ته وان نهو دی نه رکی خو یی ناینی ب جهنیت و نهو دی به حه شتی بوو خو مسوگر که ت و ری و ری دی چیه به حه شتی بو خوشترین جه دی بوو وی هیته دان و دیسان حوریټ به حه شتی ژی ل هیضیا وی نه و خودی (نه جری) وی که سی ژبیرنا که ت و هه ر بوو فی مه رهمی ب دهان دهقیټ پیروزیټ قورنانی و گوتنیټ پیغه مبه ری (س) ب ریز دکه ن و شروه یټ دویف دلی خو دهنی و وسا بوو دیاردکه ن هه ر که سی ب فی (واجبی) رابیت نهغه وی که سی (نومه ته نیسلامی) ب سه ر نیخست و (واجبه کی خودی نه دا کر).

هه لبه ت جفاکی مه جفاکه کی باومرداره و هنده ک کومیټ جفاکی هه نه گه له ک ب ساناهی باومری ب فان رهنکه گوتنان دئینن و دکه فنه داغ و خه فکیټ وان نه خاسمه پیر و کال، فیجا یا فه ر و پیدقیه ل سه ر کومسیونا بلندا هه لبرارتنان و چاقدیریټ سیاسی، ل هنده ک ریکا ب گهرن بوو نه هیلانا فی رهنگی پروپاکندی و دسه ردا برنا خه لکی و نهغه خرابترین رهنگی ته زویری و پیلانانا یاسایټ هه لبرارتنانه .

# SILAW

Hijmar (88) Tebax 2013



## خارانگه‌ها ئاامپیدیاتی په‌لاص



Kovareka heyvane ya rewşenbîrî giştîye li Amêdiyê derdikevît

ب ریژه‌به‌ریا فازل ئاکرمیی (بابی تارقئ)  
ت/ ۰۷۷۴۰۴۰۵۲۹  
بابی محمود/ ۰۷۷۰۳۰۹۰۲۳۵  
حمودی/ ۰۷۵۰۳۹۹۵۴۲۶

**خوشترین خاریت کوردی و بیانی**

قوزی، که‌باب، تکه، میلاک، ته‌شرب، قه‌لی، دیکل، پاچه،

هه‌فیرکوشت، پیترزا، پیترزا نیئالی، دکهل موتیل و کانفیریا تاییه‌ت

**دبه‌ره‌هه‌ئین بوو دروسنگرنا خاریتی بوو ده‌هوات و شه‌هسان و بوونیت تاییه‌ت**

ریکلام

۰۷۵۰۴۸۶۷۲۳۷